

กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546-2550

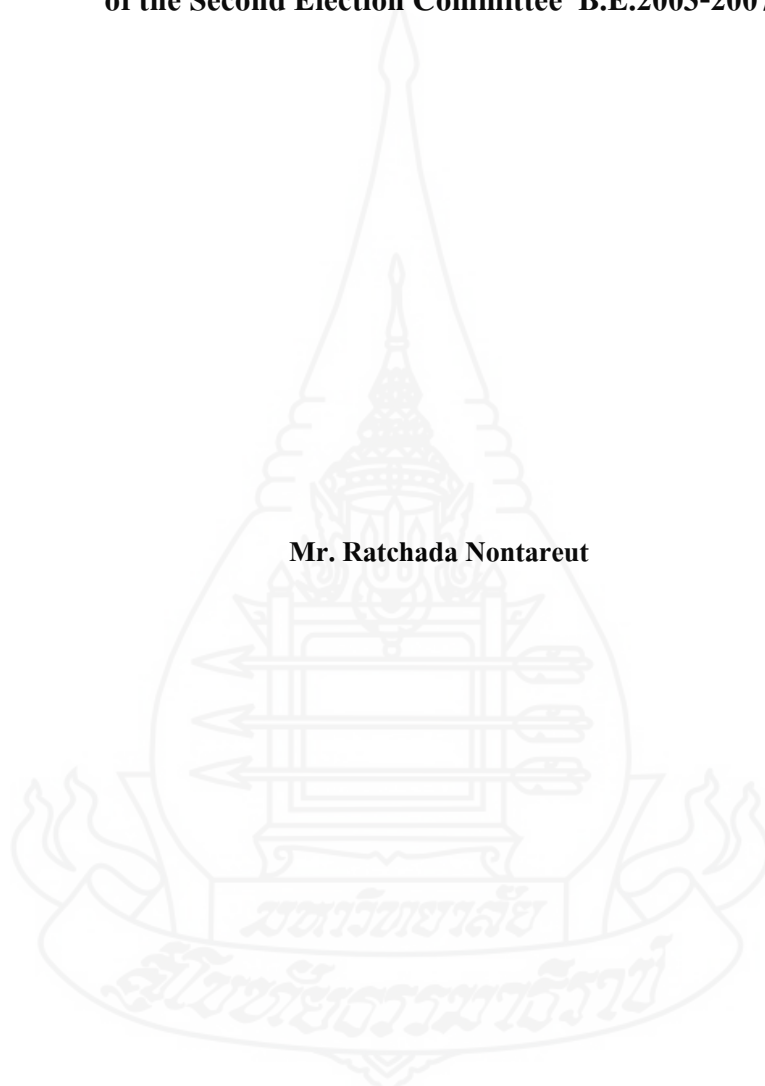
นายรัชดา นนทฤทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2555

**The Process of Recruiting of Phang Nga Provincial Election Committee
of the Second Election Committee B.E.2003-2007**

Mr. Ratchada Nontareut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Masters of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา
ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546 - 2550
ชื่อและนามสกุล นายรัชดา นนทฤทธิ์
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข
2. รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์

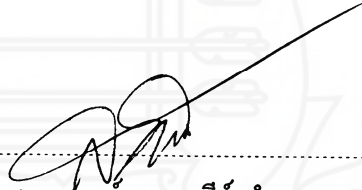
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

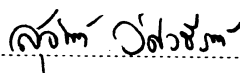
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

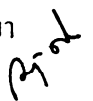
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จผลสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ โดยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลที่ผู้วิจัยระลึกถึงคุณงามความดีของท่านเหล่านั้นอยู่เสมอ นับตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข รองศาสตราจารย์ ฐปนรรต พรหมอินทร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำหลายประการที่มีค่ายิ่งต่อการทำงานและกำลังใจต่อผู้เขียนตลอดมา รวมทั้งให้อิสรระในการนำเสนอวิทยานิพนธ์อีกด้วย ผู้เขียนขอขอบคุณประธานกรรมการ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างสูง คำแนะนำต่างๆ รวมทั้งข้อคิดชมของท่านนับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบคุณความดีของวิทยานิพนธ์นี้ให้กับคุณพ่อประเสริฐ คุณแม่สุนีย์ นนทฤทธิ ผู้ให้กำเนิดทั้งสองท่านที่ล่วงลับไปแล้ว และเพื่อนๆ จากหน่วยงานอื่นตลอดจนครู อาจารย์ที่อบรมให้ความรู้แก่ผู้เขียนเป็นลำดับมา ที่ลืมเสียไม่ได้คือเจ้าหน้าที่ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ช่วยประสานเรื่องการทำวิทยานิพนธ์นี้ และที่สำคัญคือประชากรผู้ให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ทั้งหมดนี้

ขอให้ทุกท่านที่กล่าวนามมาและอีกหลายท่านที่ผู้เขียนไม่สามารถกล่าวถึงทั้งหมดในที่นี้ได้ จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ พบกับความสำเร็จในชีวิตตลอดไป

รัชดา นนทฤทธิ

สิงหาคม 2555

ชื่อวิทยานิพนธ์ กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546-2550
ผู้วิจัย นายรัชดา นนทฤทธิ์ รหัสนักศึกษา 2488000445 ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข (2) รองศาสตราจารย์ฐปนรรต พรหมอินทร์
ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยคณะกรรมการสรรหาตามขั้นตอนต่างๆ (2) กระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ (1) คณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา (2) ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา (3) ผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา (4) อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาชุดที่แล้ว (5) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา รวมจำนวน 18 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างบางส่วนมองว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ในทุกขั้นตอนมีความถูกต้องและมีความโปร่งใส แต่บางส่วนมีข้อสงสัยบางประการที่สำคัญคือ มีข้าราชการประจำหลายฝ่ายมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่มาก และการประชาสัมพันธ์ยังมีน้อย ทำให้ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาด้วยตนเองน้อย (2) กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาฯ มีปัญหาและอุปสรรคคือ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป กระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา มีข้อดีของการสรรหาคือ มีความโปร่งใส มีความหลากหลายในวิชาชีพ รวมทั้งกระบวนการและขั้นตอนการสรรหา มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ส่วนข้อเสียคือ มีการกำหนดรายชื่อคณะกรรมการไว้ล่วงหน้า โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ (3) ข้อเสนอแนะในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา คือ ควรให้ กกต. หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วยเพื่อความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ส่วนการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการสรรหาให้มากกว่านี้ และเพิ่มสัดส่วนภาคประชาชนในขั้นตอนการสรรหาในทุกขั้นตอน

คำสำคัญ กระบวนการ การสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จังหวัดพังงา

Thesis title: The Process of Recruiting of Phang Nga Provincial Election Committee of the Second Election Committee B.E.2003-2007

Researcher: Mr. Ratchada Nontareut; **ID:** 2488000445; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Senee Comsook, Associate Professor; (2) Thapanat Prom-in, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the process used by the recruitment subcommittee to recruit members of the Phang Nga Province Election Committee; (2) the process of recruiting the recruitment subcommittee according to the 1998 rules of the Election Commission of Thailand on provincial election committees and provincial election directors, issued under the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540.

This was a qualitative research based on documentary research and in-depth interviews with 5 groups of key informants, totaling 18 persons, consisting of: (1) members of the recruitment subcommittee to recruit members for the Phang Nga Province Election Committee; (2) nominees for the Phang Nga Province Election Committee; (3) nominees who were not selected to be members of the Phang Nga Province Election Committee; (4) former members of the previous Phang Nga Province Election Committee; (5) operations-level officials concerned with the recruitment of the Phang Nga Province Election Committee. Data were analyzed using descriptive analysis.

The results showed that: (1) Some of the key informants interviewed thought that all the steps in the recruitment process were correct and transparent, but others had concerns about some aspects of the process, such as the involvement of large numbers of bureaucrats from several agencies and the fact there was little public relations work, so few individuals came in to nominate themselves. (2) There were some problems with the recruitment of the recruitment subcommittee, namely a paucity of public participation because the process was dominated by civil servants, especially the provincial governor. The strong points of the process were that it was transparent, different professions were well represented on the subcommittee, and all the steps of the process were well publicized. The weak points were that the subcommittee members were named in advance by the Election Commission of Thailand (ECT) under relevant law. (3) The recommendations are that the ECT or its representative should take a part in the recruitment for greater transparency and accountability, that the public should have more participation in the step of recruiting members of the recruitment subcommittee, and that the proportion of representatives of the public should be increased in every step of the process.

Keywords: Process, Recruitment, Provincial Election Committee,
Phang Nga Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดการเลือกตั้ง	9
ความสำคัญของการเลือกตั้ง	11
หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย	13
ระบบเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	17
จุดอ่อนและจุดแข็งของการเลือกตั้ง ตามระบอบประชาธิปไตย	18
คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	20
คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด	27
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา	29
หลักความโปร่งใส	30
หลักการประชาสัมพันธ์	31
ความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ	32
การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร.....	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดพังงา.....	48
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการ เลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการ เลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541.....	67
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานการวิจัย เรื่องกระบวนการและขั้นตอน ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....	74
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปการวิจัย.....	79
การอภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	90
ก แบบสอบถาม.....	91
ข ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ. 2541.....	109
ประวัติผู้วิจัย.....	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรวิจัย.....	40
ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่างวิจัย.....	41
ตารางที่ 3.3 รายชื่อบุคคลที่จะทำการสัมภาษณ์ (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 – 1 พฤศจิกายน 2554).....	39
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร.....	47

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของรัฐ จำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างทั่วถึง โดยเริ่มจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลที่จะมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของปวงชนที่เข้าไปทำหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนไม่ว่าจะเป็นอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ก็ตาม

การเลือกตั้งจึงเป็นวิธีการทางของการเข้าสู่อำนาจของบุคคลตามกระบวนการทางการเมือง เพื่อให้สามารถคัดสรรคนดี มีความรู้ความสามารถ มีความเสียสละ และจริงใจที่เข้าไปทำหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐแทนประชาชนที่เป็นพลเมืองของรัฐ การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนถ้าเป็นไปอย่างบริสุทธิ์พร้อมเพรียง บนพื้นฐานของความมีจิตสำนึกที่ดีงาม ย่อมทำให้การคัดสรรบุคคลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในทางกลับกัน ถ้าการเลือกตั้งเป็นไปอย่างไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรม มีการทุจริตเลือกตั้ง ก็จะเป็นปัญหาต่อการคัดสรรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเข้าสู่ระบบการเมืองได้น้อย

การให้ความสำคัญที่มาของผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าเกิดจากความยินยอมหรือความเห็นชอบของประชาชนที่แสดงออกโดยผ่านการเลือกตั้งที่แท้จริง เป็นการยืนยันหลักปรัชญาของระบอบประชาธิปไตยที่ว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยในการปกครอง หรืออำนาจอธิปไตย (Sovereignty)

ที่ผ่านมามีการเลือกตั้งของประเทศไทย องค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดการและควบคุมการเลือกตั้ง คือ กระทรวงมหาดไทย โดยจะทำหน้าที่นับตั้งแต่กำหนดวันเลือกตั้งจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการประกาศผลผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ควบคุมการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมด การที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการทุกขั้นตอนดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาและคำถามตลอดเวลาว่ากระทรวงมหาดไทยซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง มักได้รับเรื่องร้องเรียนในเรื่องของความไม่เป็นกลางหรือปฏิบัติหน้าที่ ในทางที่เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง คือ

ปัญหาสำคัญที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งของไทยตลอดมาทำให้ฝ่ายจัดการเลือกตั้งอย่างกระทรวงมหาดไทยไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม

ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรม รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดให้ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง และว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยได้ต้นแบบมาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งในหลายประเทศ เช่น อินเดีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น

ในส่วนการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและกรุงเทพมหานครถือว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ทางการเมืองไทย ตามพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2541 มาตรา 11 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (กกต.จว.) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายให้ โดยกำหนดให้จังหวัดหนึ่งมีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ไม่เกิน 11 คน

สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด แล้วทำให้เป็นกลางทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังเป็นประเด็นที่น่าสงสัย

นอกจากนั้นในการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีหลายจังหวัดยังมีลักษณะที่คณะกรรมการสรรหา ต่างมีคนของคณะกรรมการสรรหาอยู่ในสังกัด โดยที่คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีลือปากกันเอง เพื่อเลือกคนที่อยู่ในสังกัดของแต่ละคน ซึ่งจำนวนผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 15 คน ส่วนใหญ่แล้วก็เป็นผู้ที่มีสังกัดของคณะกรรมการสรรหาอยู่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าในบางจังหวัดจะมีผู้สมัครมากเพียงใด ก็เป็นไปได้แต่ไม่ประดับ เพื่อแสดงให้เห็นว่า มีการเปิดรับสมัคร และมีผู้สมัครมากมาย และแสดงให้เห็นว่าเป็นการเปิดกว้างและโปร่งใส ทั้งที่ความจริงเป็นเพียงพิธีกรรมที่เป็นเปลือกนอกเท่านั้น และบางจังหวัด คณะกรรมการสรรหา ก็สรรหาผู้สมัครจากหน่วยงานเดียวกันหลายคน แล้วส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ทำการคัดเลือก

อีกครั้ง ซึ่งวิธีแบบนี้ ไม่ว่าจะคณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำการคัดเลือกรายใดก็ได้คนของหน่วยงานเหล่านั้นเข้าไปเป็นตัวแทนของตน การกระทำดังกล่าวเป็นการปิดกั้นมิให้บุคคลอื่นมีโอกาสในการเข้าไปทำหน้าที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และจะเป็นโอกาสที่ตัวแทนของนักการเมือง หรือตัวแทนของพรรคการเมืองเข้าไปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อจัดการและควบคุมการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือท้องถิ่น และถ้าการคัดสรรคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ยังคงยึดเอารูปแบบเพียงอย่างเดียว โดยไม่สนใจเนื้อหาของความเป็นจริง สุดท้ายแล้วการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยแก่เพียงไม่ถึง 1 นาที ในการใช้สิทธิกาบัตรเลือกตั้ง ในแต่ละครั้งที่มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นเท่านั้น (ไชยยงค์ มณีพิลิก, ให้สัมภาษณ์หนังสือเสียงใต้ 26 เมษายน 2554)

สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550 ซึ่งประกอบด้วย

1. นายประเสริฐ กวดกิจการ	ประธานกรรมการการเลือกตั้ง (อดีตข้าราชการ)
2. พล.ต.ต.ทวีศักดิ์ ศิวิล	กรรมการการเลือกตั้ง (อดีตข้าราชการ)
3. นายวิสัย เร็วเรียบ	กรรมการการเลือกตั้ง (อดีตข้าราชการ)
4. นายประชา วิรุณราช	กรรมการการเลือกตั้ง (ทนายความ)
5. นายรุ่งโรจน์ บุนนาค	กรรมการการเลือกตั้ง (อดีตข้าราชการ)

เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการทั้งหมดจะเป็นอดีตข้าราชการหรือข้าราชการประจำทั้งหมดซึ่งเคยรับราชการและยังเป็นข้าราชการในจังหวัดพังงามีภาคประชาชนเพียงหนึ่งคนเท่านั้น ซึ่งมาจากการเสนอชื่อของคณะกรรมการสรรหาที่มีองค์ประกอบส่วนใหญ่ก็เป็นข้าราชการประจำเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีความหลากหลายของอาชีพ และที่สำคัญไม่มีตัวแทนภาคประชาชนอยู่เลย ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น และอาจจะถูกครอบงำโดยนักการเมืองผู้มีอำนาจได้ ซึ่งเมื่อก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การทำหน้าที่จัดการควบคุมการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย แต่เมื่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ซึ่งมีคณะกรรมการทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วยอดีตข้าราชการและข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ก็อาจถูกครอบงำจากกระทรวงมหาดไทย และอาจส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาขาดความเป็นกลางทางการเมืองจนไม่สามารถทำหน้าที่สำคัญหลายๆ ด้าน รวมทั้งการกำกับควบคุม และตรวจสอบการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

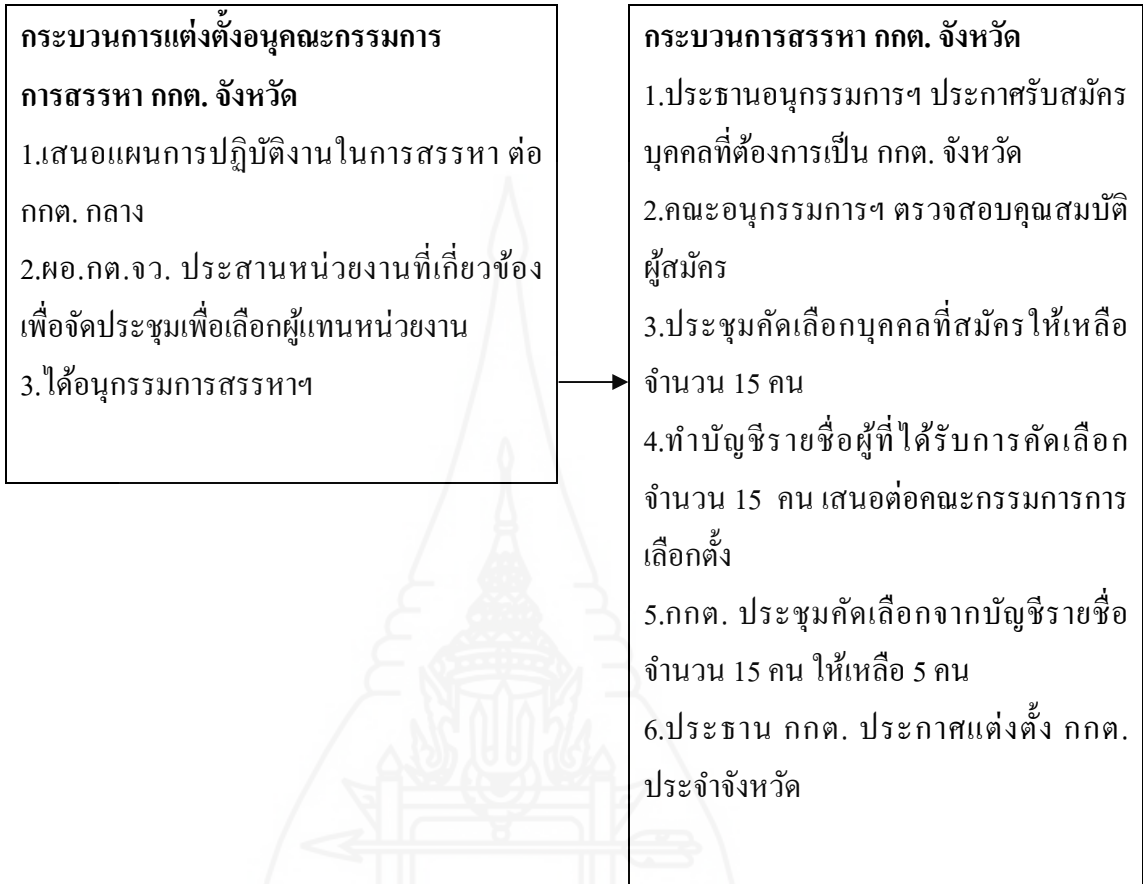
จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาเรื่องกระบวนการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550 โดยศึกษากระบวนการสรรหาตามขั้นตอนต่างๆ ตามลำดับ โดยเริ่มจากการสรรหาคณะกรรมการการสรรหา การประกาศรับสมัครการสรรหา การประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวความคิดต่อไปนี้ เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ และดำเนินการของวิจันครั้งนี้ได้ชัดเจนเป็นระบบมากยิ่งขึ้น คือ

- 2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง
- 2.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง
- 2.3 หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย
- 2.4 ระบบการเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2.5 จุดอ่อนและจุดแข็งของการเลือกตั้ง ตามระบบประชาธิปไตย
- 2.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2.7 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- 2.8 หลักความโปร่งใส
- 2.9 หลักการประชาสัมพันธ์

โดยสรุปออกมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษากระบวนการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาโดยอนุกรรมการการสรรหา ตามขั้นตอนต่างๆ

3.2 เพื่อศึกษากระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประเด็นการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550 ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

4.3 ขอบเขตด้านช่วงเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

5.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หมายความว่า รวมถึง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

5.2 คณะอนุกรรมการการสรรหา หมายความว่า คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดปี พ.ศ.2541

5.3 การประกาศแต่งตั้ง คือ บุคคลที่ได้รับการสรรหาจากคณะอนุกรรมการการสรรหา

5.4 คณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายถึง คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ.2540

5.5 การเลือกตั้ง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง “การเลือกตั้ง”ว่า “เลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ

5.6 รัฐธรรมนูญ ในที่นี้หมายถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

5.7 จังหวัดพังงา หมายถึง จังหวัดหนึ่งในภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย โดยทางด้านทิศเหนือมีพื้นที่ติดกับจังหวัดระนอง ทางด้านทิศใต้มีพื้นที่ติดกับจังหวัดภูเก็ตและทะเลอันดามัน ทางด้านทิศตะวันออกมีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกจะมีพื้นที่ติดต่อกับมหาสมุทรอินเดีย

5.8 ระเบียบกฎหมาย ในที่นี้หมายถึง ระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดปี พ.ศ.2541

5.9 ประชาธิปไตย หมายถึง รูปแบบการปกครองและวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน

5.10 กระบวนการสรรหา หมายถึง การที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

5.11 ข้าราชการ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านการผลิตการบริการที่ขึ้นตรงต่อกระทรวง ทบวง กรม ของรัฐ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดพังงา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษากระบวนการ การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดปี พ.ศ.2541 ซึ่งออกกระเบียบโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผู้วิจัยทำการหยิบยกปัญหาในเรื่องนี้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ดังนี้

6.1 ทำให้ทราบถึงกระบวนการ การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ตามระเบียบว่า ด้วยการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541

6.2 เพื่อเป็นแนวทางที่จะแสวงหามาตรการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีความเป็นกลางทางการเมือง และสามารถทำหน้าที่ควบคุมและจัดการการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์และยุติธรรมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

6.3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องและสนใจในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการ การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการประจำจังหวัดปี พ.ศ.2541 ซึ่งออกกระเบียบ โดยอาศัยอำนาจตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 ซึ่งตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษากระบวนการ สรรหาคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550 ภายใต้ระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ซึ่งออกโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่อประโยชน์ในการ ปรับปรุงระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหา ผู้เขียนจึงขอนำเอาแนวคิด และ ทฤษฎีที่สำคัญตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการสนับสนุนการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง
- 2.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง
- 2.3 หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย
- 2.4 ระบบการเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2.5 จุดอ่อนและจุดแข็งของการเลือกตั้ง ตามระบอบประชาธิปไตย
- 2.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
- 2.7 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- 2.8 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา
- 2.9 หลักความโปร่งใส
- 2.10 หลักการประชาสัมพันธ
- 2.11 ความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ
- 2.12 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

1. แนวคิดการเลือกตั้ง

ในสังคมสมัยใหม่ ประชาธิปไตยในฐานะระบอบการปกครองที่ยอมรับในอำนาจของ ประชาชนต่อระบบและกระบวนการทางการเมือง อาจจำแนกรูปแบบออกได้ของประชาธิปไตย

ออกได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ซึ่งเป็นลักษณะของการปกครองที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมมีเสียงในการปกครองโดยตรงในกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารประเทศได้โดยตรง ในรูปของการรวมกลุ่มกันชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจเรื่องการเมืองซึ่งพบเห็นได้บางรัฐเล็กๆ ในสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน หรือย้อนหลังลงไปถึงยุคนครรัฐกรีกโบราณ ที่ได้รับการกล่าวถึงถึงในฐานะต้นแบบแห่งประชาธิปไตยทางตรง แต่ด้วยข้อจำกัดของสังคมสมัยใหม่ ทั้งในเชิงโครงสร้างความซับซ้อนของสังคมและปริมาณคนในสังคมที่มากขึ้นประชาชนทุกคนจึงไม่อาจสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้ทั้งหมด ทั้งยังเป็นที่ยากลำบากในทางปฏิบัติ ที่จะสร้างกลไกรองรับการแสดงส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนทั้งหมดในสังคมได้อย่างรัดกุม จึงได้เกิดรูปแบบของประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่งคือ ประชาธิปไตยโดยการใช้อำนาจทางอ้อมของประชาชนผ่านผู้แทน (Representative Democracy) เพื่อใช้อำนาจทางการบริหารปกครองไม่ว่าจะผ่านระบบรัฐสภาหรือไม่ก็ตาม ในบรรดากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนในการใช้อำนาจทางการเมืองแทนประชาชนนั้น เป็นที่ยอมรับว่าการเลือกตั้ง (election) เป็นรูปแบบพื้นฐานที่เหมาะสมที่สุด ภายใต้รูปแบบอันหลากหลายของการให้ได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชน การเลือกตั้งถือว่าเป็นกิจกรรมที่สะท้อนแสดงออกซึ่งเจตจำนง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการส่งบุคคลหรือคณะบุคคลเชิงกลุ่มการเมืองที่มีอุดมการณ์ และแนวนโยบายในการใช้อำนาจอันสอดคล้องกับความต้องการของคนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด รวมตลอดจนถึงการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนเป็นองค์รวมและสุดท้ายที่สุด คือ การสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่คน ในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยการเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญ และเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถแสวงหาทางเลือกในการปกครองและสนองความต้องการของเขาเองพิจารณาในทางทฤษฎี การเลือกตั้งถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทางการเมืองที่เป็นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้สำคัญอันหนึ่งว่าในช่วงเวลาหนึ่ง คณะบุคคลใดจะได้ทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ และประเทศจะเป็นไปในแนวทางใดก็ด้วยความเห็นชอบ หรือฉันทานุมัติของประชาชนส่วนใหญ่จากกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะมีเหตุผลหรือปัจจัยที่น่าพึงรอมรับหรือเป็นไปโดยอาศัยความรู้สึกบางประการ ผ่านนโยบายของผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดนั่นเอง (อภิชาติ นาคสุข 2536: 26)

1.1 ความหมายการเลือกตั้ง

มีนักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ ดังสาระสำคัญดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมาย “การเลือกตั้ง” ว่า “เลือกสรรบุคคลให้เป็นผู้แทน หรือให้ดำรงตำแหน่งด้วยการออกเสียงลงคะแนน เช่น การเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งกรรมการ”

ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย (2513: 344) ได้ให้ความหมายคำว่า การเลือกตั้ง ว่า “การเลือกตั้งหมายความถึงกรณีที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลายๆ คน หรือบัญชีรายชื่อผู้รับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง จากบัญชีรายชื่อหลายบัญชีเพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่ง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เราก็เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งไปเพื่อออกกฎหมายหรือปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นในสภาผู้แทนราษฎร” เพราะถือว่าเป็นคำมั่นสัญญาที่พรรคให้ไว้กับประชาชนและเมื่อประชาชนพอใจนโยบายพรรค จนพรรคชนะการเลือกตั้ง มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลบริหารราชการรับใช้ประชาชน จึงควรบริหารงานตามนโยบายที่ให้คำสัญญากับประชาชนและประชาชนให้ความเห็นชอบโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2534: 201) ได้ให้ความหมายคำว่า การเลือกตั้ง ว่า “เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (demand) หรือการสนับสนุน (support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง”

2. ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ความสำคัญของการเลือกตั้ง คือ การเลือกตั้งที่ดีในสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นจะเกิดผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนผู้เลือกตั้งอย่างสมบูรณ์ หมายความว่า การเลือกตั้งที่ดีย่อมส่งผลที่ดีต่อชีวิตความเป็นอยู่ ของผู้คนเมืองที่อยู่ภายใต้การบริหารกิจการของรัฐบาลและองค์กรทางการเมือง ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน เพราะการเลือกตั้งที่ดีประกอบด้วยการมีกฎเกณฑ์ การเลือกตั้งที่เหมาะสมป้องกันการกระทำที่ทุจริตในการเลือกตั้งได้อย่างครบถ้วนรัดกุม การที่คณะกรรมการองค์กรอิสระกำกับดูแลการเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม อีกทั้งประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้วิจารณญาณที่ดี ประกอบกับใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์เช่นนี้ย่อมเกิดผลดีแก่การเลือกตั้งแน่นอน การสร้างให้ประชาชนให้ประชาชนผู้เลือกตั้งมีวิสัยทัศน์ หรือข้อมูลที่ดีเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะต้องทำให้ประชาชนผู้เลือกตั้งตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งเป็นเบื้องต้น ประชาชนโดยทั่วไปมักเข้าใจว่า การเลือกตั้งเป็นภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้บุคคลกรทางการเมืองจำนวนหนึ่งตามที่กำหนดไว้เท่านั้น ทั้งที่ความ

เป็นจริงแล้วการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนก่อให้เกิดผล และมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมากมายหลายประการที่สำคัญและสมควรนำพิจารณา ได้แก่ (ประหยัด หงส์ทองคำ 2547: 243-244)

1. การเลือกตั้งทำให้ได้บุคลากรทางการเมืองที่มีคุณภาพ เป็นความเข้าใจเบื้องต้นของผู้เลือกตั้งทั้งหลายว่าผลการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะทำให้บุคลากรทางการเมืองในตำแหน่งต่างๆ เกิดขึ้น เช่น ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สังคมก็จะได้บุคลากรทางการเมืองในตำแหน่งนั้นๆ ส่วนบุคลากรทางการเมืองที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา จะมีคุณภาพดีเลวอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับผู้เลือกตั้งเป็นสำคัญ บุคลากรทางการเมืองตำแหน่งต่างๆ ที่ประชาชนเลือกตั้งมานั้น มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างผลงานในอำนาจหน้าที่ ถ้าส่วนใหญ่เป็นคนดีมีอุดมการณ์ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เอาประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ผลงานย่อมดีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน แต่ถ้าตรงกันข้าม ประชาชนจะเป็นผู้รับผลของการกระทำนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. การเลือกตั้งจะสร้างมิติใหม่ทางการเมืองเกิดขึ้น นั่นคือถ้าเป็นการเลือกตั้งระดับชาติจะสามารถพิสูจน์ได้ว่าประชาชนเป็นผู้เลือกรัฐบาล ถ้าเป็นการเลือกตั้งการเมืองระดับท้องถิ่น ประชาชนผู้เลือกตั้งจะเป็นผู้เลือกผู้บริหารท้องถิ่น มาปฏิบัติหน้าที่บริหารกิจการของท้องถิ่นเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

3. การเลือกตั้งจะส่งผลให้เห็นว่าประชาชนเป็นผู้เลือกนโยบายให้รัฐบาล ใช้เป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ปรากฏการณ์ดังกล่าวจะสามารถพิสูจน์ให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ พรรคการเมืองและประชาชนผู้เลือกตั้งจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจในการเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ พรรคการเมืองส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งจะต้องยึดหลักการสำคัญในการหาเสียงโดยการเสนอนโยบายหลักหรือนโยบายสำคัญของพรรคว่าพรรคจะปฏิบัติภารกิจทางการเมืองหรือบริหารราชการแผ่นดินด้วยนโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างไร เพื่อประชาชนได้ใช้เป็นหลักการสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง ประชาชนผู้เลือกตั้งก็ต้องตัดสินใจเลือกตั้งโดยยึดนโยบายของพรรคการเมืองที่ตนพึงพอใจเป็นหลัก มิใช่เลือกตั้งเพราะพอใจคำมั่นสัญญาหรือพอใจในคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร เพราะปัจจัยดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นสิ่งที่เลื่อนลอยเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ยังทำให้ผลการเลือกตั้งกระจัดกระจายไม่เป็นกลุ่มก้อน ส่งผลให้เกิดรัฐบาลผสมที่ประกอบด้วยหลายพรรค รัฐบาลผสมจะเป็นรัฐบาลที่ขาดความชัดเจนในเรื่องนโยบายบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงกับประชาชน เพราะถือเป็นคำมั่นสัญญาที่พรรคให้ไว้กับประชาชน และเมื่อประชาชนพอใจนโยบายของพรรค จนพรรคชนะการเลือกตั้ง มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลบริหารราชการรับใช้ประชาชน จึงควรบริหารงานตาม

นโยบายที่ให้คำมั่นสัญญาแก่ประชาชน และประชาชนให้ความเห็นชอบโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

4. การเลือกตั้งจะยืนยันหลักการสำคัญของการเมืองระบอบประชาธิปไตย ที่ว่า “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจนี้ เลือกเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้” ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกรัฐบาลได้กล่าวมาแล้วตามข้อ 3 ส่วนการที่ประชาชนเห็นชอบและเลือกมาบริหารราชการแผ่นดิน แล้วไม่ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนในช่วงที่มีการหาเสียงเลือกตั้ง หรือบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีผลงาน หรือไม่สามรถจะแก้ปัญหาให้กับประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณาตัวเอง แต่ถ้ารัฐบาลยังคงที่จะดำรงสถานการณ์เป็นรัฐบาลต่อไปจนครบวาระ เมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะไม่เลือกพรรคฝ่ายค้านเป็นฝ่ายข้างมาก เพื่อลงโทษพรรครัฐบาลที่ไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายที่ให้ไว้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิของประชาชนดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนว่าการเมืองระบอบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนย่อมเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในระบบการเมืองการปกครอง มิใช่ผู้ปกครองหรือพรรคการเมืองแต่ประการใด

ความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งของประชาชนดังพรรณนามานานี้ จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าสามารถให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จะทำให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างยั้ง ถ้าสามารถทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จะทำให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างระมัดระวัง รับผิดชอบใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แทนการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยขาดการพิจารณา หรือใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเกรงกลัวต่ออำนาจอิทธิพลของผู้รับสมัครรับเลือกตั้งหรือเลือกตั้งโดยความโลภเห็นแก่อามิสสินจ้างในรูปแบบต่างๆ ดังที่เป็นมาในอดีต ผลการเลือกตั้งย่อมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้การเมืองเป็นการเมืองที่ดี รับผิดชอบต่อสาธารณะประโยชน์และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งหมด (ประหยัด หงส์ทองคำ 2547: 243-244)

3. หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ ดังนี้

3.1 หลักการเลือกตั้งโดยตรงและการเลือกตั้งโดยทางอ้อม

การเลือกตั้งโดยตรง หมายถึง วิธีการเลือกตั้งที่มีผู้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรง โดยไม่ต้องมีคนกลางไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้สมัครอีกชั้นหนึ่ง ส่วนการเลือกตั้งทางอ้อม หมายถึง การเลือกตั้งที่มีบุคคลหรือคณะบุคคลมาคั่นกลาง

ระหว่างผู้เลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลชั้นหนึ่งก่อน และบุคคลหรือคณะบุคคลที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งขึ้นมาจึงไปทำหน้าที่ลงคะแนนเสียงเลือกตัวผู้รับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกชั้นหนึ่ง การเลือกตั้งดังนั้นก็จะเป็นผลสำเร็จโดยสมบูรณ์ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2546 เป็นต้น

ข้อดีและข้อด้อยของการเลือกตั้งทั้งสองวิธี คือ ข้อดีของการเลือกตั้งทางตรง คือ เป็นการใช้สิทธิเลือกตั้งตามหลักการของระบอบประชาธิปไตย ที่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่พลเมืองอย่างทั่วหน้าและเสมอภาค เป็นการป้องกันการซื้อเสียงและใช้อิทธิพลข่มขู่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีมากเกินไปจนความสามารถที่จะใช้อำนาจเงิน และอิทธิพลของผู้มีอำนาจบิดเบือนให้เกิดการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม ส่วนข้อด้อยได้แก่ การที่พลเมืองของสังคมนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเข้าใจในความสำคัญของสิทธิเลือกตั้ง ทำให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันน้อย อย่างที่เรียกกันว่า “นอนหลับทับสิทธิ” หรือไปใช้สิทธิโดยขาดความรับผิดชอบ ไม่พิจารณาผู้สมัครที่ดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสมแก่การเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญแทนประชาชนอย่างรับผิดชอบ หรือใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเห็นแก่อารมณ์สินจ้าง หรือเกรงกลัวอิทธิพลหรือใช้สิทธิผิดพลาด ทำให้เกิดบัตรเสียจำนวนมาก ซึ่งไม่มีผลต่อการนับคะแนนเลือกตั้ง การเลือกตั้งตามเหตุผลและสภาพดังกล่าวล้วนแต่ไม่เกิดผลดีแก่การเลือกตั้งทั้งสิ้น

ส่วนการเลือกตั้งทางอ้อมเป็นผลดีสำหรับสังคม ที่พึงจะเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิทางการเมืองทั้งเรื่องกระบวนการ วิธีการ รวมทั้งความสำคัญของสิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะสิทธิเลือกตั้งทำให้ต้องใช้วิธีเลือกตั้งทางอ้อม การเลือกตั้งทางอ้อมจำทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดีพอที่จะไปใช้สิทธิแทนประชาชนโดยทั่วไป ทำให้การเลือกตั้งทางอ้อมไม่มีหลักประกันว่าคณะผู้เลือกตั้งหรือสภาที่จะไปทำหน้าที่แทนประชาชนนั้น จะเลือกโดยแสดงเจตนารมณ์สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และข้อบกพร่องของการเลือกตั้งทางอ้อมอีกประการหนึ่งคือจำนวนผู้เลือกตั้งมีน้อย ทำให้ง่ายต่อการบิดเบือนผลการเลือกตั้งโดยวิธีการที่มีชอบหรือวิธีการทุจริตต่างๆ

3.2 หลักการเลือกตั้งโดยวิธีการนับคะแนนเสียงข้างมาก และการเลือกตั้งโดยวิธีการนับคะแนนเสียงตามสัดส่วน

การเลือกตั้งโดยวิธีการนับคะแนนเสียงข้างมากที่หลักการสำคัญ คือ เขตเลือกตั้งเล็กและโดยหลักที่สากลนิยมใช้กันก็คือเขตเลือกตั้งที่มีผู้แทนราษฎรเพียงคนเดียวหรือไม่ควรจะ

เกิน 3 คน ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด (ในกรณีที่เขตเลือกตั้งนั้นมีผู้แทนราษฎรคนเดียว) และผู้ได้คะแนนสูงสุดรองลงมาเท่ากับจำนวนผู้แทนราษฎรที่พึงมีในเขตเลือกตั้ง นั้น

ส่วนการเลือกตั้งโดยวิธีการนับคะแนนเสียงตามสัดส่วน หรือตามอัตราส่วน (Proportional representative) มีหลักการสำคัญ คือ เป็นเขตเลือกตั้งขนาดใหญ่มีผู้แทนได้หลายคน โดยทั่วไปจะถือเขตการปกครองระดับจังหวัด หรือ city เป็นเขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง โดยเขตเลือกตั้งนั้นจะมีผู้แทนได้กี่คนก็ขึ้นอยู่กับจำนวนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นสำคัญ การตัดสินผลการเลือกตั้งว่าผู้ใดจะชนะการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปตามวิธีการคำนวณคะแนนเลือกตั้งในระบบสัดส่วนซึ่งมีหลายวิธี วิธีที่นิยมกันมาก เรียกว่า (D'hondt) ซึ่งเป็นชาวเบลเยียม โดยมีรายละเอียด คือ การกำหนดเขตเลือกตั้งกับระบบการคิดคะแนนเพื่อกำหนดสัดส่วนผู้ได้รับการเลือกตั้ง มีสาระสำคัญ คือ การกำหนดพื้นที่ของเขตเลือกตั้ง จำนวนผู้แทนของเขตเลือกตั้ง วิธีลงคะแนน และวิธีการคำนวณผลคะแนนของผู้ชนะการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบสัดส่วน มีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต หมายถึง การเลือกตั้งที่ให้ความสำคัญกับจำนวนผู้แทนที่จะได้รับการเลือกตั้งกับเขตพื้นที่ที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งมีการนำคะแนนที่ประชาชนได้ลงคะแนนในเขตนั้นมารวมกัน เพื่อกำหนดว่าใครจะเป็นผู้แทนของเขตนั้น

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขต สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การแบ่งเขตเลือกตั้งประเภทเขตละหนึ่งคน หนึ่งเสียง หมายถึง การแบ่งเขตเลือกตั้งที่เขตการเลือกตั้งหนึ่ง จะมีตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับการเลือกตั้งเพียงคนเดียว ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะเลือกผู้สมัคร ได้เพียงคนเดียว และทั้งประเทศจะมีตัวแทนของประชากรในแต่ละเขตการเลือกตั้ง เขตการเลือกตั้งละหนึ่งคนเท่านั้น ซึ่งการแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหนึ่งคน จะให้ความสำคัญกับสัดส่วนของประชาชนในหนึ่งเขตการเลือกตั้ง ที่จะต้องมีจำนวนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มาจากจำนวนประชาชนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

2. การแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหลายคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนได้หนึ่งเสียงเท่านั้น เป็นระบบเลือกตั้งที่เขตเลือกตั้งมีผู้แทนได้มากกว่า 1 คน แต่มีผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถลงคะแนนได้เพียง 1 เสียง เท่านั้น ผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเท่าจำนวนผู้แทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี เช่น ในเขตที่มีผู้แทนได้ 5 คน ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดอันดับหนึ่งถึงห้า จะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ตัวอย่างการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็มีลักษณะเช่นนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่า ระบบการเลือกตั้งแบบนี้ จะเป็นหลักประกันให้คนกลุ่มน้อยสามารถเข้ามาเป็นตัวแทนในเขตนั้นๆ ได้ เพราะคะแนนเสียงประมาณ 1 ใน 5 ก็อาจทำให้ผู้สมัครชนะการเลือกตั้งได้

3. การแบ่งเขตการเลือกตั้งประเภทเขตละหลายคน และผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนได้เท่าจำนวนตัวแทนที่พึงมี หมายถึง การแบ่งเขตการเลือกตั้ง ที่เขตการเลือกตั้งหนึ่ง จะมีตัวแทนหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งจำนวนหลายคน หรือกล่าวได้ว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งหนึ่ง จะเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนตัวแทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี อาจเป็นจำนวน 1-3 คน หรือมากกว่านั้น ซึ่งการแบ่งเขตประเภทหลายคนจะยึดถือเขตการปกครองขนาดใหญ่เป็นหลัก ได้แก่ รัฐ มลรัฐ จังหวัดและแขวง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตการเลือกตั้งนี้จะเลือกตัวแทนในจำนวนไม่เกินจำนวนตัวแทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี

4. การแบ่งเขตเลือกตั้งแบบจำกัดจำนวนลงคะแนนเสียง หรือ Limited Vote (LV) เป็นระบบการเลือกตั้งที่เขตการเลือกตั้งมีผู้แทนได้มากกว่า 1 คน โดยผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถลงคะแนนได้เกิน 1 เสียง แต่น้อยกว่าจำนวนผู้แทนที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงมี เช่น ในเขตเลือกตั้งที่มีผู้แทนได้ 4 คน อาจกำหนดให้ผู้ใช้สิทธิมี 2 เสียง ซึ่งผู้ชนะการเลือกตั้ง คือ ผู้ที่ได้คะแนนเสียงสูงสุดจำนวนเท่ากับที่ผู้แทนในเขตนั้นจะมีได้ไล่ตามลำดับลงมา เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ออกเสียงจะมีอิสระมากขึ้น แต่ข้อเสีย คือ เอื้อต่อการแข่งขันกันเองของผู้สมัครในพรรคการเมืองเดียวกัน (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ 2551: วิกิมีเดีย)

การเลือกตั้งโดยวิธีการนับคะแนนเสียงข้างมากเป็นวิธีการง่าย สะดวก สามารถใช้กับการเลือกตั้งทุกสภาพของสังคม เพราะง่ายต่อการบริหารการเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง การตรวจสอบ แต่อาจถูกดำเนินคดีว่าเป็นระบบการเลือกตั้งที่มีคะแนนเสียงเสียเปล่าจำนวนมาก และอาจถูกวิจารณ์ได้ว่าผิดหลักการระบอบประชาธิปไตยที่ถือว่า “ฝ่ายข้างมากมีอำนาจปกครอง (Majority rule)”

ส่วนการเลือกตั้งโดยการนับคะแนนเสียงตามสัดส่วน หรืออัตราส่วนอาจมีข้อดีในเรื่องความเป็นธรรม เพราะผู้ได้รับการเลือกตั้งจะเป็นฝ่ายเสียงข้างมากและได้ผู้แทนราษฎรตามสัดส่วนของคะแนนเลือกตั้ง คะแนนเสียงเลือกตั้งศูนย์เปล่ามีน้อย แต่จะมีข้อด้อยตรงที่ว่ามีความยุ่งยากในการคำนวณผลการนับคะแนนเสียงในการจัดสรรที่นั่งให้แก่พรรคการเมืองที่ชนะเลือกตั้ง และการคำนวณบางวิธีก็อาจจัดสรรผลการเลือกตั้งได้ครบจำนวนต้องใช้วิธีการช้อยกเว้นมาช่วยจึงครบถ้วน ทำให้ถูกวิจารณ์ว่าเป็นการจัดสรรที่นั่งให้ผู้ชนะเลือกตั้งไม่โปร่งใส ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้เสียผลประโยชน์ขณะเดียวกันวิธีการนับคะแนนก็ค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน ไม่เหมาะสมที่จะใช้กับประเทศที่ระดับการพัฒนาทางการเมืองที่ยังไม่พอดี

4. ระบบเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพตามระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มากที่สุด เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม อันจะเป็นหนทางให้การพัฒนาการเมืองเป็นไปอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และสิทธิทางการเมืองการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งมีสาระสำคัญที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนและประเภทของสมาชิกวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

4.1 สมาชิกวุฒิสภา มีจำนวน 200 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยกำหนดให้แต่ละจังหวัดรวมทั้งกรุงเทพมหานคร เป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตหนึ่ง จังหวัดใดจะมีวุฒิสภาก็ขึ้นอยู่กับการคำนวณจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้นเป็นเกณฑ์ ราษฎรมีสิทธิเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ 1 คน แต่ละจังหวัดที่มีสมาชิกวุฒิสภาได้เกิน 1 คน เช่น กรุงเทพฯ ประชาชนก็มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้เพียง 1 คน 1 เสียง เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามหลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาคที่ประชาชนแต่ละคนมีสิทธิเลือกตั้งได้ คนละ 1 คะแนน เท่าเทียมกัน (one man one vote) การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้สิทธิแก่ประชาชนเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเนื่องจากเหตุที่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้วุฒิสภาเป็นสถาบันทางการเมือง ซึ่งเป็นสถาบันที่มีอำนาจการตรวจสอบการใช้อำนาจในการพิจารณา เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ

4.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน 500 คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน และแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน 100 คน

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อหนึ่งแต่เพียงบัญชีเดียว และให้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้งหนึ่งในการนับคะแนนเพื่อจัดสรรว่าพรรคการเมืองใดที่สมาชิกที่สมัครรับเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อ จะได้รับการเลือกตั้งจำนวนเท่าใดจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้ วิธีคำนวณสัดส่วนคะแนนเพื่อจัดสรรว่าพรรคการเมืองใดที่สมาชิกที่รับเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อ จะได้รับการเลือกตั้งจำนวนเท่าใดจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดไว้ วิธีคำนวณสัดส่วนคะแนนเสียงที่บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับ อันถือว่าบุคคลซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นได้รับการเลือกตั้งตามสัดส่วนที่คำนวณได้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 และให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวน 400 คน นั้นให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้สมัครได้เพียงเขตละหนึ่งคน ซึ่งเป็นไปตามหลักการเลือกตั้ง อย่างเสมอภาค (equal election)

5. จุดอ่อนและจุดแข็งของการเลือกตั้ง ตามระบอบประชาธิปไตย

จุดแข็งของการเลือกตั้ง คือ การเลือกตั้งที่มีคุณภาพ เป็นการเลือกตั้งที่เกิดผลตามที่นักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์ได้ให้นิยามไว้ คือ “เป็นการเลือกตั้งที่เจตนารมณ์ของประชาชนผู้เลือกตั้งได้แสดงออกอย่างชัดเจน” หมายความว่า การเลือกตั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครอง คือ อำนาจอธิปไตย ได้ใช้สิทธิเพื่อแสดงความต้องการของตนว่า ต้องการใครมาเป็นผู้ปกครองและปกครองด้วยนโยบายสำคัญๆ อย่างไร ถ้าการเลือกตั้งนั้นส่งผลให้เจตนารมณ์ของประชาชนได้รับการยอมรับก็แสดงว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งอย่างแท้จริง และผู้รับผิดชอบในการเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมเป็นที่ยอมรับ จุดแข็งของการเลือกตั้งเกิดจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (ประหยัด หงส์ทองคำ 2547: 260-261)

5.1 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดจุดแข็ง ในการเลือกตั้งหรือทำให้การเลือกตั้งเป็นการเลือกตั้งที่มีคุณภาพ เพราะผลของการเลือกตั้งจะดีเลวอย่างไร น้ำหนักส่วนใหญ่จะอยู่ที่การตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน กล่าวคือ ถ้าประชาชนไปใช้สิทธิจำนวนมากจะป้องกันการ โกงโดยการ ใช้สิทธิเลือกตั้งแทนคนที่ไม่ไปใช้สิทธิ ประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็จะต้องไปเลือกโดยการพิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบว่าผู้สมัครรายใดมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ที่มีเกียรติและมีความสำคัญชาติบ้านเมือง แทนที่จะตัดสินใจเลือกเพราะเห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือสิ่งล่อใจ สิ่งตอบแทนใดๆ ยิ่งไปกว่านั้น หากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำหน้าที่ที่เป็นประโยชน์ในการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นที่จะทำให้การเลือกตั้งนั้นมีจุดแข็งเพิ่มขึ้น

5.2 นักการเมืองและพรรคการเมือง เพราะนักการเมืองและพรรคการเมืองมีส่วนร่วมโดยตรงต่อการเลือกตั้งที่ก่อผลเชิงบวกหรือเชิงลบทุกขั้นตอนนับตั้งแต่เริ่มคัดเลือกนักการเมืองที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ช่วยในกิจกรรมการหาเสียงทุกรูปแบบ ถ้าตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ทั้งพฤติณัยและนิตินัย ย่อมส่งผลให้เกิดจุดแข็งในการเลือกตั้ง

5.3 กฎหมายและข้อระเบียบบังคับ กิจกรรมการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองอย่างกว้างขวาง เพราะการบริหารกิจการบ้านเมืองจะเป็นไปอย่างมีวิสัยทัศน์ และมีประสิทธิภาพ สร้างความเป็นธรรมจึงต้องมีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เหมาะสมและเป็นธรรมสำหรับใช้

ดำเนินการในการเลือกตั้งทุกขั้นตอน เพื่อให้การเลือกตั้งมีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นผลดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามเจตนารมณ์ของคนในชาตินั้นๆ กฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

5.4 องค์กระอึสระที่ำหน้าีจัคการเลือกตั้งให้เป็นไป ตามเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ จะต้องจัดให้มีองค์กระอึสระที่ไม่อยู่ภายใต้อำนาจการบังคับบัญชาของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจรับผิดชอบจัดการเลือกตั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครรับการเลือกตั้งอยู่ในความรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งทั้งระบบ เพื่อความเชื่อถือของสังคมและผลของการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์เที่ยงธรรม เพราะศาลยุติธรรมซึ่งเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจอธิปไตยสาขาหนึ่ง คืออำนาจตุลาการที่มีความเหมาะสมด้วยประการทั้งปวงต่อภาระหน้าที่รับผิดชอบจัดการเลือกตั้งด้วยเหตุผล 2 ประการคือ

5.4.1 ศาลยุติธรรมเป็นสถาบันหนึ่งที่ใช้อำนาจอธิปไตยเช่นเดียวกันกับรัฐบาล ที่ใช้อำนาจบริหารและรัฐสภาใช้อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งจะทำให้ศาลยุติธรรมมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงในการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง

5.4.2 บุคลากรของศาลยุติธรรมอันได้แก่ผู้พิพากษาตุลาการ ได้ถือว่าเป็นผู้รอบรู้และเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบจัดการเลือกตั้งซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาว่ากระบวนการใดในการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ การจัดการเลือกตั้งจะเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับนับถือถึงความถูกต้อง ความเป็นกลางอย่างแท้จริง

แต่รัฐสมัยใหม่เห็นพ้องต้องกันว่าควรจะมีองค์กระอึสระ เข้ามารับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้ง โดยองค์กระอึสระดังกล่าวอาจเป็นองค์กรที่เกิดจากอาสาสมัครอย่างเสียสละ ของภาคประชาชน เพื่อเข้มารับผิดชอบจัดการเลือกตั้งทั้งระบบ เพื่อให้การเลือกตั้งอยู่ในความรับผิดชอบของประชาชนที่มีความเป็นกลางและปรารถนาจะได้รับการเลือกตั้งที่มีความเป็นธรรมอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองการบริหารราชการแผ่นดินดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งสนองประโยชน์ของประชาชนส่วนร่วมรวมเป็นเป้าหมายสำคัญ

สำหรับประเทศไทย ด้วยการเห็นถึงประโยชน์ของการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีบทบาทมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงกำหนดให้ม็องคักระอึสระขึ้นม็องคักระหนึ่งคือ “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งทั้งระบบแทนกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล และการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

ได้รับความพึงพอใจในระดับหนึ่ง และยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะยังมีข้อบกพร่องบางประการซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

6. คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

6.1 ประวัติและความเป็นมา

นับจากได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประเทศไทยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 ซึ่งนับจากการเลือกตั้งครั้งนั้น จนกระทั่งก่อนการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กระทรวงมหาดไทยเป็นฝัรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งมาโดยตลอด และได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป จำนวน 9 ครั้ง และการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างลงอีกหลายครั้ง โดยได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

อย่างไรก็ตาม ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้มีแนวความคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบการเลือกตั้งขึ้น และได้รับการตอบสนองจากสังคมไทย อันเป็นผลมาจากการพัฒนาการศึกษา และเศรษฐกิจ รวมทั้งกระแสต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง ตลอดจนการใช้อิทธิพลเบี่ยงเบนผลการเลือกตั้ง

ในสมัยรัฐบาลหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้มีองค์กรตรวจสอบการดำเนินการเลือกตั้งเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยรัฐบาลได้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการควบคุมการเลือกตั้ง” มีศาสตราจารย์ กำธร พันธ์ดูลาก เป็นประธาน มีหน้าที่ควบคุมการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2549 ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและสุจริตในขณะที่ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยก็ได้จัดตั้ง “คณะกรรมการสังเกตการณ์เลือกตั้ง” เพื่อสังเกตความเรียบร้อยของการเลือกตั้ง มีอาสาสมัครในครั้งนั้น จำนวน 5,000 คน จากนั้นได้ปรากฏองค์กรตรวจสอบการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งในการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2529 โดยได้มีการจัดตั้ง “กลุ่มอาสาประชามติ” มีพลเอกสายหยุด เกิดผล เป็นประธาน จัดอาสาสมัครเข้ามาสังเกตการณ์การเลือกตั้งในปีนั้น และในการเลือกตั้งต่อมาอีกหลายครั้ง และเป็นที่มาของการจัดตั้ง “องค์กรกลาง” ในเวลาต่อมา

ต่อมาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2535 นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง “องค์กรกลาง” ซึ่งเป็นองค์กรกึ่งรัฐบาลและ

เอกชน มีนายเกษม สุวรรณกุล เป็นประธาน ทำหน้าที่สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ซึ่งประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง และได้มีการดำเนินการในการเลือกตั้งครั้งต่อมา

สถานการณ์ทางกฎหมายขององค์กรจัดการเลือกตั้งและตรวจสอบการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น ได้มีการนำมาสู่การจัดตั้งองค์กรใหม่ขึ้นมา ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปโดยสุจริต ยุติธรรม เรียกว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” โดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พุทธศักราช 2538 มาตรา 115 วรรคสอง จากนั้นได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้ง เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรหลายฉบับ ในสมัยรัฐบาลบรรหาร ศิลปะอาชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ภายหลังได้มีการยุบสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อน ทำให้ร่างพระราชบัญญัติในคราวนั้นเป็นอันตกไป ต่อมาเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปเสร็จสิ้นลง ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้ามาอีกครั้ง จนในที่สุดได้มีการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2540 ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ไม่ทันไร ก็ได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 เสียก่อน พระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้งฉบับดังกล่าวจึงยังไม่ได้ถูกนำไปปฏิบัติ

แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในหมวดที่ 6 ส่วนที่ 4 ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่งเป็นการอนุวัติให้เป็นไปตามแนวทางปฏิรูปการเมือง ที่ได้มีการศึกษาไว้โดยคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (นายแพทย์ประเวศ วสี เป็นประธาน) และคณะกรรมการพัฒนาการเมือง(นายชุมพล ศิลปะอาชา เป็นประธาน) ซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามกรอบแนวคิดและหลักการที่ประมวลมาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งช่วงก่อนปี 2540 โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรกได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2540 ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก โดยให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รับผิดชอบงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และดูแลบังคับบัญชาพนักงานในสังกัด (สำนักงานการเลือกตั้งจังหวัดปราจีนบุรี 2554)

คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรกประกอบด้วย

1. นายธีรศักดิ์ วรรณสุต เป็นประธานกรรมการ
2. นายโคทม อาริยา เป็นกรรมการ

3. นายสวัสดิ์ โชติพานิช เป็นกรรมการ
4. นายวิสุทธิ์ โพธิแท่น เป็นกรรมการ
5. นายชวรัตน์ กมลเวช เป็นกรรมการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองค์กรอิสระคณะกรรมการ จำนวน 5 คน ทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง โดยการสรรหาของวุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน ที่เหลือกรรมการ ดำรงตำแหน่ง 7 ปี ดำรงตำแหน่งได้เพียงครั้งเดียว คณะกรรมการการเลือกตั้ง ต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยมรอำนาจหน้าที่ควบคุม การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหาร ท้องถิ่น รวมทั้งการจัดให้มีประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (สมคิด เลิศไพฑูรย์ 2548)

6.2 องค์ประกอบ กระบวนการสรรหา และคัดเลือกกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดตั้งขึ้น ในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งจะมีอำนาจ ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ โดย อาศัยหลักการบริหารงานแบบรับผิดชอบร่วมกัน โดยกรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ไม่ สามารถใช้อำนาจกระทำใดโดยลำพังเลย ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการใช้อำนาจในทางที่ให้คุณหรือ ให้โทษแก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยความอคติของกรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง ได้ (สมชาติ ธรรมศิริ, 2542: 6) และเพื่อให้เกิดความหลากหลายในความคิดเห็นในการมองปัญหา ยิ่งถ้า ผู้ที่เป็นกรรมการที่มีมาหรือภูมิหลักที่แตกต่างกัน ก็ยังมีประสิทธิภาพมาก เพราะจะได้มีการนำเอา ความคิดเห็นต่างๆ มาพิจารณาอย่างรอบด้าน (วิษณุ วรรณัญญู 2538: 40) นอกจากนี้แล้วการที่ กำหนดให้ วาระการดำรงตำแหน่งไว้ยาวนานพอสมควร คือ 7 ปีและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระ เดียว และตราบไต่ที่ยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่งจะไม่มี การถอดถอนกรรมการการเลือกตั้งได้ เว้นแต่จะเป็นกรณีประพฤดิเสื่อมเสียหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือเป็นกรณีที่มี ผลประโยชน์ส่วนตัวขัดกับผลประโยชน์ในหน้าที่ (Conflict of interest) นั้น ก็เพื่อเป็นหลักประกัน ความเป็นอิสระให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้อง หวั่นไหวเกรงต่ออิทธิพลหรือผลประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใด ที่จะบันดาลให้ตนสามารถกลับมาดำรง ตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อีก (สมชาติ ธรรมศิริ 2542: 7)

6.3 อำนาจหน้าที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่มาก ซึ่งน่าจะเป็นผลดีในการแก้ไขความไม่ถูก ไม่ควรในเรื่องการเลือกตั้งได้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นรวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองในการดำเนินการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ 2548: 218-220)

(1) ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(2) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลาย อันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(3) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งการดังกล่าว นอกจากนี้ มาตรา 45 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 ยังบัญญัติให้ภายในระยะเวลาสองปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บังคับใช้เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอให้หน่วยงานราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสนับสนุนข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เป็นการชั่วคราว โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมแต่อยู่ในการบังคับบัญชาของประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งและการมาปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของข้าราชการพนักงาน หรือลูกจ้างดังกล่าวให้ถือเป็นการปฏิบัติราชการ

(4) ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

(5) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง และจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(6) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(7) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง หรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(8) ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

(9) ดำเนินการหรือประสานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(10) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

(11) ดำเนินการอื่น ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่น หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จทั้ง 3 ฝ่าย ดังกล่าว ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์หน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระประเภทนี้ ว่าเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระมากเกินไป และไม่มีความรับผิดชอบต่อประชาชนแต่อย่างใด (วิษณุ วรรุญญ 2538: 20 ; ชาญชัย ไหวพริบ 2542: 50-8)

ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารดังกล่าวมานั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จกต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเป็นอิสระแล้วก็ต้องหามาตรการตรวจสอบ วิธีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างหนึ่ง คือ การตรวจสอบโดยองค์กรพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบธรรมตามหลักการตรวจสอบและคานอำนาจสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งประธานกรรมการเลือกตั้งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ

ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง (มาตรา 28) และมีอำนาจบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน ให้ออกจากตำแหน่ง และลงโทษทางวินัยพนักงาน หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (มาตรา 30) นอกจากนี้ เลขานุการเป็นผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก (มาตรา 31) มีรองเลขานุการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากเลขานุการ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี นับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองสภาระติดต่อกัน เพื่อป้องกันมิให้เลขานุการใช้อำนาจอิทธิพลครอบงำองค์กร (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ 2548: 64)

6.4 กระบวนการได้มาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การดูแลและควบคุมการเลือกตั้ง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทยและศาลยุติธรรมมาโดยตลอด แม้จะมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการองค์การกลางทางการเลือกตั้ง” ขึ้นในยุคหลังแต่คณะกรรมการองค์การกลางดังกล่าวก็มิได้มีบทบาทสำคัญเพียงพอ ในการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม แม้จะมีข้อเสนอให้กระทรวงมหาดไทยดูแลการเลือกตั้งต่อไป แต่ก็อาจทำให้สาธารณชนมีความกังวลใจเกี่ยวกับความเป็นกลางทางการของเจ้าพนักงาน ซึ่งบางครั้งถึงกับมีข้อครหา ว่ามีความเอนเอียงไปตามผู้มีอำนาจทางการเมืองที่บริหารกระทรวงมหาดไทยผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมี องค์การอิสระที่จะมาทำหน้าที่ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงบัญญัติเรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในส่วนที่ 4 หมวดที่ 6 ของรัฐธรรมนูญ โดยได้ต้นแบบมาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งของหลายประเทศ เช่น อินเดีย ฟิลิปปินส์ ฯลฯ

6.4.1 การได้มาซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ว่าให้มีการสรรหาและเลือกตั้งประธานกรรมการและกรรมการ การเลือกตั้งจะต้องดำเนินการดังนี้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ 2548: 212)

(1) ให้คณะกรรมการการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งจำนวนสิบคน ซึ่งประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาผู้มีคุณสมบัติซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนห้าคน เสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น มติในการเสนอชื่อดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(2) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งจำนวนห้าคนเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น

(3) การเสนอชื่อตาม (1) และ (2) ให้กระทำภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่มิเหตุที่ทำให้ต้องการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ในกรณีที่กรรมการสรรหาตาม (1) ไม่อาจเสนอชื่อได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนในเวลาที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวนภายในสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ครบการกำหนดต้องเสนอชื่อตาม(1)

(4) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภา เพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (1) (2) และ (3) ซึ่งจะต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในกรณีนี้ให้ห้าคนแรกซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง แต่ถ้าจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งดังกล่าวมีไม่ครบห้าคนให้นำรายชื่อผู้ที่ไม่ได้รับเลือกในคราวแรกนั้นมา ให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนเลือกอีกครั้งหนึ่ง ต่อเนื่องกันไป และในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงลงไปตามลำดับจนครบห้าคน เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งในครั้งนี้ถ้าผู้ได้รับคะแนนเสียงเท่ากันในลำดับใดอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินห้าคน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก

(5) ให้ผู้ได้รับเลือกตาม (4) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ และให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

6.4.2 วาระการดำรงตำแหน่ง

กรรมการการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี นับตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว ซึ่งนับเป็นหลักประกันในความเป็นอิสระ อย่างไรก็ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ในวาระเริ่มแรกกรรมการการเลือกตั้งมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเพียง 3 ปี 6 เดือน แต่สามารถดำรงตำแหน่งได้อีกวาระหนึ่ง โดยกรรมการการเลือกตั้งซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

6.4.3 การพ้นจากตำแหน่ง

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อรัฐธรรมนูญ กำหนดให้

- 1) ตาย

2) ลาออก

3) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 137 หรือมาตรา 139

โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาว่าด้วยกรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 137 หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 139 และให้ประธานรัฐสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่ากรรมการการเลือกตั้งผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหรือไม่

(1) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งเมื่อพบว่าผู้ใดมีพฤติกรรมร้ายชัดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดในตำแหน่งหน้าที่ หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบัญญัติรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

6.5 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เนื่องจากผู้ร่างรัฐธรรมนูญไม่ประสงค์ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลการเลือกตั้งตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติจึงบัญญัติ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดกิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนพระราชบัญญัติประกอบร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541

7. คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 กำหนดที่มาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยให้มีการอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ สรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประกอบด้วย

1. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดสำหรับข้าราชการพลเรือน ที่สำนักงานอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
2. หัวหน้าหน่วยงานของตำรวจ และทหารที่มีชั้นยศตั้งแต่พลตำรวจตรี หรือพลตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
3. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
4. อธิบดีศาลปกครองในภูมิภาค ซึ่งมีที่ตั้งในจังหวัดนั้น
5. อัยการจังหวัดที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
6. อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา และผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษา ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
7. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
8. หัวหน้าพนักงานท้องถิ่น ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
9. ผู้แทนสภาทนายความประจำจังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
10. หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งคัดเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคนที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
11. ประธานอนุกรรมการสาขาหรือประธานสาขา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประธานสหภาพแรงงาน ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
12. ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานชมรมธนาคารพาณิชย์จำกัด และประธานสภาการเหมืองแร่จังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
13. ผู้แทนขององค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรองที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
14. ผู้แทนสมาคมสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน
15. ประธานกรรมการคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับจังหวัด ประธานคณะกรรมการแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด และประธานกรรมการชุมชนสหกรณ์การเกษตรจังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

7.1 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ข้อ 13 กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. อำนาจการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ที่กระทำภายในจังหวัดนั้น
2. เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง ที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
3. รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
4. เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
5. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย หรือมีคำสั่งในกรณีที่ไม่มีความสามารถเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว อาจทำให้เกิดความเสียหาย หรือความไม่สุจริต และเที่ยงธรรมได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้

7.2 จำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจังหวัดละ 5 คน

7.3 วาระการดำรงตำแหน่ง

มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

8. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

8.1 ประวัติความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2541 โดยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา ให้ใช้พื้นที่ศาลากลางจังหวัดพังงา เป็นที่ตั้งสำนักงานชั่วคราว และประมาณเดือนกรกฎาคม 2542 ได้รับความอนุเคราะห์จากศึกษาธิการจังหวัดพังงา (ขณะนั้น) ให้ใช้สถานที่ส่วนหนึ่งของอาคารศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จังหวัดพังงา เป็นที่ตั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา และเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2551 ได้เช่าอาคารพาณิชย์ 2 ชั้น 2 คูหา เพื่อใช้เป็นอาคารสำนักงานฯ เลขที่ 17/49-

50 ถนนศิริราษฎร์ ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา (เว็บไซต์สำนักงานการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา 2554)

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาชุดแรกประกอบด้วย

1. นายอนุ สงวนนาม	เป็นประธานกรรมการ
2. นายประเสริฐ ต้นสกุล	เป็นกรรมการ
3. นายประภาส สนั่นศิลป์	เป็นกรรมการ
4. พ.ต.ท. ระหงส์ ใจแสน	เป็นกรรมการ
5. นางสมศรี ทัพบำรุง	เป็นกรรมการ

9. หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส หมายถึง ระบบการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ การกำหนดคกคกกา หลักเกณฑ์ และกระบวนการทำงานที่ต้องจัดให้มีการเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนนิยามเชิงปฏิบัติการของ “การตรวจสอบได้” หมายถึง ความสามารถและความพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบใน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหน่วยงาน กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบได้ตามกลไกการบริหารภายในหน่วยงาน เช่นระเบียบปฏิบัติและระบบสายการบังคับบัญชา
2. ด้านกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบได้โดยกลไกด้านกฎหมายตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ซึ่งรวมไปถึงภาระหน้าที่ของหน่วยงานตามที่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย
3. ด้านวิชาชีพ กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบได้ในฐานะที่เป็นการปฏิบัติการทางวิชาชีพที่ต้องการความชำนาญเฉพาะด้านและจรรยาบรรณด้านวิชาชีพ
4. ด้านการเมือง กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบได้ในระบบประชาธิปไตยที่ต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน
5. ด้านจริยธรรม คุณธรรม กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบได้ที่ทำให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงาน

ความโปร่งใส นับเป็นด่านประการสำคัญในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ช่วยให้การบริหารงานในองค์กรมีคุณธรรม คุ่มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้รับผิดชอบมีความมั่นใจและภูมิใจในองค์กร ผลงานของหน่วยงานเป็นการตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็น

ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ นอกจากหน่วยงานยังได้รับความเชื่อถือจากทุกภาคส่วน ส่งผลให้การบริหารของรัฐบาลได้รับการยอมรับและได้รับความเชื่อถือจากประชาคมโลก (รายงานวิจัยโครงการประเมินและสร้างเครื่องมือชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2549)

10. หลักการประชาสัมพันธ์

หลักการประชาสัมพันธ์ มีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษ คือ “Public Relations” “Public” หมายถึง หมู่คน ประชาชน หรือสาธารณชน “Relations” หมายถึง การสัมพันธ์

ดังนั้น ถ้าแปลความหมายแล้ว การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) หมายถึง การสัมพันธ์กับคนหมู่มาก

เอ็ดเวิร์ด แอล.เบอร์เนตส์(Edward L. Bernays) ให้ความหมาย “การประชาสัมพันธ์” ไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นการเผยแพร่ ซึ่งแจ้งให้ประชาชนทราบ
2. เป็นการชักจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ ตลอดจนวิธีการดำเนินงานของสถาบัน หน่วยงาน
3. เป็นการผสมผสานความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ากับจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานของสถาบัน

พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร ให้ความหมาย “ การประชาสัมพันธ์ ” คือ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการของการสื่อสารที่ได้กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องตรงกัน ในอันที่จะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และความร่วมมือระหว่างสถาบันกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยเป็นการปฏิบัติกิจกรรมที่ต่อเนื่องและหวังผลระยะยาว

เสรี วงษ์มณฑา ได้กล่าวว่า “การประชาสัมพันธ์” คือ การกระทำทั้งสิ้น ทั้งหลาย ทั้งปวง ที่เกิดจากการวางแผนล่วงหน้า ในการที่จะสร้างความเข้าใจกับ สาธารณชนที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี ภาพพจน์ที่ดี อันจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างหน่วยงานและสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการสนับสนุนและความร่วมมือกันเป็นอย่างดี จากความหมาย “ การประชาสัมพันธ์ ” ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า “การประชาสัมพันธ์” หมายถึง “การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน หรือองค์กรและกลุ่มประชาชนเป้าหมาย เพื่อสร้างความเข้าใจอันถูกต้องในอันที่จะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และความร่วมมือตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ บรรลุเป้าหมาย” (กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี)

11. ความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ

ความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการประจำ เพื่อให้การปฏิบัติตนของข้าราชการให้อยู่ในกรอบระเบียบและวินัยข้าราชการพลเรือน เป็นที่น่าเชื่อถือและศรัทธาของประชาชน ดังนั้นพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 จึงได้กำหนดหลักการปฏิบัติตัวของข้าราชการในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางการเมืองไว้ใน มาตรา ๘๒ (๕) “ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติกรอื่นเกี่ยวข้องกับประชาชน กับจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของประชาชนด้วย” ซึ่งแยกเป็น ๒ กรณี คือ

1. ข้าราชการต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติกรอื่นเกี่ยวข้องกับประชาชน คือ ข้าราชการจะนิยมหรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใดๆ ตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย และจะไปประชุมอันเป็นการประชุมของพรรคการเมืองนั้นเป็นการส่วนตัวก็ได้ แต่ในทางที่เกี่ยวกับประชาชนและในหน้าที่ราชการจะต้องกระทำตัวเป็นกลาง ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงพรรคการเมือง การวางตัวเป็นกลางนั้น มิได้หมายความว่า ข้าราชการจะเพิกเฉยไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือลงประชามติ แต่หมายถึงการไม่ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองใด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และจะต้องไม่กีดกัน กลั่นแกล้งหรือใส่ร้ายป้ายสี คำหิติดีเยน ทับถม หรือให้ร้ายผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้ได้รับความเสียหาย

2. ข้าราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของประชาชน ตามระเบียบสำนักคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2499 ได้กำหนดให้ข้าราชการต้องไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภท ๒ หรือข้าราชการการเมือง
- (2) ไม่ใช่สถานที่ราชการในกิจการทางการเมือง
- (3) ไม่วิพากษ์วิจารณ์ การกระทำของรัฐบาลให้ปรากฏแก่ประชาชน
- (4) ไม่แต่งเครื่องแบบราชการไปร่วมประชุมพรรคการเมือง หรือไปร่วมประชุมในที่สาธารณะสถานใดๆ อันเป็นการประชุมที่มีลักษณะทางการเมือง
- (5) ไม่ประดับเครื่องหมายของพรรคการเมืองในเวลาสวมเครื่องแบบราชการ หรือในเวลาราชการ หรือในสถานที่ราชการ

- (6) ไม่แต่งเครื่องแบบของพรรคการเมืองเข้าไปในสถานที่ราชการ
- (7) ไม่บังคับให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หรือประชาชนเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใด และไม่กระทำการในทางให้ผู้อื่นให้โทษ เพราะเหตุที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือประชาชนนิยม หรือเป็นสมาชิกในพรรคการเมืองใดที่ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย
- (8) ไม่ทำการขอร้องให้บุคคลใดอุทิศเงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง
- (9) ไม่โฆษณาหาเสียง เพื่อประโยชน์แก่พรรคการเมือง หรือแสดงการสนับสนุนพรรคการเมืองใดๆ ให้เป็นการเปิดเผยในที่ประชุมพรรคการเมือง และในที่ที่ปรากฏแก่ประชาชน หรือเขียนจดหมายหรือบทความไปลงในหนังสือพิมพ์ หรือพิมพ์หนังสือหรือใบปลิว ซึ่งจะจำหน่ายแจกจ่ายไปยังประชาชนอันมีข้อความที่เป็นลักษณะของการเมือง
- (10) ไม่ปฏิบัติหน้าที่แทรกแซงในทางเมืองหรือใช้การเมืองเป็นเครื่องมือ เพื่อกระทำการกิจการต่างๆ อาทิเช่น วิ่งเต้นติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือพรรคการเมือง เพื่อนำร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติเสนอสภาฯ หรือตั้งกระทู้ถามรัฐบาล
- (11) ในระยะเวลาที่มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่แสดงออกโดยตรงหรือโดยปริยายที่จะเป็นการช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง และในทางกลับกัน ไม่กีดกัน ต่ำหนีดิตีเยน ทับถม หรือให้ร้ายผู้สมัครรับเลือกตั้ง (กรมวิชาการเกษตร กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มวินัยและคุ้มครองจริยธรรม)

12. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการนั้น International Association for Public Participation ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

(1) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ

วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

(2) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

(3) การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

(4) ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ เป็นต้น

(5) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น ในภาคราชการ การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ถือได้ว่าเป็นเงื่อนไข และเป็นกุญแจดอกสำคัญของความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเอื้อต่อประโยชน์สุขของประชาชน เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาระบบราชการยุคใหม่ที่เป็นราชการระบบเปิด การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน ได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ การทำงานร่วมกัน หันหน้ามาปรึกษาหารือกัน และร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ยุ่ยากร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นส่วน จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่ กับหน่วยงานราชการต่างๆ จะสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งต้องอาศัยกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคมที่เป็นพันธมิตร

ของภาคราชการ ซึ่งถึงเวลาแล้วที่ภาคราชการจะต้องร่วมมือกันเปิดระบบราชการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม และที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั่นเอง (ข้อมูลที่เปิดเผยตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ปี พ.ศ. 2540 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม 6 มี.ค.2555)

13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พรพ พุทธระกูล (2548: บทคัดย่อ) วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในการจัดการการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการอำนวยความสะดวกเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในการจัดการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดพอสมควร

2. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการฝ่าฝืนและการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งเป็นเพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในแต่ละพื้นที่มีความผูกพัน รู้จักมักคุ้นกันอย่างดี หรือเคยมีบุญคุณต่อกันจึงทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งขาดความเกรงใจ ไม่เกรงกลัวหรืออาศัยความผูกพันส่วนตัวปกปิดพฤติกรรมของตนในส่วนของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบก็เกิดความเกรงกลัวต่ออิทธิพลหรืออาจใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองช่วยเหลือและเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับเลือกตั้งที่ตนรู้จักละเอียดต่อการกระทำผิดไม่กล้าที่จะแจ้งเหตุ เพราะเกรงกลัวอำนาจและอิทธิพลของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีพฤติกรรมดังกล่าวและไม่มั่นใจว่าเมื่อตนเองแจ้งเหตุแล้วผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบจะดำเนินการหรือไม่ หรืออาจนำข้อมูลต่างๆ ไปแจ้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ถูกร้องเรียน เพราะมีความผูกพันกับตนเอง และช่วยปกปิด บีบือนความจริงส่งผลให้ผู้แจ้งเกิดความกลัวและรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตตนเอง และครอบครัว เพื่อให้การปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นจึงควรมีแนวทางหรือมาตรการต่างๆ ดังนี้

2.1 ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ หมุนเวียนจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งที่ใกล้เคียงหรือมีความเหมาะสมในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง

2.2 ควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้มีความชัดเจนสามารถเอาผิด และดำเนินคดีทางแพ่งหรืออาญากับผู้ก่อกวนได้ ใสร้าย ให้การหรือเป็นพยานเท็จได้

2.3 เพิ่มกำลังบุคลากรให้เพียงพอครอบคลุมกับพื้นที่ ซึ่งนอกจากกำลังพลของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการจากกระทรวงมหาดไทยแล้ว กกต. ควรขอความร่วมมือกับ กระทรวงกลาโหมเพื่อขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากทหารประจำการทหารเกณฑ์ และนักศึกษา วิชาทหาร (รต.) ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องปราบทุจริต

2.4 รัฐควรมอบหมายหน้าที่ให้กับข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐทุกคนให้มีหน้าที่ในการช่วยเหลือป้องปราบการทุจริตในเขตหมู่บ้านหรือชุมชนที่ตนพักอาศัยหรือ ปฏิบัติงานอยู่ถ้าพบการกระทำความผิดให้รายงานตรงต่อผู้ว่า ผู้กำกับ การตำรวจ กกต. จังหวัดหรือ กกต. จังหวัด หรือ กกต. โดยตรง

3. บัณฑิต ไชโย (2546 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ อัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ได้แก่ ความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมาย หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นขั้นตอนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อหน่วย ระยะทางจากหน่วยเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนน การติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการเลือกตั้งในครั้งต่อไป ความคิดเห็นในภาพรวมเป็นไปในเชิงบวก สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่และวิธีการปฏิบัติงานพบว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งมีความรู้ ความเข้าใจในระดับปานกลาง

4. ปฐมทัศน์ บรรณลือ (2546 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2544 โดยพบว่าในการเลือกตั้งที่ผ่านมามีปัญหา มากที่สุดอยู่ 3 ประเด็น คือ

4.1 ขั้นตอนในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยุ่งยาก ซับซ้อน และยากต่อการลงคะแนน

4.2 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการลงคะแนน

4.3 การอำนวยความสะดวกและการแก้ไขปัญหาของกรรมการประจำหน่วย
แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเหมาะสม

5. พรพิมล รัตนกมลรัตน์ (2545 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติ การขาดแคลนบุคลากรและปัญหาเรื่องงบประมาณแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากบริหารจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2545 คือ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการการเลือกตั้งจะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนต้องมีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งเพิ่มเติมอยู่เสมอ และในการกำหนดแผนงานต้องให้สามารถปฏิบัติได้จริงและครอบคลุมทุกด้านอันจะส่งผลให้การสั่งการ การประสานงาน การจัดเตรียมงบประมาณ และการรายงานผลการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ก่อเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ส่งผลถึงความเข้าใจในการบริหารจัดการเลือกตั้ง

6. ภาวัด เทียมกลิ่น (2546 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะจิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นที่แตกต่างโดยส่วนมีความเห็นว่า การคัดสรรที่ได้เคยกระทำมาไม่เป็นผล ยังไม่มีความโปร่งใสชัดเจนและยังมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการเมืองแฝงอยู่ในกลุ่มคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จึงได้เสนอแนะแนวทางให้เปิดกว้างในการรับสมัครและพิจารณาตามคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุดที่มีหลักฐานประกอบการสมัครเข้ามาแต่ยังมีบางส่วนซึ่งเชื่อมั่นในการคัดเลือกตัวบุคลากรจากทางคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและพร้อมถึงฐานะทางสังคมและหน้าที่ความรับผิดชอบ คงมีกระทำการใดๆอันผิดต่อระบอบการปกครองแต่มีประเด็นที่มีความเห็นพ้องต้องกัน คือ ประเด็น ข้อมูลกำหนดด้านระเบียบข้อบังคับในการคัดสรรคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้นไม่ชัดเจนในเนื้อหา ซึ่งยากแก่การทำความเข้าใจ ต้องมีการตีความอีกครั้ง จึงเสนอว่าควรปรับปรุงและจัดระเบียบเรื่องใหม่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

7. อินทร์รัตน์ ยอดบางเตย (2546 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ และเที่ยงธรรม ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งทั่วไป ได้ผลการศึกษาดังนี้

7.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่สุด มีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 143 (3) มีปัญหาในการบังคับใช้ รวมทั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 มาตรา 40,46,63 และ111 มีปัญหาในการบังคับใช้ ทั้งนี้ เพราะการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก และถ้อยคำที่ว่า “มีเหตุอันเชื่อได้ว่า” ก็เป็นถ้อยคำที่ยากแก่การพิสูจน์ เพราะไม่มีความชัดเจนในความหมายของขอบเขตและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งการตรวจสอบค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ผู้จะให้ความสนใจมากนักแม้จะมีการจัดสรรงบประมาณให้องค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งดำเนินการก็ไม่มีติดตามควบคุมดูแลอย่างมีประสิทธิภาพและคณะกรรมการการเลือกตั้งเองก็ไม่มีกำลังคนมากพอที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์และไม่เที่ยงธรรม

7.2 ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่มีความเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 มาตรา 28 มาตรา 29 มีปัญหาในการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเรื่องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องอาศัยฝ่ายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการซึ่งก็มีเวลาน้อยมากและมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นครั้งแรกที่คนไทยซึ่งมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงทำให้ปัญหาในเรื่องความถูกต้องและมีเวลาในการตรวจสอบน้อย ประกอบกับเป็นครั้งแรกที่มีผู้สมัครและพรรคการเมืองดำเนินการย้ายคนเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มิได้คาดคิดกันมาก่อน ยังผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์และไม่เที่ยงธรรม

7.3 องค์กรเอกชนตรวจสอบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่จำนวนมากที่สุด ที่มีความเห็นว่ารัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มาตรา 147 (2) มีปัญหาในการบังคับใช้ ทั้งนี้เพราะถ้อยคำที่ว่า “มีเหตุอันเชื่อได้ว่า” ก็เป็นถ้อยคำที่ยากแก่การพิสูจน์ เพราะไม่มีความชัดเจนในความหมายของขอบเขตและแนวทางปฏิบัติ ยังผลให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์และไม่เที่ยงธรรม

8. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์,ไพฑูรย์ โพธิสว่าง,ยุทธพร อิศรชัย (2548: บทคัดย่อ) โครงการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการทำงานองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ : คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลวิจัยพบว่า (1) ด้านการบริหารจัดการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งยังขาดหลักปรัชญา ซึ่งเป็น

ฐานในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นธรรม แม้ว่าระบบการบริหารจัดการเลือกตั้งจะเป็นที่น่าพอใจของเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่รายละเอียดหลายประการในการบริหารจัดการเลือกตั้งควรมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนเป็นหลัก ตลอดจนการประชาสัมพันธ์วิธีการใช้สิทธิแก่ประชาชนควรมีการเพิ่มมากขึ้น และยังไม่มีการอำนวยความสะดวกแก่บุคคลทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้การใช้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจากประชาชนทั่วไป ก่อให้เกิดปัญหาเมื่อต้องดำเนินคดีกับกรรมการที่กระทำความผิด เพราะไม่สามารถลงโทษทางวินัย หรือหาตัวกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ทุจริตมาลงโทษได้หลังจากเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้ว (2) ในด้านการสืบสวน สอบสวน วินิจฉัยและดำเนินคดียังขาดกำหนดกรอบระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวน วินิจฉัยให้เกิดความรวดเร็ว รวดเร็ว นอกจากนี้ยังขาดการกำหนดกฎหมายหรือระเบียบที่มีมาตรฐานชัดเจน โปร่งใสเป็นธรรม และเปิดเผยต่อสาธารณะ รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งยังขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวน วินิจฉัยและดำเนินคดีเลือกตั้งทุกระบวนการต่อสาธารณะ และระบบการบริหารงานบุคคลยังคงเป็นปัญหา ทำให้การบังคับใช้กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้งของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อีกทั้งยังไม่มีหลักประกันสิทธิเสรีภาพ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่แจ้งเหตุการทุจริตเลือกตั้ง หรือร้องคัดค้านการเลือกตั้ง (3) ด้านการพัฒนาพรรคการเมือง ยังขาดการให้ความสำคัญกับงานด้านการควบคุมดูแลกิจการพรรคการเมืองและส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมืองขนาดเล็ก (4) ด้านการมีส่วนร่วมและการตรวจสอบอำนาจรัฐ ยังขาดการประสานความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการกำหนดรูปแบบและวิธีการวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ เพื่อศึกษาวิจัยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศึกษากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดพังงา คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) อันประกอบไปด้วย การวิจัยเอกสาร (documentary research) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) ซึ่งการกำหนดรูปแบบและวิธีการวิจัยในแต่ละวิธีนั้น มีสาระสำคัญและรายละเอียดของการนำระเบียบวิธีการวิจัยใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรวิจัยและตัวอย่างวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

1. ประชากรวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรวิจัย (Population) หรือ “หน่วยในการศึกษา” ประกอบด้วยบุคคล 5 กลุ่ม คือ

ตารางที่ 3.1 ประชากรวิจัย

กลุ่มประชากร	จำนวน (คน)	ชาย	หญิง	หมายเหตุ
1. คณะอนุกรรมการสรรหา	8	7	1	
2. ผู้สมัครเข้ารับการสรรหา	28	26	2	
3. ผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหา	10	9	1	
4. อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาชุดที่แล้ว	5	5	-	
5. จนท. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา	1	-	1	

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในการวิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง มาจากประชากรทั้ง 5 กลุ่ม ดังนี้คือ

ตารางที่ 3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	อาชีพ
1 กลุ่มที่เป็นอนุกรรมการสรรหา			
1.1 นายสนิท วรกิจ	47	ปริญญาโท	นักการเมืองท้องถิ่น
1.2 นางวิณา ชวนชอบ	59	ม.6	ธุรกิจส่วนตัว
1.3 นายประสิทธิ์ ศรีทะรัญ	68	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
1.4 นายทอง จิโรจน์กุล	81	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
1.5 นายวิระชัย ไตรบุญ	61	อนุปริญญา	ข้าราชการบำนาญ
2 ผู้ที่เข้ารับการสรรหา			
2.1 นายประเสริฐ กวดกิจการ	70	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
2.2 นายรุ่งโรจน์ บุนนาค	69	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
2.3 นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง	58	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
2.4 นายประชา วิรุณราช	57	ปริญญาตรี	ทนายความ
2.5 นายวิสัย เร็วเรียบ	59	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
3. ผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหา			
3.1 พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล	64	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
3.2 นายสุทัศน์ วิริยานันท์	66	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
3.3 นายเจริญ จิตวารินทร์	59	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
3.4 นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์	63	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
3.5 นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม	65	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
4 อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้ง			
ประจำจังหวัดพังงาชุดที่แล้ว	58		
4.1 นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง	52	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
4.2 พ.ต.ท.ระหงส์ ใจแสน		ปริญญาโท	ข้าราชการตำรวจ
5 จนท.ผู้ปฏิบัติงานสำนักงาน			
กกด.จว.พังงา			
5.1 นางพัชริน ฤทธิพิทักษ์	35	ปริญญาโท	พนักงานองค์กรอิสระ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพที่ไม่มีโครงสร้าง โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหรือสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) อีกทั้ง เอกสารทางราชการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ และเครื่องมือบันทึกข้อมูล คือ เครื่องเล่นและบันทึกเทปพร้อมตลับเทปที่วางข้อมูล

2.1 เอกสารทางราชการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องในหัวเรื่องเดียวกัน ประกอบด้วย

2.1.1 เอกสารชั้นต้น ได้แก่ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เรื่องรายชื่อคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา รายชื่อผู้เข้ารับการสรรหา รายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหา รายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546-2550

2.1.2 เอกสารทุติยภูมิ

- 1) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ทศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ของ ภาวัต เทียมกลิ่น
- 2) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ประสิทธิผลคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดลำพูน ในการป้องกันการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป 6 มกราคม 2544 ของบุญรัตน์ อินตะพิงค์
- 3) วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์และเที่ยงธรรม ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งทั่วไป ของ อินทร์ดีнь ยอดบางเตย

2.2 แบบสัมภาษณ์

เป้าหมายของการสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหรือเชิงลึก (In-depth interview) และอาจจะมีการสัมภาษณ์แบบตรงประเด็น ร่วมด้วย โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างวิจัยที่สุ่มแบบเจาะจงไว้ คือ กลุ่มอนุกรรมการการสรรหาประจำจังหวัดพังงา จำนวน 5 คน, ผู้สมัครเข้ารับการสรรหา จำนวน 5 คน, อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาชุดที่แล้วจำนวน 2 คน

2.3 วิธีการและขั้นตอนในการสัมภาษณ์

2.3.1 วิธีการ

- 1) ผู้สัมภาษณ์ คือ ตัวผู้วิจัยเองจะสัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพที่ไม่มีโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (dept interview) และการสัมภาษณ์แบบตรงประเด็น (focused interview)
- 2) การสัมภาษณ์อาจจะทำการสัมภาษณ์ครั้งละหนึ่งคนหรือเป็นรายกลุ่ม (focus group) ตัวอย่างวิจัยครั้งละสามคนขึ้นไป
- 3) การสัมภาษณ์จะเป็นไปในลักษณะพูดคุยแสดงความคิดเห็นโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ที่มีหัวข้อสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์เป็นหลักเกณฑ์ในการพูดคุยสัมภาษณ์
- 4) ผู้สัมภาษณ์ใช้เครื่องเล่นและบันทึกเทปเป็นตัวบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์
- 5) กลุ่มตัวอย่างวิจัยและตัวอย่างวิจัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิจัยกลุ่มเดียวกันอาจเข้าร่วมให้การสัมภาษณ์ในคราวเดียวกันได้
- 6) ผู้สัมภาษณ์ทำการถอดข้อมูลสัมภาษณ์จากเทปบันทึกข้อมูลแล้วถ่ายทอดลงในวิทยานิพนธ์โดยการเขียนพรรณนา
- 7) อาจมีผู้ให้สัมภาษณ์แบบไม่จำเพาะเจาะจงเข้าร่วมให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ด้วย

2.3.2 ขั้นตอน

- 1) ผู้สัมภาษณ์นำหนังสือขอลงเก็บข้อมูลการวิจัยจากสาขาวิทยาศาสตร์ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แจกแก่ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อขอความร่วมมือ
- 2) ผู้สัมภาษณ์ คือ ตัวผู้วิจัยเองติดต่อตกลงนัดวันเวลาสถานที่ที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์โดนจะเริ่มการสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 – 1 พฤศจิกายน 2554
- 3) เริ่มทำการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล สถานที่วันเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและโอกาส

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 เก็บข้อมูลปฐมภูมิ

3.1.1 แบบสัมภาษณ์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองเพื่อสังเกต และซักถามประเด็นที่ศึกษาให้ครอบคลุมมากที่สุด โดยเริ่มทำการสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 – วันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 โดยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามแผนที่วางไว้โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก ได้แก่

- 1) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 ปี พ.ศ. 2546 -2550
จำนวน 5 คน
- 2) คณะอนุกรรมการสรรหาชุดที่ 2 พ.ศ. 2546-2550 สุ่มเลือกแบบเจาะจง
จำนวน 5 คน
- 3) ผู้ที่เข้ารับการสรรหาแต่ไม่ได้รับการสรรหา สุ่มเลือกแบบเจาะจง จำนวน
5 คน
- 4) อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 1 สุ่มเลือกแบบ
เจาะจง จำนวน 2 คน
- 5) จนท. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดพังงา

3.2 เก็บข้อมูลทฤษฎี

รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการวิจัยเอกสารต่างๆ (Documentary Research) หนังสือราชการ หนังสือ วารสาร ผลงานวิจัย สิ่งพิมพ์แผ่นพับสำนักงานการเลือกตั้งจังหวัดพังงาและข้อมูลจากสำนักงานกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีดังต่อไปนี้

- 3.2.1 แนวคิดการเลือกตั้ง
- 3.2.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง
- 3.2.3 หลักเกณฑ์ทั่วไปของการเลือกตั้งในประเทศที่ปกครองระบอบเสรี
ประชาธิปไตย
- 3.2.4 ระบบการเลือกตั้งตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540
- 3.2.5 จุดอ่อนและจุดแข็งของการเลือกตั้ง ตามระบบประชาธิปไตย
- 3.2.6 คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540
- 3.2.7 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- 3.2.8 ประวัติความเป็นมาของสำนักงานการเลือกตั้งจังหวัดพังงา, ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพังงา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ.2546-2550 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ อิงกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ

(1) ศึกษากระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยอนุคณะกรรมการสรรหา ตามขั้นตอนต่างๆ

(2) ศึกษากระบวนการ และขั้นตอนสรรหาคณะกรรมการอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 อย่างไร

โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามคำถาม ที่ตั้งไว้ในแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างตามภาคผนวก

4.1 ขั้นตอนในการวิเคราะห์

4.1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ซึ่งบันทึกไว้ในตลับเทป มาถอดความเป็นภาษาเขียนลงในกระดาษบันทึก

4.1.2 นำข้อมูลที่ทำกรถอดความแล้ว กลับกรองเรียบเรียงลงในงานวิจัยบทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

4.1.3 สรุปข้อมูลของแต่ละกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

4.1.4 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ตัวผู้วิจัยเองเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยใช้หลักการทางตรรกศาสตร์ คือ ปรนญาว่าด้วยการคิดหาเหตุผล โดยนำคำสัมภาษณ์ที่ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยมา ตรีกตรองวิเคราะห์ร่วมประกอบกับแนวคิดทฤษฎีในบทที่ 2 ของงานวิจัย ซึ่งเป็นต้นแบบและ เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียงโดยการเขียนบรรยายเชิง พรรณนาเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสัมภาษณ์จะทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่ ศึกษาของวัตถุประสงค์ของการวิจัยและพรรณนาข้อมูลในลักษณะบรรยาย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ จำทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารราชการ ข้อมูลการ เลือกตั้ง ประวัติ ความเป็นมาของจังหวัดพังงา หนังสือวารสาร งานวิจัยวิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สิ่งพิมพ์แผ่นพับต่างๆ และข้อมูลอินเทอร์เน็ต

4.2 ขั้นตอนแรก การจัดระเบียบข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล (Data Processing) จัดระเบียบข้อมูลที่เก็บรวบรวมเรียบร้อยแล้ว มาจัดให้อยู่ในระเบียบ โดยเฉพาะข้อมูล ที่ได้จากคำสัมภาษณ์และได้จากเอกสาร

4.3 ขั้นตอนที่สอง การตรวจสอบข้อมูล

เป็นการกระทำการตรวจสอบและจัดระบบข้อมูลที่ได้ว่าเพียงพอแล้วหรือไม่และ
เป็นข้อมูลแท้จริงและตรวจจับประเด็นวิจัยและครบถ้วน

4.4 ขั้นตอนที่สาม การทำการวิเคราะห์

คือการนำข้อมูลที่จัดระบบไว้มานำเสนอในเชิงพรรณนา โดยเสนอประเด็นหลัก
ก่อน แล้วจึงเสนอรายละเอียดและยกตัวอย่างข้อมูลจากคำสัมภาษณ์และเอกสารประกอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546 – 2550 ผู้วิจัยได้นำผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจงตามแผนที่วางไว้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมารวบรวมประมวลแล้วทำการวิเคราะห์ตีความตามฐานของข้อมูล หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอในเชิงพรรณนาเป็นขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

สามารถจำแนกได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	อาชีพ
1 กลุ่มที่เป็นอนุกรรมการสรรหา			
1.1 นายสนิท วรกิจ	47	ปริญญาโท	นักการเมืองท้องถิ่น
1.2 นางวิภา ชวนชอบ	59	ม.6	ธุรกิจส่วนตัว
1.3 นายประสิทธิ์ ศรีหะรัญ	68	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
1.4 นายทง จิโรจน์กุล	81	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
1.5 นายวีระชัย ไตรบุญ	61	อนุปริญญา	ข้าราชการบำนาญ
2 ผู้ที่เข้ารับการสรรหา			
2.1 นายประเสริฐ กวดกิจการ	70	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
2.2 นายรุ่งโรจน์ นุนนาค	69	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
2.3 นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง	58	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
2.4 นายประชา วิรุณราช	57	ปริญญาตรี	ทนายความ
2.5 นายวิสัย เร็วเรียบ	59	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ชื่อ-สกุล	อายุ (ปี)	ระดับการศึกษา	อาชีพ
3. ผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหา			
3.1 พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล	64	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
3.2 นายสุทัศน์ วิริยานันท์	66	ปริญญาตรี	ข้าราชการบำนาญ
3.3 นายเจริญ จิตวารินทร์	59	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
3.4 นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์	63	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
3.5 นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม	65	ปริญญาโท	ข้าราชการบำนาญ
4 อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดพังงาชุดที่แล้ว			
4.1 นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง	58	ปริญญาตรี	ธุรกิจส่วนตัว
4.2 พ.ต.ท.ระหงส์ ไจแสน	52	ปริญญาโท	ข้าราชการตำรวจ
5 จนท.ผู้ปฏิบัติงานสำนักงาน กกต.จว.พังงา			
5.1 นางพัชริน ฤทธิ์พิทักษ์	35	ปริญญาโท	พนักงานองค์กรอิสระ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พังงา

2.1 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหมดวาระลง ผู้อำนวยการเลือกตั้ง (ผอ.กต.) ประจำจังหวัดพังงาจะดำเนินการตามระเบียบ เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด การดำเนินการรับสมัครและการพิจารณาคัดเลือกไปจนถึงขั้นตอนประกาศแต่งตั้ง ดังนี้คือ

1) ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และให้อนุกรรมการการสรรหาเลือกกันเอง โดยให้คนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการการสรรหา หลังจากนั้นผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำการชี้แจงให้คณะกรรมการการสรรหา เพื่อทำความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น

2) เมื่อได้อนุกรรมการการสรรหาแล้ว ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาจึงมีประกาศให้มีการรับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ในส่วนผู้สมัครเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีได้ 2 แบบ คือ ผู้สมัครมาสมัครด้วยตนเองที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา และผ่านการทาบทามโดยอนุกรรมการการสรรหา ที่ดำเนินการทาบทามบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การบริหาร การบัญชี หรือการตรวจสอบภายใน หรือสมาชิกองค์กรเอกชนที่มีผลงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย หรือการมีส่วนร่วมของประชาชน

3) เมื่อได้บุคคลที่มาสมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทามโดยอนุกรรมการการสรรหาครบแล้ว ก็ให้คณะกรรมการการสรรหาพิจารณาและลงคะแนน โดยวิธีลับเพื่อคัดเลือกผู้สมัครและผู้ได้รับทาบทามจากบัญชีรายชื่อ ในการลงคะแนนให้คณะกรรมการการสรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกบุคคลได้ไม่เกินสองเท่าของจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่แต่ละจังหวัดจะมีได้ และให้นำผู้ที่ได้รับคะแนนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการการสรรหา เรียงตามลำดับจากคะแนนสูงสุดจนครบจำนวนสามเท่าของจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในที่นี้จังหวัดพังงามีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจำนวน 5 คน

4) ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดส่งบัญชีรายชื่อที่ได้จากการพิจารณาคัดเลือกโดยอนุกรรมการการสรรหาประจำจังหวัดพังงาจำนวนสามเท่าของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในที่นี้จังหวัดพังงามีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจำนวน 15 คน พร้อมทั้งประวัติของบุคคลดังกล่าวข้างต้นและรายงานการประชุมของคณะกรรมการการสรรหา เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และประกาศบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้ประชาชนทราบ

5) คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาคัดเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการสรรหาเสนอรายชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยพิจารณาคัดเลือกให้เหลือตามจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่

ละจังหวัด ในที่นี้จังหวัดพังงามีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจำนวน 5 คน แล้วแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไป

เมื่อพิจารณากระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) และดูตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยอิงกรอบแนวคิดในการวิจัย คือกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยอนุคณะกรรมการสรรหา มีขั้นตอนต่างๆ และกระบวนการสรรหาคณะกรรมการอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ได้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่ม จำนวน 17 คน โดยแยกออกเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1.1 กลุ่มที่เป็นอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

พังงา จำนวน 5 คน

ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าบางคนบอกว่ากระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงามีความเหมาะสมและถูกต้องตามระเบียบฯ และโปร่งใส แต่กลุ่มตัวอย่างบางส่วนกลับมองว่า “มีการลือคสเป็ค” โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดเก่าได้เข้ามาแทรกแซงกระบวนการสรรหาครั้งนี้

ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

“มีความเหมาะสม เพราะว่า กระบวนการและขั้นตอนทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส” (นางวิณา ชวนชอบ ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดพังงา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 ม.ค.54), (นายทง จิโรจน์กุล ตำแหน่ง ประธานสมาคมนักวิทยุอาสาจังหวัดพังงา), (ประสิทธิ์ ศรีหะริญ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพังงา ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งอาวุโสสูงสุด)

ส่วนผู้ที่ให้สัมภาษณ์ว่า กระบวนการและขั้นตอน ไม่มีความเหมาะสมดังต่อไปนี้

1) นายสนิท วรกิจ (ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลท้ายเหมือง ตัวแทนกลุ่มผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) มีความเห็นว่ากระบวนการและขั้นตอน “มีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยใช้ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่

แก้ไขเพิ่มเติม) เป็นตัวกำหนด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับสมัครทราบ กระทำไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้สมัครด้วยตนเองน้อย”

2) นายวีระชัย ไตรบุญ (ตำแหน่ง อนุกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์สาขาภาคใต้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตจังหวัดพังงา ตัวแทนกลุ่มสหภาพแรงงาน) มีความเห็นว่าการบวนการและขั้นตอน “มีการแทรกแซงโดยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดรักษาการณ ทำให้คณะอนุสรรหาฯ ไม่มีความเป็นอิสระในการสรรหาผู้รับสมัคร”

การถือคสเปิด โดยการใช้ระเบียบการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด นั้นคือ ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 กำหนดที่มาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยให้มีการอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ สรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประกอบด้วย

1) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดสำหรับข้าราชการ พลเรือน ที่สำนักงานอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

2) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษา และผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษา ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

3) ประธานอนุกรรมการสาขาหรือประธานสาขา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประธานสหภาพแรงงาน ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่ง

4) ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานชมรมธนาคารพาณิชย์จำกัด และประธานสภาการเหมืองแร่จังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

5) ประธานหรือนายกหรือเทียบเท่าเรียกชื่ออย่างอื่นขององค์กรเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้รับรองที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

6) ประธานกรรมการคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรระดับจังหวัด ประธานคณะกรรมการแม่บ้านเกษตรระดับจังหวัด และประธานกรรมการชุมชนสหกรณ์การเกษตรจังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

7) ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดซึ่งมีผู้อาวุโสสูงสุด อัยการจังหวัดซึ่งอาวุโสสูงสุด และประธานอนุกรรมการสภาพนายความประจำจังหวัด ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

8) นายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้นซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

เมื่อคูโครงสร้างกรรมการการสรรหา 8 คน เป็นที่น่าห่วงว่าอย่างน้อยจะมีถึง 3 ใน 8 คนที่อาจขาดความเป็นกลางทางการเมืองหรือถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองตั้งแต่เริ่มต้น ดังกลุ่มที่ 4,5,8

การเลือกตัวแทนองค์การเอกชนต่างๆ เพื่อเข้าเป็นหนึ่งในกรรมการสรรหา ก็มีแนวโน้มที่ถูกแทรกแซงได้ โดยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดเดิมเร่งให้มีการจดทะเบียนองค์การเอกชนใหม่ๆ อย่างรีบเร่งตั้ง ทั้งที่ไม่เคยมีผลงานการตรวจสอบการเลือกตั้งในอดีต เพื่อให้ได้ 1 เสียงในการคัดเลือกตัวแทนมาเป็นองค์การเอกชนเป็น 1 ใน 8 ของกรรมการการสรรหา ดังคำสัมภาษณ์ของ นายประชา วิุฒราช (อาชีพทนายความ) ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา มีความเห็นว่า “คณะกรรมการสรรหาฯ บางส่วนที่เป็นข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ในการสรรหาอาจจะไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะอาจจะมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ และองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรองบางองค์กรไม่มีกฎหมายรองรับ เลยทำให้การทำหน้าที่สรรหาของตัวแทนองค์กรนั้นๆ ด้อยคุณภาพ”

2.1.2 กลุ่มที่เป็นอดีตคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 2 คน

ให้สัมภาษณ์ในประเด็นของกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยให้ความเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา มีความเหมาะสมเพราะถูกต้องตามระเบียบและขั้นตอนในการสรรหา ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 การควบคุมและจัดการการเลือกตั้งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา มีความโปร่งใสทุกขั้นตอน ดังคำสัมภาษณ์ของกลุ่มประชากรตัวอย่างดังนี้

1) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน (ตำแหน่ง รองผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอกะปาง) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ว่า “มีความเหมาะสมเพราะถูกต้องตามระเบียบและขั้นตอนในการสรรหา ระเบียบนั้นออกโดยอาศัยอำนาจของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 การควบคุมและจัดการการเลือกตั้งอยู่ภายใต้

การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งดีกว่าเมื่อก่อนอยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทย” ส่วนข้อเสนอแนะนั้น “ไม่มีความคิดเห็น”

2) นางสกลรัตน์ ทักษิณ (ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงแรมหลักเมือง จังหวัดพังงา) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดว่า “มีความเหมาะสมเพราะ กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา ทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส”

การควบคุมและการจัดการเลือกตั้งซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่มาก ซึ่งน่าจะเป็นผลดีในการแก้ไขความไม่ถูกต้องไม่ควรมีในเรื่องการเลือกตั้งได้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นรวมทั้งการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นนายทะเบียนพรรคการเมืองในการดำเนินการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์ 2548 : 218-220)

1) ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น โดยสุจริตและเที่ยงธรรม

2) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลาย อันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

3) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งการ

ดังกล่าว นอกจากนี้ มาตรา 45 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2541 ยังบัญญัติให้ภายในระยะเวลาสองปีนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บังคับใช้เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอให้หน่วยงานราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสนับสนุนข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เป็นการชั่วคราว โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิมแต่อยู่ในการบังคับบัญชาของประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งและการมาปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งของข้าราชการพนักงาน หรือลูกจ้างดังกล่าวให้ถือเป็นการปฏิบัติราชการ

4) ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

5) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง และจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

6) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

7) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

8) ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

9) ดำเนินการหรือประสานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

10) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

11) ดำเนินการอื่น ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่น หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จทั้ง 3 ฝ่าย ดังกล่าว ทำให้เกิด

การวิพากษ์วิจารณ์หน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระประเภทนี้ ว่าเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระมากเกินไปและไม่มีความรับผิดชอบต่อประชาชนแต่อย่างใด

2.1.3 กลุ่มที่เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 5 คน

ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส ถูกต้องตามระเบียบคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ. 2541 ผู้สมัครและผู้ที่ถูกทาบทามมีความหลากหลายในวิชาชีพ แต่ก็มีผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่ากระบวนการและขั้นตอนมีหลายอย่างต้องปรับปรุงและแก้ไข คือ คณะอนุกรรมการสรรหาฯ บางส่วนที่เป็นข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ในการสรรหาอาจจะไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะอาจจะมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ และองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรองบางองค์กรไม่มีกฎหมายรองรับ เลยทำให้การทำหน้าที่สรรหาของตัวแทนองค์กรนั้นๆ ด้อยคุณภาพลง และมีบางท่านให้สัมภาษณ์กระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรเปลี่ยนเป็นควรรการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในแต่ละจังหวัดนั้นๆ

ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างบางประเด็นดังนี้คือ

1) นางสาวลลรัชต์ ทัพบำรุง ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา มีความถูกต้องตามระเบียบฯ เพราะ “กระบวนการและขั้นตอนการสรรหา มีความโปร่งใสทุกขั้นตอน”

2) นายรุ่งโรจน์ บุนนาค (ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองพังงา อดีตข้าราชการครู) เพราะ “จังหวัดพังงามีบุคลากรดังกล่าวค่อนข้างจำกัด และผู้ที่มีความเหมาะสมการเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ไม่ค่อยลงสมัคร เพราะกลัวเปลืองตัว และอาจมีปัญหาตามมาภายหลัง การสรรหาผู้ที่ทาบทามโดยคณะอนุกรรมการสรรหาฯ จึงมีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างสูง” ส่วนข้อเสนอแนะ มีดังนี้ “ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ให้ชัดเจน ในด้านการศึกษา ความรักชาติบ้านเมือง อย่างรอบคอบให้เกิดปัญหาท่อนแล้วจึงเข้ามาแก้ปัญหา จึงเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นดีกว่า”

3) นายประเสริฐ กวดกิจการ (ตำแหน่งอดีตนายอำเภอ เมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา) ประธานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ได้ให้ความเห็นว่าเหมาะสม เพราะ “บุคลากรที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีความหลากหลายในวิชาชีพ และกระบวนการและขั้นตอนมีความถูกต้องตามระเบียบที่วางไว้”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตอบว่า ไม่มีความเหมาะสม คือ

1) นายประชา วิรุณราช (อาชีพทนายความ) มีความเห็นว่า “คณะกรรมการสรรหาฯ บางส่วนที่เป็นข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ในการสรรหาอาจจะไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะอาจจะมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ และองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรองบางองค์กร ไม่มีกฎหมายรองรับ เลยทำให้การทำหน้าที่สรรหาของตัวแทนองค์กรนั้นๆ ค่อนข้างคุณภาพ” ส่วนข้อเสนอแนะ มีดังนี้ “องค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรอง ควรมีกฎหมายรับรอง”

2) นายวิสัย เร็วเรียบ (ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมพังงา) มีความเห็น “ไม่สมควรมีการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการเลือกตั้งโดยการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละจังหวัดนั้นๆ”

2.1.4 กลุ่มผู้สมัครที่ไม่ได้รับการสรรหา จำนวน 5 คน

ได้ให้ความเห็นกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมเพราะว่า การสมัครได้เปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีความเท่าเทียมกัน แต่มีผู้ที่ไม่ให้คำสัมภาษณ์บางคนบอกว่ากระบวนการและขั้นตอน ลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้กฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้

ดังคำสัมภาษณ์ที่ให้ไว้ดังนี้

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา มีความเหมาะสม และถูกต้องตามระเบียบฯ ดังนี้

1) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ (ตำแหน่ง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพังงา) ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหามีความโปร่งใส ผู้สมัครมีความหลากหลายวิชาชีพ”

2) พ.ต.อ.บุญพิศ ทองชล (ตำแหน่ง ผู้กำกับการสถานีตำรวจเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา) ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนมีความถูกต้องตามระเบียบทุกขั้นตอน” ส่วนข้อเสนอแนะ “มีความล่าช้าในขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด”

3) นายทรงบัญญัติ จิตตะกาญจน์ (ตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัดพังงา) ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาโปร่งใส” ส่วนข้อเสนอแนะ “การทาบตามควรทาบตามบุคคลให้มีความหลากหลายวิชาชีพ ไม่สมควรเน้นในกลุ่มข้าราชการประจำ”

4) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม (ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพังงา จังหวัดพังงา) ให้เหตุผลว่า “การสมัครได้เปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีความเท่าเทียมกัน” ส่วนข้อเสนอแนะ “ควรมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการและขั้นตอนให้มากกว่านี้ เนื่องจากตอนที่เข้ารับสมัคร ผู้สมัครไม่ได้ทราบว่ามีการรับสมัครเป็น กกต. จังหวัด ผู้สมัครทราบว่ามีการสมัครจากบุคคลอื่น

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ที่ให้ความเห็นว่ากระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาไม่ถูกต้องตามกระบวนการนั้น มีเหตุผลดังนี้

1) นายเจริญ จิตวารินทร์ (ตำแหน่ง อาจารย์ระดับชำนาญการพิเศษ) ได้ให้ความเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอนมีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้กฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้”

2.1.5 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 1 คน

ได้ให้ความเห็นต่อกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ไว้ดังนี้ นางพัชริน ฤทธิ์พิทักษ์ ตำแหน่งพนักงานของรัฐ (องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ) “ระยะเวลาตามที่ระเบียบฯ กำหนด ซึ่งเริ่มตั้งแต่คัดเลือกตนเองเป็นอนุกรรมการสรรหาฯ ไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายที่ กกต. มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็น กกต.จว. ไม่มากนักเกินไปนัก ส่วนจะได้ กกต.จว. มีความรู้ความสามารถหรือไม่ อยู่ที่ กกต. ใช้หลักเกณฑ์ใดในการคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ ผอ.กกต.จว. เสนอไปให้คัดเลือก จังหวัดเป็นเพียงทำตามระเบียบที่กำหนดไว้”

การพิจารณาคัดเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกให้เหลือตามจำนวนที่ระเบียบกฎหมายกำหนด ซึ่งดูตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 แล้วปรากฏว่าไม่ได้มีหลักเกณฑ์ใดๆ กำหนดไว้ เพียงแต่บอกไว้ในข้อ 29 ว่าเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อและประวัติของบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามข้อ 28 แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาคัดเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่คณะอนุกรรมการสรรหาเสนอเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดใน ข้อ 8 และประกาศให้ประชาชนทราบ

2.2 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

ข้อดีของกระบวนการการสรรหาคณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คือ มีความโปร่งใส มีความหลากหลายในวิชาชีพ รวมทั้ง กระบวนการและขั้นตอนการสรรหามีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

ข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะอนุกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา คือ กระบวนการ มีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และ คณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการสรรหาส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าราชการประจำหรืออดีตข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งคณะอนุกรรมการสรรหาบางท่านที่เป็นข้าราชการประจำยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นๆ อยู่จึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นคณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เต็มเวลา

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ดังนี้คือ

1.2.1 กลุ่มที่เป็นคณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

1) นายวีระชัย ไตรบุญ มีความคิดเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอน นั้นมีข้อดี คือ การพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบแรกๆ มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลใดๆ ส่วนข้อเสีย คือ มีการชี้แนะโดยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบหลังๆ ซึ่งทำให้คณะอนุสรรหาฯ ไม่มีความอิสระในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร” ส่วนข้อเสนอแนะ “ก็คือ กระบวนการการสรรหาควรปลอดจากการชี้แนะโดยผู้อำนวยการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดหรือบุคคลใดๆ ในทุกขั้นตอน ซึ่งทำให้การพิจารณาคัดเลือกของคณะอนุสรรหาฯมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง”

2) นายสนธิ วกิจ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอน นั้นมีข้อดีคือ “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ นั้นมีความหลากหลายของวิชาชีพ”

3) นางวิณา ชวนชอบ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอน นั้นมีข้อดีคือ “กระบวนการและขั้นตอน มีความโปร่งใสในทุกขั้นตอน มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง”

4) นายประสิทธิ์ ศรีหะรัญ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอน นั้นมีข้อดีคือ “กระบวนการและขั้นตอน มีความโปร่งใสในทุกขั้นตอน”

5) นายทนง จิโรจน์กุล มีความคิดเห็นว่า ข้อดีของกระบวนการสรรหา “มีความโปร่งใสทุกขั้นตอน ส่วนข้อเสียคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาสมัครรับคัดเลือกมีน้อย ทำให้ได้ผู้สมัครไม่มีความหลากหลายวิชาชีพ ส่วนข้อเสนอแนะควรทำการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้”

1.2.2 กลุ่มที่เป็นอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

1) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ความเห็นว่าข้อดีของกระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด “คณะอนุกรรมการสรรหามีความหลากหลายในวิชาชีพ” ส่วนข้อเสีย “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีส่วนของ ภาคประชาชนน้อยเกินไป” สำหรับข้อเสนอแนะ “ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุสรรหาฯ ให้ได้สัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50”

2) นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ว่ามีข้อดีดังนี้

“มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง, ผู้สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทามโดยอนุกรรมการสรรหาฯ มีโอกาสได้รับการคัดเลือกเท่าเทียมกัน, ทุกขั้นตอนในกระบวนการสรรหามีความโปร่งใส”

1.2.3 กลุ่มที่เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

1) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อดีของกระบวนการและขั้นตอน มีดังนี้ “คณะอนุสรรหาฯ มีความหลากหลายในวิชาชีพ”

2) นายประชา วิรุณราช ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อดีของกระบวนการและขั้นตอน มีดังนี้ “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ มีความหลากหลายในวิชาชีพ”

4) นายรุ่งโรจน์ บุนนาค ราช ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อดีของกระบวนการและขั้นตอน คือ “ได้บุคลากรที่ต้องการตามที่กฎหมายกำหนดทันต่อเวลา” ข้อเสียคือ “คณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขาดความหลากหลายในวิชาชีพ”

5) นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อดีของกระบวนการและขั้นตอน มีดังนี้ “มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ผู้สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทามโดยอนุกรรมการสรรหาฯ มีโอกาสได้รับการคัดเลือกเท่าเทียมกัน, ทุกขั้นตอนในกระบวนการสรรหามีความโปร่งใส”

ข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ว่ามีข้อเสียคือ

1) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อเสียคือ “คณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางท่านไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายเลือกตั้งบัญญัติไว้ และคณะอนุกรรมการสรรหาบางท่านไม่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง”

2) นายวิสัย เร็วเรียบ ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อเสียคือ “มีการประชาสัมพันธ์น้อย จึงทำให้คณะอนุสรรหาฯ ต้องทาบตามผู้สมัครด้วยตนเองมากกว่าผู้ที่มาสมัครด้วยตนเอง”

3) นายประชา วิภูธรราช ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่า ข้อเสียคือ “ตัวแทนกลุ่มองค์กรเอกชนบางองค์กรที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการสรรหาไม่กฎหมายรองรับ และไม่มีความรู้ทางด้านศึกษาเพียงพอ”

1.2.4 กลุ่มที่เป็นผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

1) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม ได้ให้ความเห็นของข้อดีว่า “มีความหลากหลายวิชาชีพ”

2) นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์ ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหามีความโปร่งใส”

3) พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนมีความถูกต้องตามระเบียบทุกขั้นตอน”

4) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหามีความโปร่งใส ผู้สมัครมีความหลากหลายวิชาชีพ”

ข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคือ

1) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม ข้อเสีย “วิธีการสรรหาอาจจะไม่โปร่งใส”

2) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ให้เหตุผลว่า ข้อเสียคือ “คณะอนุกรรมการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าราชการประจำหรืออดีตข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งคณะอนุกรรมการสรรหาบางท่านที่เป็นข้าราชการประจำยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นๆ อยู่จึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เต็มเวลา”

3) นายเจริญ จิตวารินทร์ มีความเห็นว่า ข้อเสียคือ “มีการลือค สเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้”

1.2.5 กลุ่มที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา นางพัชริน ฤทธิพิทักษ์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ไว้ดังนี้

“ข้อดีของกระบวนการสรรหาฯ คือคณะอนุกรรมการสรรหาฯ มาจากหลายกลุ่มหลายอาชีพ ซึ่งสามารถสรรหา กกต.จว. ได้หลากหลายอาชีพ”

ส่วนข้อเสียของกระบวนการสรรหาฯ คือ “กกด. ถูกกำหนดขึ้นใน ม. 136 ของรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 กกด.จว. ถูกกำหนดให้มีขึ้นตาม ม.12 ของ พ.ร.บ.ว่าด้วยการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 กกด. จะมีสำนักงาน กกด. เป็นหน่วยงานธุรการ และมีสำนักงาน กกด.จว. เป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เนื่องจากเป็นองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นใหม่ ตามรัฐธรรมนูญ จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยรู้จักองค์กร รวมทั้งไม่เข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กร จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือในหลายๆ เรื่อง ตลอดจนการสมัครเข้ารับพิจารณาคัดเลือก เพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา”

1.3 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร

กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงามีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1) คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป ควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงามีปัญหาและอุปสรรคดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1.3.1 กลุ่มที่เป็นอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

คณะอนุสรรหาฯ ที่ให้สัมภาษณ์ว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรค โดยให้ความคิดเห็นตรงกันจำนวน 4 ท่าน คือ กระบวนการและขั้นตอน ทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส คณะอนุสรรหาฯ มีความอิสระในการทาบทามผู้สมัครและการพิจารณาคัดเลือก โดยปราศจากการครอบงำจากบุคคลใดๆ

ส่วนคณะอนุสรรหาฯ ที่ให้ความเห็นว่ามีความปัญหาและอุปสรรค คือ นายวีระชัย ไตรบุญ (ตำแหน่ง อนุกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์สาขาภาคใต้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตจังหวัดพังงา ตัวแทนกลุ่มสหภาพแรงงาน) ให้ความเห็นว่า “มีการชี้แนะในขั้นตอนพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบหลังๆ โดยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดรักษาการณ” ส่วนข้อเสนอแนะ คณะอนุสรรหาฯ มีข้อเสนอแนะดังนี้ การพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครไม่สมควรมีการชี้แนะจากบุคคลใดๆ ในทุกขั้นตอน

1.3.2 กลุ่มที่เป็นอดีตคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 2 คน ให้สัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ความเห็นว่า “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป” ส่วนข้อเสนอแนะ “คือควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น”

2) นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง ไม่มีความเห็นในประเด็นดังกล่าวข้างต้นรวมทั้งข้อเสนอแนะด้วย

1.3.3 กลุ่มที่เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 5 คน

1) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า “กระบวนการและขั้นตอนการสรรหาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มาก ส่วนข้อเสนอแนะ ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครให้มากกว่านี้”

2) นายรุ่งโรจน์ บุณนาค ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า มีปัญหาและอุปสรรคเพราะว่า “การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ผู้สมัครไม่มีความมั่นใจในตัวเอง เลยทำให้มาสมัครเข้ารับการคัดเลือกน้อย”

ส่วนอีก 3 ท่าน ไม่มีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว รวมทั้งข้อเสนอแนะ

1.3.4 กลุ่มที่ไม่ได้รับการสรรหา จำนวน 5 คน

1) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม ได้ให้ความเห็นว่า “การประชาสัมพันธ์ยังมีน้อยเกินไป ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้”

2) นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์ ไม่มีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

3) พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล ให้เหตุผลว่า “ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีการจัดตั้งให้ประชาชนเข้าร่วมในการแสดงวิสัยทัศน์ และได้มีตั้งคำถามโดยมีชงนำอยู่แล้วโดยผู้สมัครที่พาประชาชนมาฟังการแสดงวิสัยทัศน์” ส่วนข้อเสนอแนะ “การแสดงวิสัยทัศน์ควรทำโดยระบบปิด”

4) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ให้เหตุผลว่า “มีปัญหาและอุปสรรค เพราะที่ผู้สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทามยังมีน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการคัดเลือกมากนัก”

5) นายเจริญ จิตวารินทร์ ไม่มีความเห็นในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

1.3.5 กลุ่มที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา นางพัชริน ฤทธิพิทักษ์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ว่า “ขั้นตอนในการสรรหา กกต.จว. ได้ดำเนินการตามระเบียบฯ แม้แต่ตัวบุคคลที่เป็นอนุกรรมการสรรหาฯ ก็มีที่มาถูกต้องตามระเบียบฯ ที่วางไว้”

1.4 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการ สรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

การปรับปรุงและแก้ไข กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างตามกลุ่มต่างๆ มีประเด็นดังนี้

1.4.1 ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วยเพื่อความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.4.2 คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการในจังหวัดนั้น โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาน้อยเกินไป

การครอบงำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด

1.4.3 คณะอนุกรรมการสรรหา ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีสัดส่วนของภาคประชาชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการ ธรรมนูญที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกๆ ฝ่าย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน

การกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

การปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา ดังคำสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างแยกตามกลุ่มๆ ดังต่อไปนี้

1.4.1 กลุ่มที่เป็นอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

คณะอนุสรรหาฯ มีข้อเสนอแนะ ต่อการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ดังนี้

1) นายวิระชัย ไตรบุญ มีข้อเสนอแนะ ว่า “อนุกรรมการสรรหาไม่สมควรมีข้าราชการเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการสรรหา เพราะจะทำให้ไม่มีความเป็นกลางและมีอิสระในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร”

2) นายประสิทธิ์ ศรีเหรียญ มีข้อเสนอแนะ ว่า “ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ซึ่งทำให้ผู้ที่มาสมัครด้วยตนเองมีจำนวนมากขึ้น”

3) นายสนิท วรกิจ มีข้อเสนอแนะ ว่า “ให้ยกเลิกการทาบตามผู้สมัครโดยอนุกรรมการสรรหาฯ แล้วให้รับสมัครโดยตรง ซึ่งจะทำให้ได้ผู้สมัครหลากหลายวิชาชีพ และทำให้ไม่มีการลื้อคสเป็คจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และคุณสมบัติของผู้สมัครควรเปิดกว้างมากกว่านี้ ไม่สมควรระบุคุณสมบัติของผู้สมัคร และที่สำคัญควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วย”

ส่วนคณะอนุสรรหาฯ อีกสองท่านไม่มีความคิดเห็นในประเด็น

1.4.2 กลุ่มที่เป็นอดีตคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 2 คน ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าวดังนี้

1) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “ควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะอนุกรรมการสรรหาฯ อย่างน้อยร้อยละ 50”

2) นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง ไม่มีข้อเสนอแนะ “เพราะเห็นว่ากระบวนการและขั้นตอนนั้นคืออยู่แล้ว”

1.4.3 กลุ่มที่เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 5 คน ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าวดังนี้

1) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า “กระบวนและขั้นตอนการสรรหาข้าราชการประจำส่วนข้อเสนอแนะ ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้สมัครให้มากกว่านี้”

2) นายรุ่งโรจน์ บุณนาค ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า มีปัญหาและอุปสรรคเพราะว่า “การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ผู้สมัครไม่มีความมั่นใจในตัวเอง เลยทำให้มาสมัครเข้ารับการศึกษาคัดเลือกน้อย”

ส่วนอีก 3 ท่าน ไม่มีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว รวมทั้งข้อเสนอแนะ
1.4.4 กลุ่มที่ไม่ได้รับการสรรหา จำนวน 5 คน ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว
ดังนี้

1) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้”

2) นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “คณะกรรมการสรรหาควรให้ความสำคัญของการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร”

3) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะอนุสรรหาฯ ควรมีความหลากหลายวิชาชีพ เพราะจะทำให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีความหลากหลายวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถหลายด้าน”

4) พ.ต.ท. บุญพิศ ทองชล ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “สมควรปรับปรุงวิธีการแสดงวิสัยทัศน์ และให้คณะอนุสรรหาฯ เป็นผู้ซักถามผู้สมัครด้วยตนเองไม่สมควรให้ประชาชนเป็นผู้ซักถาม”

5) นายเจริญ จิตวารินทร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “การสรรหาควรมีคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) เข้าร่วมด้วย หรือส่งตัวแทนเข้าร่วมในกระบวนการสรรหาในระดับจังหวัด เพราะจะทำให้เกิดความโปร่งใส”

1.4.5 กลุ่มที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 1 คน คือ นางพัชริน ฤทธิพิทักษ์ ไม่มีข้อเสนอแนะเพราะว่าระเบียบการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 ได้ถูกยกเลิกแล้ว และในปัจจุบันได้ใช้ระเบียบฯ พ.ศ. 2552 แล้ว

1.5 ข้อเสนอแนะกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา มีดังต่อไปนี้

1.5.1 ไม่สมควรพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่มาจากข้าราชการประจำหรืออดีตข้าราชการกระทรวงมหาดไทยเข้ามาเป็นเสียงข้างมากในคณะกรรมการสรรหาฯ เพราะการทำงานอาจจะไม่เป็นกลางอย่างแท้จริง และอาจจะถูกครอบงำหรือแทรกแซงโดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้

1.5.2 องค์กรเอกชนที่ กกด. รับรอง ที่เข้ามาทำหน้าที่สรรหาควรเป็นองค์กรที่มีกฎหมายรับรอง

1.5.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครให้ทั่วถึง ซึ่งจะทำให้มีผู้สมัครด้วยตนเองมากขึ้น

ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

1) นายวิระชัย ไตรบุญ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “ไม่สมควรพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่มาจากข้าราชการหรืออดีตข้าราชการจากกระทรวงมหาดไทยเข้ามาเป็นเสียงข้างมากในคณะกรรมการสรรหาฯ เพราะจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ อาจจะไม่เป็นกลางได้ เนื่องจากอาจถูก แทรกแซงโดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้”

2) นายประชา วิรุณราช (อาชีพทนายความ) ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา มีความเห็นว่า “คณะกรรมการสรรหาฯ บางส่วนที่เป็นข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ในการสรรหาอาจจะไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะอาจจะมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ และองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกด.) รับรองบางองค์กรไม่มีกฎหมายรองรับ เลยทำให้การทำหน้าที่สรรหาของตัวแทนองค์กรนั้นๆด้อยคุณภาพ”

3) นายวิสัย เรืองเรียบ (ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมพังงา) มีความเห็น “ผู้สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทาม ควรมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเลือกตั้งมาบ้าง และต้องมีความหลากหลายในวิชาชีพ องค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกด.) รับรอง ควรจะมีกฎหมายรับรองในการตั้งองค์กรนั้นๆ”

4) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม (ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพังงา จังหวัดพังงา) ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า “ควรมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการและขั้นตอนให้มากกว่านี้ เนื่องจากตอนที่เข้ารับสมัคร ผู้สมัครไม่ได้ทราบว่ามีการรับสมัครเป็น กกด. จังหวัด ผู้สมัครทราบว่าการสมัครจากบุคคลอื่น”

5) นายสนิท วรกิจ ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า “ควรยกเลิกการทาบทามผู้สมัครโดยคณะกรรมการสรรหาฯ และพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มาสมัครด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว”

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 ได้
ดังนี้**

3.1 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสม ในประเด็นที่ว่า กระบวนการและขั้นตอนมีความโปร่งใส ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ แต่การประชาสัมพันธ์ยังมีน้อย ทำให้ผู้มาสมัครด้วยตนเองน้อย จึงทำให้คณะอนุสรรหาฯ ต้องทาบตามผู้สมัครด้วยตนเอง ทำให้ขาดความหลากหลายในวิชาชีพ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะ ของแต่ละท่านตรงกันคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพื่อให้ผู้มาสมัครด้วยตนเองมีจำนวนมากเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้ลดการทาบตามโดยคณะอนุกรรมการสรรหาฯ ได้ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหา คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งก็ตรงกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 ด้วย

ในส่วนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่บอกว่า กระบวนการและขั้นตอนไม่เหมาะสม เพราะเหมือนกับมีการลือสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งดูได้จากการออกระเบียบกฎหมายที่ให้คณะอนุสรรหาฯ เป็น ผู้ทาบตามบุคคลให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดการทาบตามก็ย่อมทาบตามบุคคลที่ตนเองรู้จักหรือสนิทมักคุ้น เมื่อทาบตามมาแล้ว การพิจารณาคัดเลือกก็ต้องเลือกบุคคลที่ตนเองทาบตามมา ทำให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่มีความหลากหลายวิชาชีพ และผู้สมัครส่วนใหญ่ที่ได้รับการเสนอชื่อจำนวน 15 คน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2544 มีจำนวนข้าราชการหรืออดีตราชการจำนวน 11 คน มีประชาชนทั่วไปเพียง 4 คน เท่านั้น

ตามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ว่ากระบวนการและขั้นตอนการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ว่ามีความเหมาะสม ดังนี้คือ

- 1) นางวิณา ชวนชอบ มีความเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอน ทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส”
- 2) นายประสิทธิ์ ศรีหะริญ มีความคิดเห็นว่า “กระบวนการ มีความเหมาะสม และมีความโปร่งใสทุกขั้นตอน”

3) นายทอง จิโรจน์กุล มีความคิดเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอน มีความเหมาะสม และมีความโปร่งใสทุกขั้นตอน”

4) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด “ว่า มีความเหมาะสมเพราะถูกต้องตามระเบียบและขั้นตอนในการสรรหา นั้นออกโดยอาศัยอำนาจของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 การควบคุมและจัดการการเลือกตั้งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งดีกว่าเมื่อก่อนอยู่ภายใต้กระทรวงมหาดไทย” ส่วนข้อเสนอแนะนั้น ไม่มีความคิดเห็น

5) นางสกลรัชต์ ทัพบำรุง ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด “ว่า มีความเหมาะสมเพราะ กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา ทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส เป็นไปตามระเบียบที่วางไว้” ส่วนข้อเสนอแนะนั้น ไม่มีความคิดเห็น

6) นายรุ่งโรจน์ บุณนาค มีความเหมาะสม “เพราะว่า จังหวัดพังงามีบุคลากรดังกล่าวค่อนข้างจำกัด และผู้ที่มีความเหมาะสมการเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่ค่อยลงสมัคร เพราะกลัวเปลืองตัว และอาจมีปัญหาตามมาภายหลัง การสรรหาผู้ที่ทาบทามโดยคณะอนุกรรมการสรรหาฯ จึงมีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างสูง ส่วนข้อเสนอแนะ มีดังนี้ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ให้ชัดเจน ในด้านการเสียสละ ความรักชาติบ้านเมือง อย่ารอให้เกิดปัญหา ก่อนแล้วจึงเข้ามาแก้ปัญหา จึงเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นดีกว่า”

7) นายประเสริฐ กวดกิจการ ประธานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ได้ให้ความเห็นว่าเหมาะสม “เพราะว่า บุคลากรที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีความหลากหลายในวิชาชีพ และกระบวนการและขั้นตอนมีความถูกต้องตามระเบียบที่วางไว้ ส่วนข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทาม ควรมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเลือกตั้งมาบ้าง และต้องมีความหลากหลายในวิชาชีพ”

8) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา มีความโปร่งใส ผู้สมัครมีความหลากหลายวิชาชีพ”

9) พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนมีความถูกต้องตามระเบียบทุกขั้นตอน ส่วนข้อเสนอแนะ มีความล่าช้าในขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด”

10) นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์ ให้เหตุผลว่า “กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา มีความโปร่งใส ส่วนข้อเสนอแนะ การทาบทามควรทาบทามบุคคลให้มีความหลากหลาย วิชาชีพ ไม่สมเน้นในกลุ่มข้าราชการประจำ”

11) นายไพศาล ทรัพย์เพิ่ม ให้เหตุผลว่า “การสมัครได้เปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีความเท่าเทียมกัน ส่วนข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์กระบวนการและขั้นตอนให้มากกว่านี้ เนื่องจากตอนที่เข้ารับสมัคร ผู้สมัครไม่ได้ทราบว่ามีการรับสมัครเป็น กกต. จังหวัด ผู้สมัครทราบว่ามีการสมัครจากบุคคลอื่น”

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ว่ากระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาไม่มีความเหมาะสม ได้ให้เหตุผลดังนี้คือ

1) นายสนิท วรกิจ มีความเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอน มีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยใช้ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) เป็นตัวกำหนด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับสมัครทราบ กระทำไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้สมัครด้วยตนเองน้อย”

2) นายวิระชัย ไตรบุญ มีความเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอน มีการแทรกแซง โดยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดรักษาการ ทำให้คณะอนุสรรหาฯ ไม่มีความเป็นอิสระในการสรรหาผู้รับสมัคร ส่วนข้อเสนอแนะดังนี้ ไม่สมควรพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่มาจากข้าราชการหรืออดีตข้าราชการจากกระทรวงมหาดไทยเข้ามาเป็นเสียงข้างมากในคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพราะจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ อาจจะไม่เป็นกลางได้ เนื่องจากอาจถูก แทรกแซงโดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้”

3) นายประชา วิุฒราช มีความเห็นว่า “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ บางส่วนที่เป็นข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ในการสรรหาอาจจะไม่มีความเป็นกลางได้ เพราะอาจจะ มีผลต่อตำแหน่งหน้าที่ ที่ปฏิบัติราชการอยู่ และองค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรองบางองค์กร ไม่มีกฎหมายรองรับ เลยทำให้การทำหน้าที่สรรหาของตัวแทนองค์กรนั้นๆ ค่อยคุณภาพ ส่วนข้อเสนอแนะ มีดังนี้ องค์กรเอกชนที่คณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) รับรอง ควรมีกฎหมายรับรอง”

4) นายวิสัย เร็วเรียบ มีความเห็นว่า “ไม่สมควรมีการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการเลือกตั้ง โดยการเลือกตั้งของประชาชนในแต่ละจังหวัดนั้นๆ”

5) นายเจริญ จิตวารินทร์ ได้ให้ความเห็นว่า “กระบวนการและขั้นตอนมีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้กฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบมากกว่านี้ และให้มีความหลายวิชาชีพของผู้สมัคร”

3.2 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา นั้นมีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

ข้อดีของกระบวนการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คือมีความโปร่งใส มีความหลากหลายในวิชาชีพทั้งคณะอนุกรรมการการสรรหารวมทั้งผู้สมัครหรือผู้ที่ถูกทาบทามโดยคณะอนุกรรมการการสรรหา กระบวนการและขั้นตอนการสรรหามีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

ข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา คือ กระบวนการมีการชี้แจงโดยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบหลังๆ ซึ่งทำให้คณะอนุสรรหาฯ ไม่มีความอิสระในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร มีการถือคสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และ คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าราชการประจำหรืออดีตข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งคณะกรรมการบางท่านที่เป็นข้าราชการประจำยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นๆ อยู่จึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เต็มเวลา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่มส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่าข้อดีของกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ก็คือ มีความหลากหลายวิชาชีพ ทั้งผู้ที่เป็นคณะอนุกรรมการสรรหาฯ และผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อ จำนวน 15 คน

ส่วนข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา มีประเด็นดังนี้

1) นายวิระชัย ไตรบุญ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอนมีข้อเสียนั้นคือ “มีการชี้แจงโดยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบหลังๆ ซึ่งทำให้คณะอนุสรรหาฯ ไม่มีความอิสระในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร”

2) นายสนิท วรกิจ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการและขั้นตอน นั้นมีข้อเสียคือ “ผู้ที่ถูกคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด นั้น มักจะได้ผู้ที่คณะอนุสรรหาฯ เป็นผู้ทาบทามเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่อาสาสมัครด้วยตนเองมักไม่ถูกคัดเลือก”

3) นายทง จิโรจน์กุล มีความคิดเห็นว่า ข้อเสียของกระบวนการสรรหา คือ “มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อาสาสมัครรับคัดเลือกมีน้อย ทำให้ได้ผู้สมัครไม่มีความหลากหลายวิชาชีพ”

4) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ความเห็นว่าข้อเสียของกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดคือ “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีส่วนของภาคประชาชนน้อยเกินไป”

5) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่าเป็น “คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดบางท่านมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายเลือกตั้งบัญญัติไว้ และคณะกรรมการบางท่านไม่มีความเป็นกลางอย่างแท้จริง”

6) นายประชา วิฐนราช ได้ให้สัมภาษณ์ในประเด็นดังกล่าว ว่าเป็น “ตัวแทนกลุ่มองค์กรเอกชนบางองค์กรที่เข้ามาทำหน้าที่สรรหาไม่กฎหมายรองรับ และไม่มีความรู้ทางด้านศึกษาเพียงพอ”

7) นายสุทัศน์ วิริยานนท์ ให้เหตุผลว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหามีข้อเสียคือ “คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าราชการประจำหรืออดีตข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งคณะกรรมการบางท่านที่เป็นข้าราชการประจำยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นๆ อยู่จึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เต็มเวลา”

8) นายเจริญ จิตวารินทร์ มีความเห็นว่า ข้อเสียคือ “มีการถือคสเป็ค โดยคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้”

3.3 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา นั้น มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในประเด็นดังกล่าวไว้ดังนี้

3.3.1 คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป ควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

3.3.2 ขาดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นตอนๆ ในการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงามีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1) นายวีระชัย ไตรบุญ (ตำแหน่ง อนุกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ สาขาภาคใต้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตจังหวัดพังงา ตัวแทนกลุ่มสหภาพแรงงาน) ให้ความเห็นว่าเป็น “มีการชี้แนะในขั้นตอนพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครในรอบหลังๆ โดยผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดรักษาการณ ส่วนข้อเสนอแนะ คณะอนุสรรหาฯ มีข้อเสนอแนะดังนี้ การพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครไม่สมควรมีการชี้แนะจากบุคคลใดๆ ในทุกขั้นตอน”

2) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ความเห็นว่าเป็น “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป ส่วนข้อเสนอแนะ คือควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น”

3) นายประเสริฐ กวดกิจการ ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า “กระบวนการและขั้นตอนการสรรหาควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มาก”

4) พ.ต.ท.บุญพิศ ทองชล ให้เหตุผลว่า “ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีการจัดตั้งให้ประชาชนเข้าร่วมในการแสดงวิสัยทัศน์ และได้ตั้งคำถามโดยมีชงนำอยู่แล้ว โดยผู้สมัครที่พาประชาชนมาฟังการแสดงวิสัยทัศน์”

3.4 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด นั้น มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด

การปรับปรุงและแก้ไข กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างตามกลุ่มต่างๆ มีประเด็นดังนี้

2.4.1 ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วยเพื่อความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2.4.2 คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการในจังหวัดนั้น โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาน้อยเกินไป

การครอบงำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ก็ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยของผู้วิจัยเอง “สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด แล้วจะให้ เป็นกลางทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ยังเป็นประเด็นที่น่าสงสัย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการทั้งหมดจะเป็นอดีตข้าราชการหรือข้าราชการประจำทั้งหมดซึ่งเคยรับราชการและยังเป็นข้าราชการในจังหวัดพังงา ซึ่งมาจากการเสนอชื่อของคณะกรรมการสรรหา

2.4.3 คณะอนุกรรมการสรรหา ส่วนใหญ่เป็นผู้ว่าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีส่วนของภาคประชาชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ถือเป็นหลักการสากล ที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตาม

หลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกๆ ฝ่าย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ให้ข้อมูลในประเด็นดังกล่าวข้างต้นไว้ในประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) นายวิระชัย ไตรบุญ มีข้อเสนอแนะว่า “อนุกรรมการสรรหาไม่สมควรมีข้าราชการเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการสรรหา เพราะจะทำให้ไม่มีความเป็นกลางและมีอิสระในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัคร”

2) นายสนิท วรกิจ มีข้อเสนอแนะว่า “ให้ยกเลิกการทาบทามผู้สมัครโดยอนุกรรมการสรรหาฯ แล้วให้รับสมัครโดยตรง ซึ่งจะทำให้ได้ผู้สมัครหลากหลายวิชาชีพ และทำให้ไม่มีการลื้อคสเป็คจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และคุณสมบัติของผู้สมัครควรเปิดกว้างมากกว่านี้ ไม่สมควรระบุคุณสมบัติของผู้สมัคร และที่สำคัญควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วย”

3) พ.ต.ท. ระหงษ์ ใจแสน ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “ควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะอนุกรรมการสรรหาฯ อย่างน้อยร้อยละ 50”

4) นายประเสริฐ กวดกิจการ มีข้อเสนอแนะดังนี้ “ประธานคณะอนุกรรมการสรรหาควรมาจากการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือทาบทามผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ไม่สมควรให้คัดเลือกกันเอง”

5) นายประชา วิรุณราช มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ “คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ควรมีความเป็นกลางและอิสระ ไม่ถูกรอปรงำโดยข้าราชการประจำที่มีตำแหน่งในจังหวัดนั้นๆ”

6) นายวิสัย เร็วเรียบ มีข้อเสนอแนะดังนี้ “ควรกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ชัดเจนว่าในแต่ละวิชาชีพควรมีจำนวนเท่าใด ข้าราชการประจำที่มีตำแหน่งควรมีไม่เกินหนึ่งคน และให้มีความหลากหลายในวิชาชีพ”

7) นายรุ่งโรจน์ บุนนาค มีข้อเสนอแนะดังนี้ “ปรับปรุงทุกกระบวนการให้เข้มแข็ง เช่นการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ต่างๆ แก่ประชาชนทราบความจริง ไม่มีการอำพรางข้อเท็จจริง”

8) นายทรงบัญชา จิตตะกาญจน์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “คณะกรรมการสรรหา ควรให้ความสำคัญของการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร”

9) นายเจริญ จิตวารินทร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ “การสรรหาคควรมีคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) เข้าร่วมด้วย หรือส่งตัวแทนเข้าร่วมในกระบวนการสรรหาในระดับจังหวัด เพราะจะทำให้เกิดความโปร่งใส”

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานการวิจัย เรื่องกระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

4.1 ปัญหาทางกฎหมายในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดย นายมุขพล ชูตระกูล นิตินาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในประเทศไทยมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง ตามบทบัญญัติ แห่ง พระราชบัญญัติประกอบว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาตรา 111 และ 12 โดยสรรหามาจากคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อาจมาจากการยื่นใบสมัครเองหรือได้รับการทาบทามจากอนุกรรมการสรรหา โดยให้อนุกรรมการสรรหาทำการสรรหาและเสนอรายชื่อมาเป็นจำนวน 3 เท่าของจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด และขั้นตอนสุดท้ายคณะกรรมการการเลือกตั้งกลางเป็นผู้คัดเลือกในขั้นตอนสุดท้ายซึ่งพิจารณาการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้วพบว่าเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) แม้ในขั้นตอนสุดท้ายจะคัดสรรหาโดย คณะกรรมการการเลือกตั้งกลางก็ตาม

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรแก้ไขรูปแบบการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เนื่องจากการสรรหาในปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง สรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มาจาก” คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีขนาดใหญ่และหลากหลายจนเกินขนาดของประชากรภายในจังหวัด ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางให้ย่อขนาดลง คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งให้มีดังต่อไปนี้

1) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกอบด้วย

- หัวหน้าหน่วยงานในภาครัฐและรัฐวิสาหกิจของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด, ผู้กำกับสถานีตำรวจระดับจังหวัด ซึ่งให้เลือกกันเองเหลือหนึ่งคน

- ประธานหรือนายกหรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นขององค์กรเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรองและที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น และประธานหอการค้า ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานสภาเมืองแร่ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

- ตัวแทนสายกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดซึ่งมีอาวุโสสูงสุดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน, ทนายความที่มีอยู่ในจังหวัดนั้นซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

- ตัวแทนสายวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาที่ดำรงตำแหน่งนานที่สุดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งอาวุโสสูงสุดที่มีอยู่ในจังหวัดนั้นซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

- นายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น และประธานคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรระดับจังหวัด ประธานคณะกรรมการแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด และประธานกรรมการชุมชน สหกรณ์การเกษตรจังหวัดและประธานสหภาพแรงงานจังหวัดซึ่งมีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

ซึ่งย่อขนาดของ “คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด” ให้มีขนาดเล็กลงยอมทำให้ฝ่ายการเมืองยากจะส่งตัวแทนของฝ่ายการเมืองเข้ามาเป็น “คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด” ซึ่งการย่อส่วนขนาดดังกล่าวยังคงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เนื่องจากกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่จะเข้ามาเป็น “คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด” ก็ล้วนแต่เป็นประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นเช่นเดิม

4.2 ทศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระ โดย นายภาวัต เทียมกลิ่น ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการสรรหาตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการ

เลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยรูปแบบมาจากตัวแทนหน่วยงานต่างๆ รวม 8 กลุ่ม ซึ่งคัดเลือกกันเองในแต่ละกลุ่มให้เหลือ 1 คน รวม 8 คน ซึ่งมีรูปแบบการสมัครจากผู้ที่มีความประสงค์จะเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและทาบทามจากคณะกรรมการการสรรหา ในลักษณะของรูปแบบทั้งสองจะพบว่าผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสามารถมาได้สองทาง ผู้วิจัยเป็นพนักงานประจำที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในด้านธุรการ การประสานงาน ในขั้นตอนของกระบวนการสรรหา และผลจากการที่ได้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดผู้วิจัยได้แสดงข้อคิดเห็นและวิจารณ์ผล มีประเด็นดังนี้

1) คณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในจำนวน 8 คน นั้น เห็นว่าคณะอนุกรรมการสรรหาซึ่งเป็นตัวแทน 1 ใน 8 กลุ่ม ตามระเบียบฯมีตัวแทนจากผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มาทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการสรรหา น่าจะไม่เหมาะสม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้คณะกรรมการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้ตัวแทนของ ข้าราชการการเมืองท้องถิ่นมีการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอาจจะส่งผลให้มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในอนาคตได้

2) การเปิดโอกาสให้คณะอนุกรรมการสรรหาได้มีสิทธิทาบทามบุคคลเพื่อจะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้วิจัยเห็นว่าในการทาบทามเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสม เนื่องจาก หน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

2.1 หน้าที่ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 มาตรา 13

2.2 หน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2542

2.3 หน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดในการเลือกตั้งท้องถิ่น

ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า ตามอำนาจหน้าที่แล้วจะพูดว่าโดยภาพรวมกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จะต้องดำเนินการบริหารจัดการเลือกตั้งทุกระดับในจังหวัดของตนเองที่รับผิดชอบให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม และปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ซึ่งกระบวนการขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้มีการทาบทามบุคคลที่ตนเองรู้จักและเคยมีความช่วยเหลือกันได้มาทำหน้าที่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัด อาจส่งผลในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งองค์กรนี้เป็นองค์กรอิสระจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดย่อมที่จะทำหน้าที่ตรงนี้ให้เกิดความบริสุทธิ์ และยุติธรรมกับทุกฝ่ายและเป็นที่ยอมรับของประชาชนผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างภาคภูมิใจ และในขณะเดียวกันหากมีการทาบตามบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ถึงแม้ว่าความเกี่ยวพันนั้นจะไม่ใช่เป็นการคือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแต่มีความเกี่ยวพันทางพฤติกรรม หรือเป็นนักการเมืองท้องถิ่นที่มีอิทธิพลในระดับจังหวัด ระดับประเทศ หรือมีพรรคการเมืองใดหนุนหลัง ซึ่งในสังคมเป็นที่รับรู้กันดี ก็ไม่ควรที่จะมีการทาบตามบุคคลดังกล่าวให้มาทำหน้าที่ตรงนี้ ถ้ามองอีกแง่หนึ่ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะทำหน้าที่เหมือนตุลาการ อัยการ ตำรวจ และฝ่ายบริหาร กล่าวคือ ในการเลือกตั้งทุกระดับในแต่ละครั้ง หากปรากฏว่ามีผู้ร้องเรียนการกระทำความผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดกระทำความผิดและให้การสนับสนุน ซึ่งเป็นความผิดต่อกฎหมายเลือกตั้งแล้ว ซึ่งในเบื้องต้นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณาความผิดว่าเข้าองค์ประกอบของความผิดหรือไม่ อย่างไร และส่งผลการพิจารณาที่ตนเองได้พิจารณาแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ส่วนกลาง) พิจารณาต่อไป ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว หากผู้ปฏิบัติหน้าที่ตรงนี้ไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างยุติธรรม เพราะเห็นแก่บุคคลที่ไปทาบตามให้ตนเองได้รับตำแหน่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว การพิจารณาข้อร้องเรียนต่างๆ ข้อมูลจะถูกตีความเข้าข้างกลุ่มบุคคลที่ให้การช่วยเหลือมาหรือเคยมีผลประโยชน์กันมาก่อน ทำให้ไม่เกิดความบริสุทธิ์และยุติธรรม โปร่งใส และข้อมูลจะถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริง โดยเฉพาะการลงมติที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าไม่น่าจะมีการทาบตาม

3) กระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นกระบวนการสรรหาโดยบุคคลจากกลุ่มต่างๆ จำนวน 8 กลุ่ม ซึ่งหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการประจำจะส่งผลให้มีการร้องขอจากผู้ที่มีอำนาจหรือจากส่วนราชการอื่นๆ ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้ามาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยจะให้เป็นที่ปรึกษา ประวัติดูแลถึงอำนาจที่พึงได้จากการเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรวมถึงอำนาจที่พึงได้จากการเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งจะเป็นรูปแบบของการฮั้วในคณะอนุกรรมการการสรรหาหรือการที่จะเป็นตัวแทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในจำนวน 8 กลุ่ม

4) การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อระบบการเลือกตั้งทุกรูปแบบในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยเห็นว่าทุกขั้นตอนของกระบวนการสรรหา จะต้องมีความโปร่งใส และมีความเป็นกลาง ซึ่งจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อเป็นที่ยอมรับของประชาชนและก่อให้เกิดคุณค่าและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ รวมถึงคณะอนุกรรมการการสรรหาที่จะสรรหาบุคคลที่อาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็น

กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ความสำคัญต่อกระบวนการสรรหา มีจิตวิญญาณ คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ไม่มีการเห็นถึงความเป็นพรรคพวก มีความยุติธรรม พิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ก็จะได้บุคคลเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอย่างมีคุณธรรม

5) รัฐบาลได้มีการปรับปรุง กระบวนการ เพิ่มมากขึ้น ระเบียบเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งคงจะต้องปรับให้สอดคล้อง และบุคคลที่จะมาทำหน้าที่จะมีความหลากหลายและจะมีตัวแทนจากหลายกลุ่ม ซึ่งในกระบวนการสรรหาบุคคลจะมาทำหน้าที่นี้ บุคคลที่มีส่วนสำคัญคือคณะกรรมการการสรรหาจะต้องมีทัศนคติที่ดี คำนึงผลที่จะตามมา หากเลือกคนที่ไม่มีความดีมาทำหน้าที่ ก็ย่อมส่งผลเสียต่อระบบการปกครองและประเทศชาติโดยรวม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา
ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546 - 2550 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

จากประเด็นปัญหากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา
ในหลายๆ ด้าน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่องนี้โดยได้กำหนดกรอบในการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

1.1 เพื่อศึกษากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาโดย
อนุกรรมการการสรรหา ตามขั้นตอนต่างๆ

1.2 เพื่อศึกษากระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือวิจัย โดยทำแบบสัมภาษณ์ ตามแบบฟอร์มที่
แนบท้ายรายงานวิจัยนี้ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 กลุ่ม โดย
นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมารวบรวมประมวลผล โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการ
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจงตามแผนที่วางไว้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมารวบรวม
ประมวลแล้วทำการวิเคราะห์ตีความตามฐานของข้อมูล หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอในเชิงพรรณนา
เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องที่ศึกษาและสรุปประเด็นการศึกษา

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546 – 2550 พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยอนุกรรมการสรรหา มีดังนี้

1. ขั้นตอนกระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 ข้อ 17 กำหนดองค์ประกอบในการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด ประกอบด้วยตัวแทนของบุคคล 8 กลุ่ม คือ 1) ตัวแทนหัวหน้าส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ตัวแทนประธานหอการค้าและธุรกิจเอกชน 4) ตัวแทนหัวหน้าศาล/อัยการ/สภานายความ 5) ตัวแทนอธิการบดี/ผู้อำนวยการวิทยาลัย/โรงเรียน 6) ตัวแทนประธานองค์กรเอกชนต่างๆ 7) ตัวแทนประธานกลุ่มเกษตรกร/แม่บ้านเกษตรกร/ชุมชนสหกรณ์ 8) ตัวแทนสมาคม/สหภาพรัฐวิสาหกิจ/แรงงานในจังหวัด แล้วหลังจากนั้น ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มประชุมเพื่อคัดเลือกประธานอนุกรรมการสรรหาจำนวน 1 คน

2. ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

เมื่อดูจากคณะอนุกรรมการสรรหาแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยผู้อำนวยการเลือกตั้ง (ผอ.กต.) จังหวัดได้ออกประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นๆ และเมื่อได้บุคคลที่สมัครด้วยตนเองและผู้ที่ถูกทาบทามโดยคณะอนุกรรมการสรรหา จำนวนหนึ่งแล้ว ก็ให้คณะอนุกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกลงคะแนนโดยวิธีลับ และให้นำผู้ที่ได้รับคะแนนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการสรรหาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดจนครบจำนวนสามเท่าของจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ที่แต่ละจังหวัดพึงมี แล้วให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดส่งรายชื่อดังกล่าวให้คณะกรรมการเลือกตั้งกลาง (กตต.) พิจารณาคัดเลือกให้เหลือตามจำนวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัด กรณีของจังหวัดพึงงา มีคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ 5 คน

3. ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

เมื่อคณะกรรมการเลือกตั้งกลาง (กตต.) ได้รับบัญชีรายชื่อจำนวนสามเท่าของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว ให้พิจารณาคัดเลือกบุคคลดังกล่าวให้ได้ตามจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นๆ ในกรณีจังหวัดพึงงามีคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ 5 คน

4. ขั้นตอนประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

เมื่อได้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง (กตต.) ประกาศแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้นตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ. 2541

2. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่ม

2.1 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
พังงา

2.2 กระบวนการการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดพังงา ได้ผลการวิจัยดังนี้

2.1.1 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัดพังงา มีความเหมาะสม เพราะว่า กระบวนการและขั้นตอนทุกขั้นตอนมีความโปร่งใส แต่
ขาดการประชาสัมพันธ์กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหา ส่วนผู้วิจัยเองคิดว่า กระบวนการ
และขั้นตอนในการสรรหา ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้มีผู้มาสมัครด้วยตนเองน้อย จึงเป็นเหตุให้
คณะอนุกรรมการสรรหาต้องเป็นผู้ทาบทามผู้สมัครมากกว่าบุคคลที่มาสมัครด้วยตนเอง รวมทั้ง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค และเป็น
องค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ทำให้ประชาชนไม่
ค่อยรู้จักองค์กรและไม่เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กร จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือในหลายๆ
เรื่อง รวมถึงการสมัครเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

2.1.2 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
จังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นมีข้อดีและข้อเสีย

ข้อดีของการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คือ ได้คณะกรรมการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดหลากหลายวิชาชีพ รวมทั้งคณะอนุกรรมการสรรหาที่มีความหลากหลายใน
วิชาชีพด้วย

ข้อเสียของการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คือ คณะอนุกรรมการ
สรรหา ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีสัดส่วนของภาคประชาชนน้อย
เกินไป ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุกรรมการการสรรหาให้มากกว่านี้

2.1.3 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และ
ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

คณะอนุกรรมการสรรหา ถูกครอบงำโดยข้าราชการในจังหวัดนั้น โดยเฉพาะ
ผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาน้อยเกินไป การครอบงำโดย

ผู้ว่าราชการจังหวัดในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ก็ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยของผู้วิจัยเอง “สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด แล้วจะให้เป็นกลางทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ยังเป็นประเด็นที่น่าสงสัย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการทั้งหมดจะเป็นอดีตข้าราชการหรือข้าราชการประจำทั้งหมดซึ่งเคยรับราชการและยังเป็นข้าราชการในจังหวัดพังงา ซึ่งมาจากการเสนอชื่อของคณะกรรมการสรรหาที่มีองค์ประกอบส่วนใหญ่ก็เป็นข้าราชการประจำเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีความหลากหลายของอาชีพและที่สำคัญไม่มีตัวแทนภาคประชาชนอยู่เลย ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น และอาจจะถูกครอบงำโดยนักการเมืองผู้มีอำนาจได้ ซึ่งเมื่อก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การทำหน้าที่จัดการควบคุมการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย แต่เมื่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ซึ่งมีคณะกรรมการทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วยอดีตข้าราชการและข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ก็อาจถูกครอบงำจากกระทรวงมหาดไทย และอาจส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาขาดความเป็นกลางทางการเมืองจนไม่สามารถทำหน้าที่สำคัญหลายๆ ด้าน รวมทั้งการกำกับควบคุม และตรวจสอบการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ”

2.1.4 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อเสนอแนะ ต่อการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ดังนี้

1) ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วยเพื่อความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์ของบุคคลดังกล่าวข้างต้น น่าจะเป็นทางเลือกใหม่ในการพิจารณาสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไปและตรงกับความคิดของผู้วิจัยเองด้วย

2.3 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดี และข้อเสียอย่างไรบ้าง

ข้อดีของกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คือ มีความโปร่งใส มีความหลากหลายในวิชาชีพ รวมทั้ง กระบวนการและ ขั้นตอนการสรรหา มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

ข้อเสียของกระบวนการและขั้นตอนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา คือ กระบวนการ มีการลือคสเป็ค โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยการใช้ระเบียบกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และ คณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการสรรหาส่วนใหญ่ประกอบด้วยข้าราชการประจำหรืออดีต ข้าราชการ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มความสามารถ อีกทั้งคณะอนุกรรมการสรรหาบางท่านที่เป็นข้าราชการประจำยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้นๆ อยู่จึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นคณะอนุกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้เต็มเวลา

2.4 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร

กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พังงามีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1) คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการ จังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเกินไป ควรเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมให้มากขึ้น

2.5 กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการ สรรหาคณะกรรมการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดพังงา

1) ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วยความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้

2) การครอบงำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด

3) คณะอนุกรรมการสรรหา ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีส่วนของภาคประชาชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 พ.ศ. 2546 – 2550 มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้มีผู้มาสมัครด้วยตนเองน้อย จึงเป็นเหตุให้คณะอนุกรรมการสรรหาต้องเป็นผู้ทาบทามผู้สมัครมากกว่าบุคคลที่มาสมัครด้วยตนเอง รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค และเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 ทำให้ประชาชนไม่ค่อยรู้จักองค์กรและไม่เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กร

จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในหลายๆ เรื่อง รวมถึงการสมัครเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

3.1.2 ในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่ละจังหวัด ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง (กตค.) หรือตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาสรรหาด้วย เพื่อความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

3.1.3 คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ถูกครอบงำโดยข้าราชการในจังหวัดนั้น โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสรรหาน้อยเกินไป การครอบงำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ก็ตรงตามสมมติฐานการวิจัยของผู้วิจัยเอง สำหรับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. 2541 โดยให้มีอนุกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ซึ่งเมื่อดูจากองค์ประกอบของอนุกรรมการแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการประจำเกือบทั้งหมด แล้วจะให้เป็นกลางทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จึงยังเป็นประเด็นที่น่าสงสัย และเมื่อพิจารณาคุณคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพึงงาทั้งหมดจะเป็นอดีตข้าราชการหรือข้าราชการประจำทั้งหมดซึ่งเคยรับราชการและยังเป็นข้าราชการในจังหวัดพึงงา ซึ่งมาจากการเสนอชื่อของคณะกรรมการสรรหาที่มีองค์ประกอบส่วนใหญ่ก็เป็นข้าราชการประจำเช่นเดียวกัน จึงทำให้ไม่มีความหลากหลายของอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง (กตค.) ได้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น และอาจจะถูกครอบงำโดยนักการเมืองผู้มีอำนาจได้ ซึ่งเมื่อก่อนรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 การทำหน้าที่จัดการควบคุมการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย แต่เมื่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพึงงา ซึ่งมีคณะกรรมการทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วยอดีตข้าราชการและข้าราชการประจำ การทำหน้าที่ก็อาจถูกครอบงำจากกระทรวงมหาดไทย โดยการส่งผ่านการครอบงำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และอาจส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพึงงา ขาดความเป็นกลางทางการเมืองจนไม่สามารถทำหน้าที่สำคัญหลายๆ ด้าน รวมทั้งการกำกับควบคุม และตรวจสอบการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

3.1.4 คณะอนุกรรมการสรรหาฯ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการเกือบทั้งหมดมีส่วนของภาคประชาชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มสัดส่วนในภาคประชาชนในคณะอนุกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในจังหวัดต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบในความเหมือน-ความต่าง ซึ่งจะช่วยให้เห็นจุดอ่อน-จุดแข็ง ของกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรจะใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบกับการสังเกตการณ์ประกอบกัน เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เจดศักดิ์ เปลี่ยนแปลงศรี (2544) “ปัญหาของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ในการบริหารจัดการดูแลควบคุมการเลือกตั้ง:กรณีศึกษาการเลือกตั้งวุฒิสภา พ.ศ.2543”
วิทยานิพนธ์ สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ไพฑูรย์ โปธิสว่าง,ยุทธพร อิศรชัย (2548) “รายงานการวิจัย เรื่องประเมินผลการทำงานองค์กรอิสระคณะกรรมการการเลือกตั้ง” สถาบันพระปกเกล้า
- บัณฑิต ไชยโย (2546) “ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่”
วิทยานิพนธ์ สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปรพ พุทธระกูล (2548) “บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น :ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ประหยัด หงส์ทองคำ (2547) “การเลือกตั้งกับระบอบประชาธิปไตย” ใน สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เอกสารประกอบชุดวิชาการเมืองการปกครองไทย
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พรพิมล รัตนกมลรัตน์ (2545) “ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ตาม
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร
ท้องถิ่น พ.ศ.2545” วิทยานิพนธ์ สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ภาวัต เทียมกลิ่น (2552) “ทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่” การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มุขพล ชุตระกูล(2546) “ปัญหาทางกฎหมายในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัด” วิทยานิพนธ์สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2548) “คณะกรรมการการเลือกตั้ง” *กฎหมายรัฐธรรมนูญ: หลักการใหม่ตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อินทร์ต้น ยอดบางเตย (2546) “ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อให้การ

เลือกตั้งบริสุทธิ์ และเที่ยงธรรม ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดเชียงใหม่”วิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Edward, Bernays L. (1923) Public Relations. New York.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

เครื่องมือสำหรับทำการวิจัย

เรื่อง

กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด กรณีศึกษาจังหวัดพังงา ชุดที่ 2 ปี พ.ศ.2546-2550
ผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ทำการสัมภาษณ์คณะอนุกรรมการสรรหาประจำจังหวัดพังงา จำนวน 15 คน โดยสุ่มเลือกจำนวน 5 คน
2. ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็น กกต.จังหวัดพังงา ปี พ.ศ.2546 ทั้งหมด 30 คน โดยเลือกสัมภาษณ์ กกต.จังหวัดพังงา ที่ได้รับการสรรหา จำนวน 5 คน และผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหา จำนวน 5 คน
3. อดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา จำนวน 2 คน

คำชี้แจง

แบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ดังนี้

1. กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา โดยอนุกรรมการสรรหา มีขั้นตอนต่างๆ อย่างไรบ้าง

2. กระบวนการสรรหาคณะอนุกรรมการการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.2541 ที่ออกตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 หรือไม่ อย่างไร

โดยจำแนก แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สอบถาม

ตอนที่ 2 กระบวนการซึ่งได้มาของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ ทุกตอนตามความเป็นจริงมากที่สุดผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่กระทบต่อท่าน โดยตรงแต่ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์แปรผลในภาพรวม ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปปรับปรุงและดำเนินการตามกระบวนการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้ มา ณ โอกาสนี้

(นายรัชดา นนทฤทธิ์)

นักศึกษาระดับบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง กระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรณีศึกษา จังหวัดพังงา

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

วันที่สัมภาษณ์ สถานที่สัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัยทำการบันทึกเอง)

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 น้อยกว่า 21 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3
 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

 ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ
 เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน อื่นๆ(ระบุ)

5. รายได้

 15,000-25,000 บาท 25,001-35,000 บาท 35,001-45,000 บาท
 45,001-60,000 บาท ระบุจำนวน บาท

6. ศาสนา

 พุทธ คริสต์ อิสลาม อื่นๆ

ตอนที่ 2

สำหรับ คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

คำชี้แจง

1. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น เหมาะสมแล้วหรือไม่? กรุณาให้ เหตุผล

ตอบ มีความเหมาะสม เพราะว่า

ตอบ ไม่มีความเหมาะสม เพราะว่า

ตอบ ขอเสนอแนะ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง?

ตอบ ข้อดี คือ

ตอบ ข้อเสีย คือ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

3. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่ากระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่?

ตอบ ไม่มีปัญหาและอุปสรรค เพราะว่า

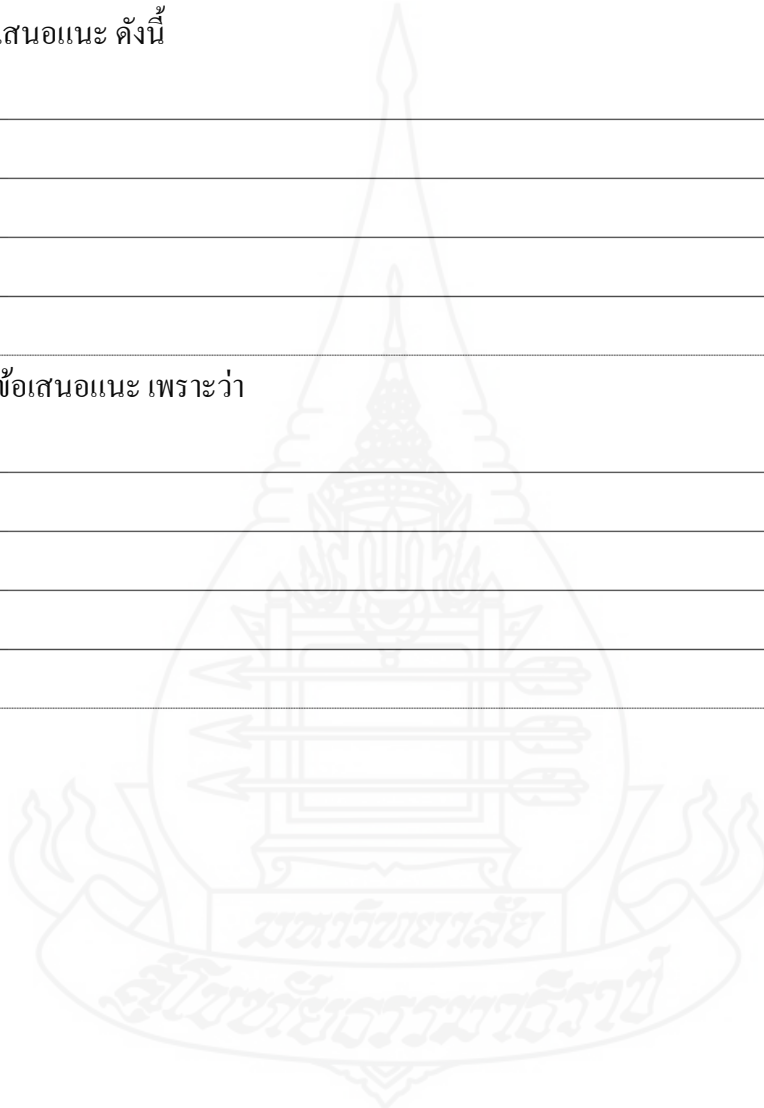
ตอบ มีปัญหาและอุปสรรค เพราะว่า

ตอบ ข้อเสนอแนะ

4. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่ากระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา?

ตอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตอบ ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะ

สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดพังงา

คำชี้แจง

1. ในฐานะที่ท่านไม่ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และแก้ไขเพิ่มเติม) นั้น เหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร
ตอบ มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ไม่มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ขอเสนอแนะ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือก จากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง?

ตอบ ข้อดี คือ

ตอบ ข้อเสีย คือ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

3. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจาก คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีปัญหาและอุปสรรค หรือไม่?

ตอบ ไม่มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

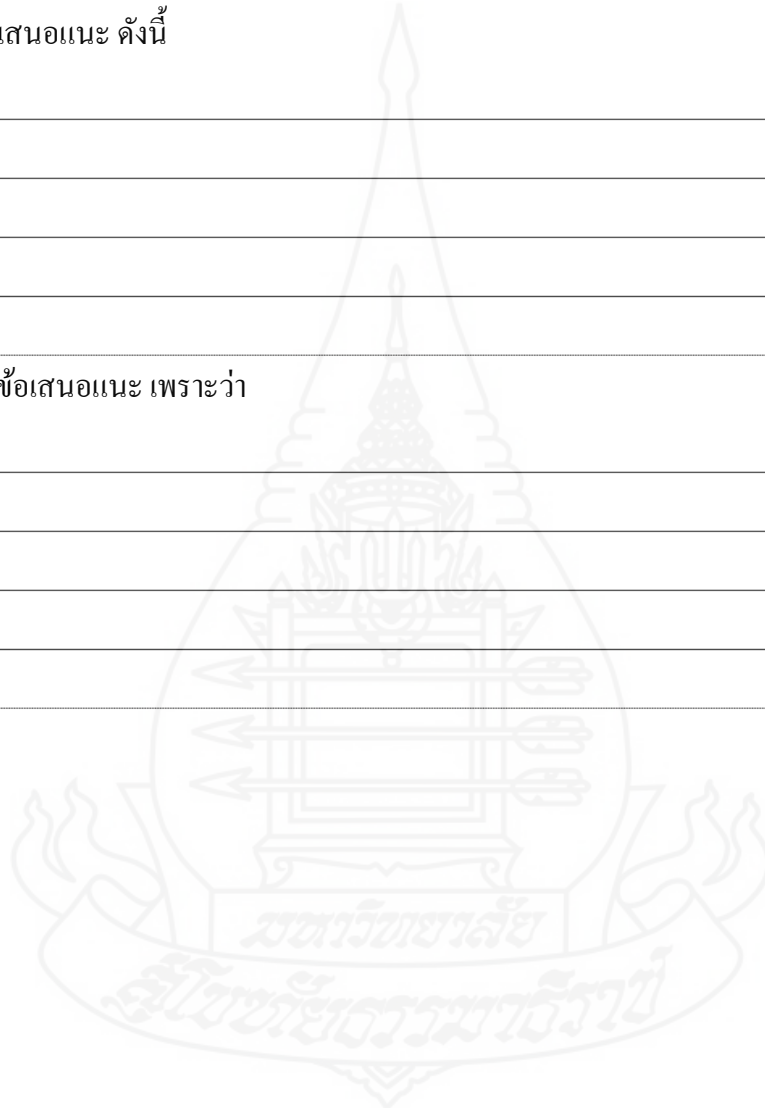
ตอบ มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

4. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ไม่รับการคัดเลือก คณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด พังงา ท่านคิดว่า กระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อ การปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา?

ตอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตอบ ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะ

สำหรับผู้ที่ได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาประจำจังหวัดพังงา

คำชี้แจง

1. ในฐานะที่ท่านได้รับการคัดเลือก จากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น เหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร

ตอบ มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ไม่มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ขอเสนอแนะ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือก จากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง?

ตอบ ข้อดี คือ

ตอบ ข้อเสีย คือ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

3. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่?

ตอบ ไม่มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

ตอบ มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

4. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหากรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา?

ตอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตอบ ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะ

สำหรับอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

คำชี้แจง

1. ในฐานะที่ท่านเป็นอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา พังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และแก้ไขเพิ่มเติม) นั้น เหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร
ตอบ มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ไม่มีความเหมาะสม เพราะ

ตอบ ขอเสนอแนะ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง?

ตอบ ข้อดี คือ

ตอบ ข้อเสีย คือ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

3. ในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่ากระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่?

ตอบ ไม่มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

ตอบ มีปัญหาและอุปสรรค เพราะ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

4. ในฐานะที่ท่านเป็นอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา?

ตอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตอบ ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะ

สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา

1. ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และแก้ไขเพิ่มเติม) นั้น เหมาะสมแล้วหรือไม่อย่างไร

ตอบ มีความเหมาะสม เพราะว่า

ตอบ ไม่มีความเหมาะสม เพราะว่า

ตอบ ข้อเสนอแนะ

2. ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น มีข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง?

ตอบ ข้อดี คือ

ตอบ ข้อเสีย คือ

ตอบ ข้อเสนอแนะ

3. ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา ท่านคิดว่ากระบวนการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นมีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่?

ตอบ ไม่มีปัญหาและอุปสรรค เพราะว่า

ตอบ มีปัญหาและอุปสรรค เพราะว่า

ตอบ ข้อเสนอแนะ

4. ในฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงาท่านคิดว่า กระบวนการและขั้นตอนในการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ.2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้นท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ต่อการปรับปรุง และแก้ไขกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพังงา?

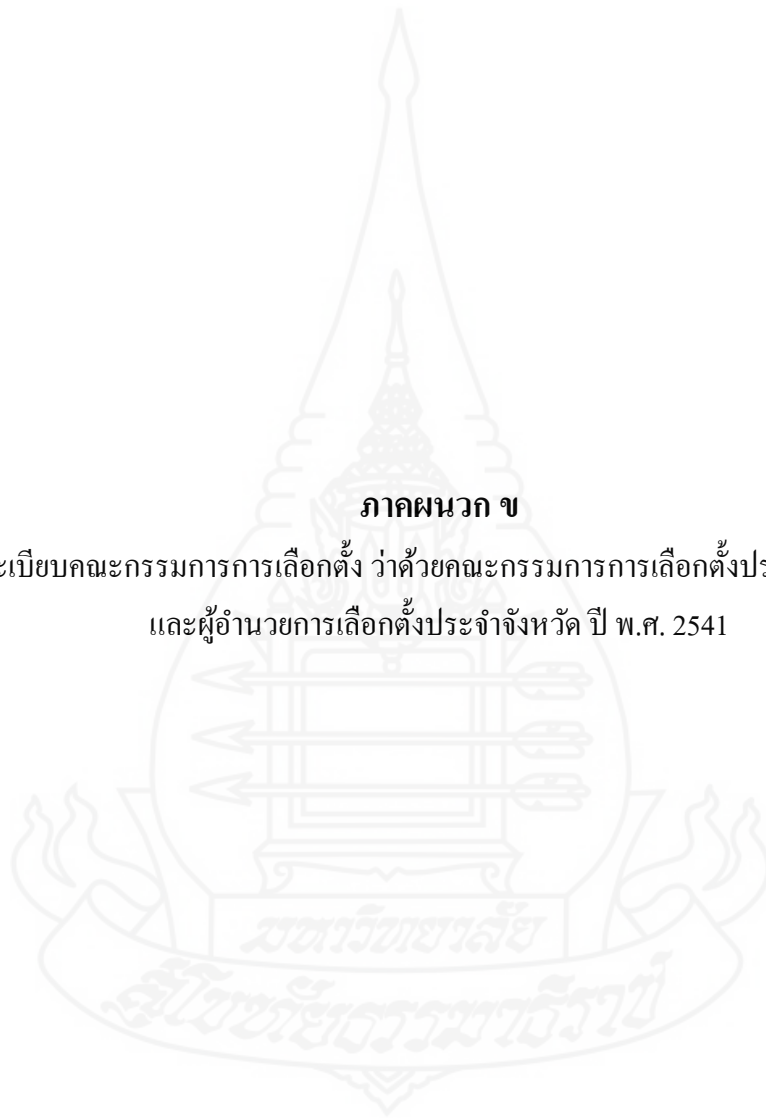
ตอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตอบ ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
และผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด ปี พ.ศ. 2541

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
และผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด
พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓, แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"จังหวัด" หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

"คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

"กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง กรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

"คณะอนุกรรมการสรรหา" หมายความว่า คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

"อนุกรรมการสรรหา" หมายความว่า อนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรืออนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

"ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

“กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสรรหา” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือคณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

“อนุกรรมการสรรหา” หมายความว่า อนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรืออนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

“ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร

หมวด ๑

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ ๔ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นพนักงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการบริหารงานบุคคล

ข้อ ๕ นอกจากที่ประกาศ ระเบียบ หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีหน้าที่ปฏิบัติการอื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมายหรือมีคำสั่ง

ข้อ ๖ ในกิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อการนี้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้

หมวด ๒

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งในทุกจังหวัด เรียกว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด” ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และจะมีผู้ช่วยเลขาธิการคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแต่งตั้งขึ้นจากพนักงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น ตามคำแนะนำของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดก็ได้

ข้อ ๘^{*} ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีจำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกสี่คน

* ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๙^{*} วาระของกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว^๖

กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น เว้นแต่ระยะเวลาในวาระที่เหลือมีไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่แต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ หรือเว้นแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาเป็นอย่างอื่น และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน^๗

ข้อ ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออกและได้รับอนุญาตให้ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒

(๔) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีวาระประพฤติสุ่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อประกาศ ระเบียบ หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ละเลยต่อหน้าที่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

(๕) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นสมควร โดยคะแนนเสียงเอกฉันท์^๘

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่กระทบการใดที่กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ รวมทั้งการได้รับคำตอบแทนก่อนวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติ

^{*} ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔

^๖ ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

^๗ ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔

^๘ ข้อ ๑๐ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

^๙ ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓

เมื่อมีการนิยามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเท่าที่เหลือ
อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ข้อ ๑๑ ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อโดยคณะกรรมการสรรหา

ข้อ ๑๒ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันที่ได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการสรรหาเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัด คือ

- (๑) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๓) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
- (๕) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๖) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (๗) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้า

ปีในวันได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการสรรหา เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย
ประมาท

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๑๑) เคยถูกวุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งและยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติจนถึงวันได้รับ
การเสนอชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑๒) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิก
สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะ
ห้าปีก่อนวันได้รับการเสนอชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๑๔) เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลา
การศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๕)^๑ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่วนที่ ๒
อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดของตน ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจการการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติที่กระทำภายในจังหวัดนั้น

(๒) เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

(๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย หรือมีคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งได้ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความไม่สุจริตและเที่ยงธรรมได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็ได้

ข้อ ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจภายในเขตจังหวัดของตน ดังต่อไปนี้

(๑) ให้นำหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

^๑ ข้อ ๑๒ (๑๕) เพิ่มเติมโดยข้อ ๔ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนาจการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตาม (๑) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) แต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย

(๔) เข้าไปในที่เลือกตั้ง ที่ออกเสียงประชามติ หรือสถานที่นับคะแนนการเลือกตั้งหรือนับคะแนนการออกเสียงประชามติ

ข้อ ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีอำนาจภายในเขตจังหวัดของตนในการออกคำสั่งให้หน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือให้หน่วยงานดังกล่าวมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐปฏิบัติการอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๖ การประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๓

การสรรหาและการแต่งตั้ง

ข้อ ๑๗ ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะอนุกรรมการชั้นคณะหนึ่งในแต่ละจังหวัดเรียกว่า "คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด" เพื่อทำหน้าที่สรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(๑) หัวหน้าหน่วยราชการและหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๒) นายกองคํารบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกเมืองพิทยา และประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๓) ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานชมรมธนาคารพาณิชย์จำกัด ประธานสภาการเหมืองแร่จังหวัด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๔) ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดซึ่งมีอาวุโสสูงสุด อัยการจังหวัดซึ่งมีอาวุโสสูงสุด และประธานอนุกรรมการสภาทนายความประจำจังหวัด ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๕) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาที่ดำรงตำแหน่งนานที่สุดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาซึ่งมีอาวุโสสูงสุด ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งมีอาวุโสสูงสุด ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีอาวุโสสูงสุด ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๖) ประธานหรือนายกหรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรอง และมีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๗) ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับจังหวัด ประธานคณะกรรมการแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด และประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัด ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๘) ประธานอนุกรรมการสาขาหรือประธานสาขาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประธานสหภาพแรงงานที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

ข้อ ๑๘ ในกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะอนุกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร” เพื่อทำหน้าที่สรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครเสนอต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง และปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๒) ประธานหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ประธานกรรมการสภาการเหมืองแร่ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๓) อธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๔) นายกสภาทนายความ นายกแพทยสภา นายกทันตแพทยสภา นายกสภาเภสัชกรรม นายกสภาการพยาบาล ประธานสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๕) ประธานหรือนายกหรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรอง และมีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๖) ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรระดับประเทศ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับประเทศ ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์นิคมแห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ผู้ปลูกหอมหัวใหญ่แห่งประเทศไทยจำกัด ประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติจำกัด ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๗) เลขาธิการสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ และประธานสภาองค์การลูกจ้างทุกสาขา ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

ข้อ ๑๙ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้อำนวยการความสะดวกเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ ๒๐ ให้นำความในข้อ ๑๖ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ ภายในสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชิญประชุมบุคคล ตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ แล้วแต่กรณี เพื่อเลือกกันเองเป็นอนุกรรมการสรรหา แล้วให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศรายชื่อบุคคลผู้ได้รับเลือกเป็นอนุกรรมการสรรหาให้ประชาชนทราบ แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบทันที

ในการเชิญประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องมีหนังสือแจ้งให้บุคคลตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ แล้วแต่กรณี ทราบวันเวลาและสถานที่ประชุมก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าบุคคลเท่าที่มาประชุมเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ไม่มีบุคคลในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่กำหนดในข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ มาประชุมเลยแม้แต่คนเดียว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชิญประชุมเฉพาะกลุ่มนั้นอีกครั้งหนึ่งในวันถัดไป ถ้ายังไม่มีผู้ใดมาประชุมอีก ให้ถือว่าไม่ต้องมีอนุกรรมการสรรหาจากกลุ่มนั้น

ข้อ ๒๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชิญประชุมคณะกรรมการสรรหาเป็นครั้งแรกภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศตามข้อ ๒๑ เพื่อให้อนุกรรมการสรรหาเลือกกันเอง ให้คนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการสรรหา และเพื่อทำความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการสรรหาตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๓ บุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกโดยคณะอนุกรรมการสรรหาต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒ และต้อง

(๑) ยื่นใบสมัครตามแบบพิมพ์ท้ายระเบียบนี้ด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนด พร้อมหลักฐานตามที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศ หรือ

(๒) ได้รับการทาบทามโดยอนุกรรมการสรรหา และให้ความยินยอมตามแบบพิมพ์ท้ายระเบียบนี้พร้อมทั้งยื่นหลักฐานตาม (๑)

ข้อ ๒๔ ภายในสิบแปดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศและรับสมัครบุคคลตามข้อ ๒๓ (๑) โดยต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๒๕ ภายในห้าวันนับแต่วันประชุมครั้งแรกตามข้อ ๒๒ ให้อนุกรรมการสรรหาแต่ละคนเสนอรายชื่อบุคคลที่ตนได้ทาบทามตามข้อ ๒๓ (๒) พร้อมแบบพิมพ์ให้ความยินยอมและหลักฐานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ไม่เกินคนละสามชื่อ

ข้อ ๒๖ ภายในยี่สิบสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรวจสอบหลักฐานของผู้สมัครและผู้ได้รับการทาบทาม แล้วให้จัดทำบัญชีรายชื่อของผู้สมัครและผู้ได้รับการทาบทามที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๒ พร้อมเอกสารหลักฐาน ทั้งหมดที่มีเสนอต่อคณะอนุกรรมการสรรหา

ข้อ ๒๗ ภายในสิบวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ดำเนินการตามข้อ ๒๖ ให้คณะอนุกรรมการสรรหาดำเนินการ ดังนี้

(๑) พิจารณาและลงคะแนนโดยวิธีลับเพื่อคัดเลือกผู้สมัครและผู้รับการทาบทามจากบัญชีรายชื่อตามข้อ ๒๖ ในการลงคะแนนให้อนุกรรมการสรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกบุคคลได้ไม่เกินสองเท่าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่แต่ละจังหวัดจะมีได้ และให้นำผู้ที่ได้รับคะแนนเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการสรรหามาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดจนครบจำนวนสามเท่าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่แต่ละจังหวัดจะมีได้ แล้วให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามข้อ ๒๘

(๒) ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตาม (๑) แล้ว แต่ไม่อาจคัดเลือกให้ครบจำนวนตาม (๑) ได้เพราะผู้ที่ได้รับคะแนนเกินกึ่งหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอหรือมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดตามลำดับจนถึงผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงกว่าผู้ซึ่งได้รับคะแนนเท่ากันที่เป็นเหตุให้ไม่อาจคัดเลือกจนครบจำนวนตาม (๑) เป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และให้คณะอนุกรรมการสรรหาพิจารณาและลงคะแนนโดยวิธีลับเพื่อคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เฉพาะจำนวนที่ยังไม่ครบตาม (๑) ในการลงคะแนนครั้งนี้ให้พิจารณาจากผู้สมัครและผู้รับการทาบทามจากบัญชีรายชื่อตามข้อ ๒๖ ที่เหลืออยู่ทั้งหมดที่ไม่ได้เป็นผู้ได้รับการคัดเลือก ในการลงคะแนนครั้งนี้ให้อนุกรรมการสรรหาคนหนึ่ง มีสิทธิลงคะแนนได้ไม่เกินจำนวนสองในสามของจำนวนที่ยังขาดอยู่ กรณีที่ยังขาดอยู่หนึ่งคนให้อนุกรรมการสรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้หนึ่งคน

และให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกตามลำดับจนครบตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ แล้วให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามข้อ ๒๘

(๓) ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตาม (๒) แล้ว แต่ไม่อาจคัดเลือกได้ครบตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ตาม (๑) ได้ เพราะมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดตามลำดับจนถึงผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงก่อนผู้ซึ่งได้รับคะแนนเท่ากันที่เป็นเหตุให้ไม่อาจคัดเลือกจนครบจำนวนตาม (๑) ได้เป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และให้คณะอนุกรรมการสรรหาพิจารณาและลงคะแนนโดยวิธีลับเพื่อคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เฉพาะจำนวนที่ยังไม่ครบตาม (๑) โดยให้พิจารณาจากผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเพราะได้รับคะแนนเท่ากัน ในการลงคะแนนครั้งนี้ให้อนุกรรมการสรรหาคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนได้ไม่เกินจำนวนสองในสามของจำนวนที่ยังขาดอยู่ และให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจนครบจำนวนที่ยังขาดอยู่ แล้วให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามข้อ ๒๘

(๔) ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตาม (๓) แล้ว แต่ไม่อาจคัดเลือกได้ครบตามจำนวนที่ยังขาดอยู่ตาม (๑) ได้ เพราะมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากัน ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดตามลำดับจนถึงผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงก่อนผู้ซึ่งได้รับคะแนนเท่ากันที่เป็นเหตุให้ไม่อาจคัดเลือกจนครบจำนวนตาม (๑) ได้เป็นผู้ได้รับการคัดเลือก และให้ประธานอนุกรรมการสรรหาเลือกจากผู้ได้รับคะแนนเท่ากันเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ครบตามจำนวนโดยวิธีจับสลาก แล้วให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามข้อ ๒๘

(๕) ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาไม่อาจคัดเลือกบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพราะไม่มีผู้สมัครหรือผู้ได้รับการทาบทามจากบัญชีรายชื่อตามข้อ ๒๖ ให้คัดเลือกเพียงพอดตามจำนวนที่กำหนดใน (๑) ได้ ให้คณะอนุกรรมการสรรหาทาบทามบุคคลอื่นซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้โดยได้รับความยินยอมจากบุคคลนั้นจนครบตามจำนวนที่กำหนดใน (๑) แล้วให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามข้อ ๒๘

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาไม่สามารถดำเนินการสรรหาให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาของวรรคหนึ่งได้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการทาบทามบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ แล้วให้พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไป

ข้อ ๒๘ ภายในสองวันนับแต่วันที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่งแล้วเสร็จ ให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดทำบัญชีรายชื่อและจัดลำดับของผู้ได้รับการคัดเลือกตามลำดับอักษร พร้อมทั้งประวัติของบุคคลดังกล่าวเท่าที่มีอยู่ และรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการสรรหาเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยต้องประกาศบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตามข้อ ๒๗ (๕) แล้ว ยังไม่อาจคัดเลือกบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจนครบตามจำนวนที่กำหนดในข้อ ๒๗ (๑) ให้ผู้أำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำบัญชีรายชื่อและจัดลำดับ

ของผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกตามลำดับอักษร พร้อมทั้งประวัติของบุคคลดังกล่าวเท่าที่มีอยู่และรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการสรรหาเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง โดยต้องประกาศบัญชีรายชื่อดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่อาจสรรหาบุคคลจนครบตามจำนวนที่กำหนดตามข้อ ๒๗ (๑) ได้ให้ประชาชนทราบ

ข้อ ๒๘ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อและประวัติของบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามข้อ ๒๘ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาคัดเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่คณะอนุกรรมการสรรหาเสนอ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามจำนวนที่กำหนดในข้อ ๘ และประกาศให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เห็นชอบกับบุคคลใดตามบัญชีรายชื่อที่คณะอนุกรรมการสรรหาเสนอ และไม่อาจแต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ครบตามจำนวนที่กำหนดในข้อ ๘ ได้ ให้คณะอนุกรรมการสรรหาทำการสรรหาและเสนอชื่อมาเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ยังไม่ครบจำนวนนั้น โดยให้ดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๐ โดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เห็นชอบกับบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่คณะอนุกรรมการสรรหาได้เสนอมาใหม่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการทบทวนบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ แล้วให้พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไป

ข้อ ๓๐ ในการพิจารณาสรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้คณะอนุกรรมการสรรหาพิจารณาสรรหาจากผู้มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้นเป็นหลัก โดยคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถซึ่งอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบของผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ การบริหาร การบัญชีหรือการตรวจสอบภายในหรือเป็นสมาชิกองค์กรเอกชนที่มีผลงานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้เสนอชื่อและคัดเลือกอนุกรรมการสรรหาเป็นบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ในการพิจารณาสรรหา ให้คณะอนุกรรมการสรรหาพิจารณาโดยคำนึงถึงความหลากหลายของอาชีพและการมีส่วนร่วมของสตรี

ข้อ ๓๑ ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งแล้ว ประชุมและเลือกกันเอง ให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และแจ้งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๒ ในวาระแรกเริ่มที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น ในแต่ละจังหวัด เรียกว่า “คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัด” เพื่อทำหน้าที่ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ประกอบด้วย

(๑) ปลัดจังหวัด

(๒) อดีตประธานองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัด ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่น้อยกว่าเก้าสิบ วันติดต่อกันนับถึงวันแต่งตั้ง ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีอดีตประธานองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือขาดคุณสมบัติดังกล่าว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง อดีตรองประธานองค์การกลางการเลือกตั้งจังหวัดที่มีในจังหวัดนั้น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๓) อัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดซึ่งอำนาจศาลครอบคลุมเขตอำเภอเมือง

(๔) ประธานหอการค้าจังหวัด

(๕) อธิการบดีที่ดำรงตำแหน่งนานที่สุดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันของ มหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในจังหวัด ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีมหาวิทยาลัยของรัฐตั้งอยู่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งอธิการบดีของสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้นเป็นกรรมการ ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีมหาวิทยาลัยของรัฐและสถาบันราชภัฏตั้งอยู่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการ

ข้อ ๓๓ ในวาระแรกเริ่มที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ กรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง “คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้ง ประจำกรุงเทพมหานคร” เพื่อทำหน้าที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร และ หน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกรุงเทพมหานคร

(๒) อดีตประธานองค์การกลางการเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

(๓) อัยการสูงสุดหรือผู้แทน

(๔) ประธานหอการค้าไทย

(๕) อธิการบดีที่ดำรงตำแหน่งนานที่สุดอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันของ มหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ข้อ ๓๔ ในวาระแรกเริ่ม มีให้นำข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับ และให้คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัด ทำหน้าที่คณะกรรมการสรรหา

ข้อ ๓๕ ให้นำความในข้อ ๑๖ และข้อ ๓๑ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่อนุกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีไม่ครบห้าคนตามข้อ ๓๒ หรือ ๓๓ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดก็ตาม ให้คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรแต่งตั้งเพิ่มก็ให้ทำได้

การดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ ๓๖ ภายในยี่สิบสองวันนับแต่วันที่แต่งตั้ง ให้คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้แล้วเสร็จ โดยทำหน้าที่แทนผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และคณะกรรมการสรรหา ตามข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๐ โดยอนุโลม เว้นแต่เรื่องระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อดังกล่าว แต่ทั้งนี้ให้กำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เห็นชอบกับบุคคลใดตามบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอ และไม่อาจแต่งตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ครบจำนวนที่กำหนดในข้อ ๔ ได้ ให้คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งรับสมัครหาบุคคล คัดเลือกผู้สมัครและผู้ได้รับการหาบบทบาท และเสนอชื่อใหม่เป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ยังไม่ครบจำนวนนั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ในกรณีที่พ้นกำหนดยี่สิบสองวันตามวรรคหนึ่ง หรือเจ็ดวันตามวรรคสองแล้ว คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่สามารถดำเนินการสรรหาให้แล้วเสร็จได้หรือกรณีที่คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเสนอชื่อใหม่ตามวรรคสองแล้วแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่เห็นชอบ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการหาบบทบาทบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ แล้วให้พิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไป

ข้อ ๓๗ ในการพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ห้ามมิให้เสนอชื่อและคัดเลือกอนุกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

ข้อ ๓๘ ในวาระเริ่มแรก กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดผู้ใดที่ได้รับการแต่งตั้งจากจำนวนที่กรรมการสรรหาเสนอมาตามข้อ ๓๖ มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี และเมื่อครบกำหนดสามปี ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดผู้นั้น รวมทั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งแทนยังดำรงตำแหน่งต่อจนกว่ากรรมการการเลือกตั้งประจำ

จังหวัดที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๒๔ จะเข้ารับหน้าที่ และมีให้ถือว่าเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระตามข้อ ๔^๖

ให้ถือว่ากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในตำแหน่งในวันที่ครบกำหนดสามปีตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการสรรหาตามข้อ ๒๗ โดยมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อกลุ่มบุคคลจำนวนสามเท่าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่แต่ละจังหวัดจะมีได้ ซึ่งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจัดทำขึ้นตามข้อ ๒๔ เว้นแต่ผู้นั้นแสดงความจำนงไม่ประสงค์จะเป็นบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือก โดยทำเป็นหนังสือต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด^๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๑

ธีรศักดิ์ กรรณสูต
(นายธีรศักดิ์ กรรณสูต)
ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

^๖ ข้อ ๓๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

^๗ ข้อ ๓๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๔

ตัวอย่าง

ประกาศคณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....
เรื่อง การสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....

เพื่อให้การสมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
จึงขอประกาศให้ผู้ที่มีความประสงค์จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ทราบ ดังต่อไปนี้

1. สถานที่รับสมัคร ที่
2. วัน เวลา รับสมัคร ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
3. การขอรับใบสมัคร (กตด.จว.1) ผู้สมัครจะขอรับได้จาก.....
ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป
4. การยื่นใบสมัคร ผู้สมัครแต่ละคนต้องยื่นใบสมัครตามแบบ กตด.จว.1 ด้วยตนเอง พร้อมด้วยหลักฐานอื่น ได้แก่
 - 4.1 บัตรประจำตัวประชาชน เว้นแต่บุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย
(โดยให้ถ่ายสำเนาของบัตรฯ ประกอบการสมัคร)
 - 4.2 ทะเบียนบ้านเพื่อไว้ตรวจสอบอายุและสัญชาติ
 - 4.3 ใบรับรองแพทย์ เพื่อให้ทราบว่าไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และ
ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ
 - 4.4 รูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ 5 เซนติเมตร
ยาวประมาณ 7.5 เซนติเมตร จำนวน 7 รูป
 - 4.5 หลักฐานอื่นใดที่ผู้สมัครนำมาแสดงว่าตนเป็นผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือก (เช่น หลักฐานการ
เปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุล เป็นต้น หรือหลักฐานอื่นใดที่คณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัดเห็นสมควร)
รายละเอียดอื่น ๆ โปรดติดต่อสอบถามจาก.....
จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประธานคณะกรรมการเตรียมงานการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....

ครูฯ

ปิดรูปถ่ายขนาด
5 X 7.5 ซม.

(ด้านหน้า)

ประวัติผู้ได้รับการทาบหามเพื่อเข้ารับการคัดเลือก
เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....

ข้าพเจ้า

- (1) ชื่อ.....
เลขประจำตัวประชาชน.....
- (2) เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
- (3) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
- (4) สถานที่ติดต่อ บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์ (.....).....
- (5) บิดาชื่อ.....สัญชาติ.....
- (6) มารดาชื่อ.....สัญชาติ.....
- (7) คุณวุฒิการศึกษา
- ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สถานศึกษา (ชื่อ).....
สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....
- ระดับปริญญาตรี สถานศึกษา (ชื่อ).....
สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....
- ระดับปริญญาโท สถานศึกษา (ชื่อ).....
สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....
- ระดับปริญญาเอก สถานศึกษา (ชื่อ).....
สำเร็จการศึกษาเมื่อปี.....

(8) อาชีพปัจจุบัน.....

(9) สถานที่ทำงาน.....

.....โทรศัพท์ (.....)

(10) ประสบการณ์การทำงาน (โดยสังเขป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(11) ข้าพเจ้าได้แนบประวัติการทำงาน (ถ้ามี) จำนวน.....หน้า มาพร้อมด้วยนี้

ขอสมัครเข้ารับการศึกษาเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....

โดยข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541

ยื่น ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....ผู้สมัคร

(.....)

บันทึกการให้ถ้อยคำของผู้สมัครหรือผู้รับการทาบทามเพื่อเข้ารับการคัดเลือก
เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....ขอให้
ถ้อยคำด้วยความสัตย์จริงต่อ.....ตำแหน่ง.....
ดังต่อไปนี้

ถาม ท่านใช้หลักฐานใดบ้างมาใช้ประกอบการเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัด

ตอบ ข้าพ ได้นำหลักฐานตามที่ได้อื่นต่อ.....และได้ลง
ลายมือชื่อรับรองความถูกต้องไว้แล้ว จำนวน.....แผ่นประกอบการเข้ารับการคัดเลือกนี้

ถาม ท่านยืนยันรับรองความถูกต้องของหลักฐานการเข้ารับการคัดเลือก หรือไม่

ตอบ ข้าพ ขอยืนยันรับรองความถูกต้องของหลักฐานว่าเป็นจริงทุกประการ

ถาม ท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 หรือไม่

ตอบ ข้าพ ขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติทุกประการตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12
แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าวแต่ประการใด

ข้อความข้างบนนี้ได้อ่านให้ข้าพ ฟังแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องและขอยืนยันในชั้นศาลได้ด้วย
จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(.....) ผู้ให้ถ้อยคำ

(.....) ผู้เขียน/จด/อ่าน

ข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เรื่อง จรรยาบรรณของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกข้อกำหนด ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า "ข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องจรรยาบรรณ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด"

ข้อ ๒ ข้อนี้ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อกำหนดนี้

"จังหวัด" หมายความว่า จังหวัด

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

"เลือกตั้ง" หมายความว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมาชิก

สภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

หมวด ๑

จรรยาบรรณของกรรมการ

ข้อ ๔ กรรมการจกต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ต้องรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อ ๕ กรรมการจกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย
ตลอดจนประกาศ ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่งและมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ข้อ ๖ กรรมการจกต้องมีอุดมการณ์ และตั้งใจทำงานในตำแหน่งหน้าที่อย่างเต็มความ
สามารถ มีความอุทิศตน รับผิดชอบ และซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่

ข้อ ๗ กรรมการจกต้องอุทิศเวลาให้แก่การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะ
กรรมการ โดยไม่ขาดประชุมติดต่อกันเกินสามครั้งโดยไม่มีเหตุผลสำคัญหรือจำเป็น หรือขาดการประชุม
ไปเกิน ๓ ครั้ง

ข้อ ๘ กรรมการจักต้องอำนวยความสะดวกในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และจักต้องดำเนินการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าใจกระบวนการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติอย่างเพียงพอต่อการใช้สิทธิของตน

ข้อ ๙ กรรมการจักต้องไม่ฝักใฝ่พรรคการเมือง มีความเที่ยงธรรม และไม่เลือกปฏิบัติต่อพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สื่อสารมวลชน และบุคคลทั่วไป

ข้อ ๑๐ กรรมการจักต้องไม่เรียกร้องและไม่รับของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมือง องค์การเอกชน หรือบุคคลใด เพื่อตอบแทนประโยชน์อันอาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

ข้อ ๑๑ กรรมการจักต้องไม่เข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ อันอาจทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นการสนับสนุนหรือขัดแย้งกับพรรคการเมือง ตลอดจนนักการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะ

ข้อ ๑๒ กรรมการจักต้องละเว้นจากการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่เป็นประเด็นในการหาเสียงเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการโน้มน้ำหนักผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง

ข้อ ๑๓ กรรมการจักต้องละเว้นการสวมใส่หรือแสดงตรา เครื่องหมาย หรือสี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของพรรคการเมือง

ข้อ ๑๔ กรรมการจักต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส สามารถอธิบายเหตุผลของการตัดสินใจของคณะกรรมการ และพร้อมที่จะให้เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ

ข้อ ๑๕ กรรมการจักต้องรวบรวมและใช้ข่าวสารข้อมูลที่เที่ยงตรง และถูกต้องตามข้อเท็จจริง โดยไม่บิดเบือนข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิดหรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือของพรรคพวก

ข้อ ๑๖ กรรมการจักต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของการประชุมลับของคณะกรรมการ หรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และไม่เปิดเผยข้อมูลอันนำไปสู่ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ

ข้อ ๑๗ กรรมการจักต้องไม่แสดงเจตนาว่าจะลงสมัครรับเลือกตั้งในระหว่างที่ยังคงดำรงตำแหน่ง

กรรมการจักต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการ เมื่อประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ จักต้องลาออกเป็นการล่วงหน้าก่อนที่จะมีหรือคาดว่าจะมีการสมัครรับเลือกตั้งขึ้นก่อนการเปิดรับสมัคร

- 3 -

ข้อ ๑๘ เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว กรรมการจักต้องไม่นำข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใด
หรือพรรคการเมืองใด

หมวด ๒

การควบคุมให้เป็นไปตามจรรยาบรรณ

ข้อ ๑๙ กรรมการที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ หวังได้รับการยกย่องให้เป็นที่น่าเชื่อถือของ
บุคคลทั่วไป

ข้อ ๒๐ กรรมการที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ ควรได้รับการตำหนิจากบุคคลทั่วไป และ
ให้ถือว่ามีความประพฤติที่ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อข้อกำหนดคณะกรรมการการเลือกตั้งตามข้อ
๑๐ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้
อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีมติให้กรรมการผู้นั้น
พ้นจากตำแหน่งได้

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งจักไม่แต่งตั้งผู้ที่เคยเป็นกรรมการและไม่ปฏิบัติตาม
ข้อกำหนดนี้ ให้เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้งหรือผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง หรือ
ให้มีอำนาจหน้าที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือก
ตั้งอีก

ข้อ ๒๒ กรรมการผู้ใด กระทำการอันมีขอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้
สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตประพฤติก่อความเสียหายในการปฏิบัติ
หน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.๒๕๔๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

(นายธีรศักดิ์ กรรณสุด)

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

(ลายเซ็น)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายรัชดา นนทฤทธิ
วัน เดือน ปีเกิด	8 มิถุนายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา
ประวัติการศึกษา	จบอนุปริญญา หลักสูตรเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัย สาธารณสุขภาคใต้ จังหวัดพังงา ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	เทศบาลตำบลท่านา ตำบลท่านา อำเภอกะปง จังหวัดพังงา
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ระดับ 6

